

SZAKDOLGOZAT

Kovács Bernadett

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Károly Róbert Campus
Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet
Pénzügy és számvitel alapképzési szak

**A „PÁSZTOR TAMÁS ÉS TÁRSA” KFT. TEVÉKENYSÉGÉNEK
ÉRTÉKELÉSE A BESZÁMOLÓ ADATAI ALAPJÁN**

Belső konzulens: Dr. Szőke Brigitta, Ph.D.

Egyetemi adjunktus

Belső konzulens
intézete/tanszéke:

MATE, Vidékfejlesztési és
Fenntartható Gazdaság Intézet

Befektetési, Pénzügyi és
Számviteli Tanszék

Készítette:

Kovács Bernadett

Gyöngyös

2023

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	5
2. Szakirodalmi áttekintés	7
2.1 A számvitel célja, tárgya és feladatai	7
2.2 A számviteli beszámoló	8
2.2.1 A beszámoló szerepe	8
2.2.2 A beszámoló részei	9
2.2.3 A számviteli beszámoló fajtái	17
2.3 Komplex elemzés szükségessége	22
3. Mérleg elemzése.....	23
3.1 Vagyoni helyzet elemzése	23
3.1.1 Eszközszerkezeti mutatók.....	24
3.1.2 Tőkeszerkezeti mutatók.....	25
3.1.3 Horizontális mutatók	28
3.2 Pénzügyi helyzet elemzése	30
3.2.1 Likviditási mutatók	30
3.2.2 Adósságállomány mutatói	32
3.3 Jövedelmezőségi helyzet elemzése	34
3.3.1 Tőke- (vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók.....	36
3.3.2 Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók	37
3.3.3 Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók.....	38
3.3.4 Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók	39
4. Kutatás és elemzés.....	42
4.1 A vállalkozás története, bemutatása	42
4.2 Vagyoni helyzet elemzése	46
4.2.1 Eszközök elemzése	46
4.2.2 Források elemzése	50
4.2.3 Tőkeszerkezeti mutatók.....	57

4.2.4 Horizontális mutatók	60
4.3 Pénzügyi helyzet elemzése.....	65
4.3.1 Likviditási mutatók.....	65
4.3.2 Adósságállomány mutatói	68
4.4 Jövedelmezőségi helyzet elemzése	72
4.4.1 Tőke- (vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók.....	73
4.4.2 Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók	76
4.4.3 Élőmunka arányos jövedelem.....	77
4.4.4 Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók	81
5. Következtetések és javaslatok	85
6. Összefoglalás	88

1. Bevezetés

Mindig is nagy érdeklődésem volt azzal kapcsolatban, hogy akár egy beszámolón keresztül minél nagyobb betekintést nyerhessek, minél jobban bele tudjak látni egy vállalkozás működésébe és úgy gondolom, hogy szakdolgozatom megírásával rengeteg olyan értékes tapasztalatot szerezhetek melyeket a későbbiek során is hasznosítani tudok. Személyes tapasztalatom is nagyban közrejátszott témaválasztásomban, mivel egy teljes éven keresztül könyvvizsgáló gyakornokként dolgoztam és ezáltal megismerhettem különböző iparágakban tevékenykedő vállalkozásokat és betekintést nyertem működésükbe, beszámolójuk összeállításának segítésébe.

Az üzleti világ dinamikus és összetett jellegéből adódóan úgy gondolom, hogy az információk elemzése és értelmezése kulcsfontosságú szerepet játszik a vállalkozások működésének és teljesítményének megértésében. A befektetők, üzleti döntéshozók és más érdekelt felek számára elengedhetetlen fontosságú, hogy a vállalkozásokkal kapcsolatban pontos és megbízható információkhoz jussanak, mely elengedhetetlen a hosszú távú fenntarthatósághoz, növekedéshez és sikerhez. Mindezeket az információkat a beszámolókon keresztül kapják meg, mint a vállalkozások által közzétett hivatalos dokumentum. Ezen információk alapján születnek a fontos döntések.

Szakdolgozatom elkészítésének primer célja, hogy az elemzések elkészítésével átlássam egy vállalkozás jövedelmezőségi, pénzügyi és vagyoni helyzetét, valamint, hogy mindezekkel következtetéseket tudjak levonni és ezáltal átlátni, megmagyarázni egy-egy gazdasági esemény mértjét.

Hipotéziseim a következők:

1. „A Társaság likviditási mutatói a vizsgált években (2018-2022) kedvező értékeket mutat.”
2. „A Társaság adósságállománya 2022-re 2021-hez képest javuló tendenciát mutat.”

A dolgozatom 4 fő részből fog összetevődni a bevezető és az összefoglaló részt leszámítva. Az első rész a szakirodalmi áttekintésről fog szólni, melyben részletesen szeretném megismertetni a számvitel és a beszámoló készítésének célját, a beszámoló részeit (mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet, valamint az üzleti jelentés) és fajtáit külön-külön kifejtve és a komplex elemzés szükségességére is szeretnék kitérni.

A szakirodalmi részt követően szeretném bemutatni a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet elemzésével kapcsolatos tudnivalókat, alkalmazott képleteket, lehetséges elfogadható értékeiket. A vagyoni helyzet elemzésen belül szeretném bemutatni az eszközszerkezeti mutatókat, a tőkeszerkezeti mutatókat és a horizontális mutatókat is. A pénzügyi helyzet elemzése során a Társaság likviditási mutatóit fogom elemezni és emellett az adósságállomány mutatóit is megvizsgálom. Legvégül a Társaság jövedelmezőségi helyzetét fogom megvizsgálni különböző mutatócsoportok segítségével.

Mindezek után szeretném bemutatni a Társaságok és a második részben bemutatott mutatókkal kapcsolatos számításokat elvégzem és elemzem.

Dolgozatom utolsó fő fejezetében az elemzések elvégzésével kapott eredményekről levont következtetéseket és javaslatokat fogom bemutatni, illetve ezen részben szeretném a korábban szemléltetett hipotéziseimet a kutatásomból kinyert információk segítségével értékelni.

Dolgozatom legvégén egy összefoglaló részben szeretném bemutatni az elemzésem során kapott lényeges információkat.

2. Szakirodalmi áttekintés

Dolgozatom ezen részében szeretném részletesen kifejtetni azokat az elméleti témákat, melyek megismerése véleményem szerint kifejezetten fontos szerepet játszanak egy vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének az elemzése folyamán. Témám kidolgozását az alapoktól szeretném kezdeni, mely maga a számvitel célja, tárgya és feladatainak bemutatása.

2.1. A számvitel célja, tárgya és feladatai

„A piacgazdaság működéséhez nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre.” (2000. évi C. törvény a számvitelről, dátum nélk.)

Ez a részlet a jelenleg is hatályos Számvitelről szóló 2000. évi C törvényben szerepel mely jelenleg is hatályos. Mindezeket az információkat a számvitel szolgáltatja és bocsátja a piaci szereplők részére. A számvitel nem más, mint a tájékoztatás eszköze. Fontos, hogy a piaci résztvevőknek rendelkezésre álljanak információk a vállalkozás vagyonának alakulásáról és annak hatékonyságáról, amik lehetővé teszik számukra, hogy naprakész képet alkothassanak a vagyonhasznosítás eredményességéről, tehát a számvitel célja a tájékoztatás, információk előállítás és nyilvánosságra hozatala. (Sztanó, 2019)

Összefoglalva a legfontosabb célja a számvitelnek, az hogy dokumentálja és rendszerezze a vállalkozás tranzakcióit és pénzügyi eseményeit. A számvitel egy információhalmaz, és ezekre az információkra mindenkinek szüksége van, aki betekintést szeretne nyerni a vállalatok helyzetébe és működésébe is egyaránt, legyen akár a vállalaton belül, akár azon kívül. Ahhoz, hogy egy vállalkozást tanulmányozni tudjunk szükségünk van egy beszámolóra, amely valójában minden számvitel „gyümölcse”. Mivel a dolgozatom témája a beszámoló elemzés, így a következőkben az ezzel kapcsolatos területet szeretném bemutatni.

2.2. A számviteli beszámoló

2.2.1. A beszámoló szerepe

A számvitel előírja a beszámolási kötelezettség teljesítését, vagyis kötelessége a gazdálkodónak a számviteli törvény által meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót készíteni vagyonáról, működéséről, valamint a pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetéről az üzleti év könyveinek lezárását követően. (Sztanó, 2006)

Vagyis a beszámolónak az a szerepe, hogy bemutassa és összefoglalja a vállalkozásoknak egy adott időszakra vonatkozóan a pénzügyi teljesítményét, helyzetét. Alapvető funkciója, hogy információt szolgáltatson, illetve hogy a döntéshozatalt is támogatja.

Kiket nevezünk gazdálkodóknak?

A gazdálkodó olyan személy, cég, szervezet vagy intézmény, amely gazdasági tevékenységet folytat, vagyis javakat és termékeket termel, forgalmaz, vagy ezeket a tevékenységeket koordinálja és irányítja a piacon vagy más gazdasági környezetben, más néven gazdálkodik. (Siklósi és Veres, 2016)

Gazdálkodóknak nevezi a számviteli törvény mindazokat a vállalkozásokat, amelyek a hatálya alá tartoznak.

A számviteli törvény szerint ide tartoznak:

- vállalkozók,
- államháztartási szervek,
- egyéb szervezetek,
- Magyar Nemzeti Bank,

illetve az általuk, vagy más természetes személy által alapított egészségügyi, szociális valamint az oktatási intézmények is. (Kiss, 2017)

Más szóval azokat nevezzük gazdálkodóknak, akik pénzügyi tranzakciókat hajtanak végre, saját kockázatára üzletszerűen, valamilyen gazdasági tevékenységet folytatnak. Ők azok, akik az anyagi erőforrásaikkal gazdálkodnak az üzleti világban.

Maga a számvitel a gazdasági eseményeket: megfigyeli, méri és feljegyz.

Mindez ahhoz nyújt segítséget, hogy teljesíteni tudja a gazdálkodó a beszámolási kötelezettségét. „Összefoglalóan tehát a számvitel a gazdasági események megfigyelését,

mérését, feljegyzését, ellenőrzését, elemzését és beszámolását, azaz beszámoló készítését jelenti.” (Sztanó, 2006, p. 16)

A beszámoló célja az információsolgáltatás.

A vállalkozás teljesítményéről, működéséről információt igényelnek:

- a tulajdonosok,
- a hitelezők,
- a piaci partnerek (ide tartoznak a már meglévő és leendő partnerek is),
- a leendő tulajdonosok,
- a vállalkozás környezete,
- a különböző szintű vezetők,
- a munkavállalók,
- az állam stb. (Sztanó, 2006)

Különböző tényezők befolyásolják, hogy a vállalkozók a számviteli törvény által előírt beszámolók mely formáját választják magukénak. A beszámoló formája függ az éves nettó árbevétel nagyságától, a mérleg főösszegétől és a foglalkoztatottak létszámától is.

A beszámoló egyik legfőbb célja, hogy az adott vállalkozás pénzügyi helyzetéről, teljesítményéről, működéséről pontos, megfelelő mennyiségű és a legfontosabb, hogy valós információkat szolgáltatson mind a belső érdekeltek számára, mint például a tulajdonosok, és mind a külső érdekeltek számára egyaránt, például a hitelezők számára. Emellett a beszámoló segít a vállalat vezetése számára meghozni azokat a döntéseket, melyek a jövőben nagyban befolyásolni tudják a vállalkozás életét, mint például költségcsökkentéssel kapcsolatos döntések támogatása.

2.2.2. A beszámoló részei

A beszámoló 3 fő részből tevődik össze:

- mérleg,
- eredménykimutatás,
- kiegészítő melléklet,

valamint, azoknak a vállalkozások, melyek éves beszámolót készítenek köteleességük még egy *üzleti jelentést* is készíteni. (Bíró, et al., 2001)

Mérleg

„Olyan összevont, rögzített tagolásban készülő számviteli okmány, amely egy adott időpontra (fordulónapra) vonatkozólag tartalmazza a vállalkozás eszközeit és forrásait megfelelő pénznemben kifejezve.” (Takács et al, 2019, p. 40)

A mérleg egy olyan kétoldalú kimutatás, mely egy adott időpontra (jellemzően december 31.) vonatkozóan, az előírt csoportosításban és értékekkel mutatja be a vállalkozás eszközeit (más néven aktívait) és a vállalkozás forrásait (passzívait). Minden forráshoz kapcsolható egy eszköz is. Az eszközök és a források összesen értékelt mérlegfőösszegének pontosan meg kell egyezniük. Ezt nevezzük a mérlegegyezőség elvének, mely alappillére a számvitelnek. A mérleg készítésének időpontja szerint megkülönböztethetünk nyitó-, záró- illetve időközi mérleget is. A Nyitó mérleget az adott üzleti év első napján szokták a vállalkozások elkészíteni, ez a nap általában január 1. szokott lenni. Az időközi mérleget nevéből adódóan is évközben szokás elkészíteni, ez általában féléves vagy negyedéves mérleg szokott lenni, illetve az üzleti év utolsó napján (jellemzően december 31.) szokták a vállalkozások elkészíteni a zárómérlegüket, ami a nyilvántartásaiknak a lezárt állapotát tükrözi számunkra.

A Számviteli törvény meghatározott esetekben lehetővé teszi, hogy a mérleg fordulónapja eltérjen a naptári évnek az utolsó napjától. Például, ha egy külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi leányvállalatáról vagy fióktelepéről van szó. (Bíró, et al., 2001)

A mérleg legfontosabb jellemzői: (Siklósi et al., 2016)

- az eszközök összesen értékének pontosan meg kell egyeznie a források összesen értékével,
- a vagyonelemeket teljeskörűen tartalmazza,
- egy adott időpontra, fordulónapra (jellemzően dec. 31) vonatkozó vagyoni állapotot fejez ki,
- magyar nyelven készül,
- 2 különböző változatban készíthető („A” mérlegszerű kétoldalas vagy „B” lépcsőzetes),
- szerkezetének előírását a törvény 1. számú melléklete tartalmazza,
- fel kell benne tüntetni az előző év adatait is,
- 3 oszlopos is lehet, abban az esetben, ha a beszámolóval lezárt év(ek)hez tartozóan jelentős mértékű hibát találtak, mivel az ilyen hibák javítását a beszámoló szintjén az mérleg és eredménykimutatásban is egyaránt az előző évi és a tárgyévi adatok közötti vagy a harmadik oszlopban kell szerepeltetni,

- általánosságban ezer forintra kerekítve kell elkészíteni, viszont abban az esetben, ha meghaladja a mérlegfőösszeg a 100 milliárd forintot, akkor az adatokat, értékeket millió forintra kerekítve kell megadni,
- a vállalkozó képviselőjére jogosult köteles aláírni akár elektronikusan, akár személyesen a hely és kelet feltüntetésével.

A mérleg két fő részből tevődik össze:

Az eszközök oldalán három mérlegfőcsoportot különböztetünk meg:

- A. Befektetett eszközök
- B. Forgóeszközök
- C. Aktív időbeli elhatárolások

Az eszköz oldalon a vállalkozás tulajdonában lévő értékeket, vagyont tartalmazza, ilyen értékek például a gépek, ingatlanok, egyéb eszközök, készpénz. Ezek az eszközök arra szolgálnak, hogy a vállalkozás működjön és jövedelmet termeljen.

A forrás oldalt pedig négy mérlegfőcsoport alkotja:

- D. Saját tőke
- E. Céltartalékok
- F. Kötelezettségek
- G. Passzív időbeli elhatárolások

A mérleg lényege, hogy az eszközöknek egyenlőnek kell lennie a forrásokkal.

Vagyis: eszközök = források

Az eszköz oldalon szerepel, hogy a társaságnak a vagyona milyen formában áll rendelkezésre, a források oldalán pedig megmutatja, hogy ez a rendelkezésre álló vagyon kitől van, vagyis a vállalkozás kinek tartozik elszámolással vele. (Siklósi et al., 2016)

Összefoglalva tehát a mérleg a beszámolónak egy igen fontos részét tölti be, mely kulcsfontosságú a vállalatok számára és az érdekeltek (például befektetők, hitelezők,) számára is egyaránt, akik meg szeretnék érteni a vállalkozás pénzügyi helyzetét. A beszámoló mérlege, azt a célt szolgálja, hogy megbízható és valós képet adjon a társaság vagyoni helyzetéről, mely a mérleg fordulónapján fennáll, vagyis be kell mutatni a vállalkozás rendelkezésére álló vagyonát mellyel gazdálkodhat.

Eredménykimutatás

„A beszámoló másik része az eredménykimutatás, ami olyan számviteli okmány, amely az üzleti évre vonatkozóan, előre meghatározott szerkezetben vezeti le a mérleg szerinti eredményt, illetve az eredmény összetevőit különböző csoportosításban. Tartalmazza a naptári és az előző üzleti év bevételeit és ráfordításait, a mérleg szerinti eredményre ható főbb tényezőket.” (Katonáné, 2015, p. 77)

Siklósi Ágnes és Veress Attila pedig úgy fogalmazta meg az eredménykimutatás fogalmát, hogy ez egy olyan számviteli okmány, mely a törvényben előírt szerkezetben, egy adott időszakra vonatkozóan, pénzértékben kifejezve és összevontan tartalmazza a tárgyévi adózott eredmény levezetést. (Siklósi et al., 2016)

Összefoglalva az eredménykimutatás egy olyan dokumentum, mely egy adott időszakra vonatkozóan tartalmazza a vállalkozás bevételeit és kiadásait egyaránt. Az eredménykimutatás célja, hogy megállapítsa a vállalkozás valamennyi tevékenységéből származó hozamokat és költségeket összegezze, összehasonlítsa meghatározva az értékhordozóknak járó összegeket is. Átlátható módon mutassa be a vállalkozást teljesítményét, megtudhatjuk általa, hogy mennyi árbevétellel rendelkezett, mennyi költségei merültek fel és milyen kategóriákban. Megtudhatjuk az eredménykimutatásból azt is, hogy a vállalkozás mekkora eredményt ért el, nyereséges vagy veszteséges volt.

Az eredménykimutatásnak két fajtáját különböztethetjük meg:

1. Az összköltség eljárással készülő eredménykimutatás. Jellemzője, hogy bruttó szemléletű, számba veszi a vállalkozás hozamait, teljesítményeit, amelyekkel szembeállítja a vállalkozás éves összes felmerült ráfordításait. Az összköltség eljárással készült eredménykimutatás arra helyezi a hangsúlyt, hogy az üzleti évben felmerült összes költséget bemutassa és figyelembe veszi a vállalkozás azon hozamokat is, amelyeket a vállalkozás nem realizált. Hét római számmal jelzett csoportra tagolható az összköltségeljárás:

- I.   Értékesítés nettó árbevétele
- II.   Aktivált saját teljesítmények értéke
- III.   Egyéb bevételek (I. és II. csoport különbsége)
- IV.   Anyagjellegű ráfordítások
- V.   Személyi jellegű ráfordítások
- VI.   Értékcsökkenési leírás
- VII.   Egyéb ráfordítások

2. A forgalmi-költség eljárással készülő eredménykimutatás nettó szemléletű, csak azokat a hozamokat veszi számításba, amelyeket a vállalkozás már realizált. A hangsúlyt az értékesítéshez kapcsolódó költségek megfigyelésére helyezi. Szembeállítja az értékesítés összes költségét (mely az értékesítés összes közvetlen és közvetett költségét is tartalmazza) az értékesítés hozamával. Hat római számmal jelöljük a kategóriáit:

- VIII. Értékesítés nettó árbevétele
- IX. Értékesítés közvetlen költségei
- X. Értékesítés bruttó eredménye
- XI. Értékesítés közvetett költségei
- XII. Egyéb bevételek
- XIII. Egyéb ráfordítások (Cserpeginé és Török, 2019)

Pár formai jellemzői az eredménykimutatásnak:

- Lépcsőzetes formátumban készül el és tartalmazza az előző évi értékadatokat is
- Amennyiben az üzleti évben jelentős hibát állapítottak meg az üzleti évet megelőző év(ek)re, akkor a hibát és az üzleti évet megelőzően hiba által keletkező hibahatásokat az előző évi és a tárgyévi adatok közötti oszlopban szerepeltetni kell
- az adatok általában ezer forintban szerepelnek benne
- kötelessége a társaság képviselőjére jogosult személynek a hely és kelet feltüntetésével aláírnia (Siklósi et al., 2016)

Fontos megjegyezni, hogy míg a mérleg egy adott időpontbeli állapotot mutat meg, addig az eredménykimutatás egy adott időszakra vonatkozóan mutatja meg az eredményt. Az üzleti és adatai mellett is fel kell tüntetni az előző évi adatokat is.

Összességében az eredménykimutatás kulcsfontosságú szerepet tölt be a pénzügyi irányításban és döntéshozatalban. Az eredménykimutatásból arra kapunk választ, hogy a vállalkozás az adott üzleti évben milyen eredménnyel végezte a tevékenységét. Az eredménykimutatás segíti a vállalkozásnak a vezetőit és az érdekeltjeit abban, hogy felmérjék a vállalkozás, hosszú távú fenntarthatóságát, jövedelmezőségét, illetve segít az üzleti stratégiával kapcsolatos döntések meghozatalában, például a költségcsökkentési terv kidolgozásában, vagy abban, hogy hogyan tud a vállalkozás növekedni a jövőben.

Mind a mérleg és az eredménykimutatás is hasznos információkat nyújtanak a befektetőknek és egyéb érdeklődőknek, azonban előfordul, hogy olyan adatokat is tartalmaz, melyek magyarázatra szorulnak. Magyarázatok hányában előfordulhat, hogy téves következtetéseket

vonhatnak le például a befektetők és ezeknek a kiküszöbölése érdekében készül a Kiegészítő melléklet, mely információkat tartalmaz a vállalkozás tevékenységével és az alapítóival kapcsolatban is. (Reizingerné és Vörös, 2005)

Kiegészítő melléklet

„A kiegészítő mellékletben azokat a számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat kell szerepeltetni, amelyeket a vállalkozó vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének megbízható és valós bemutatásához a tulajdonosok, a befektetők, a hitelezők számára – a mérlegben, az eredménykimutatásban szereplőkön túlmenően – szükségesek.” (Csepreginé és Török, 2019, p. 35)

A kiegészítő melléklet összeállításának célja: (Siklósi et al., 2016)

Az egyszerűsített éves beszámolón, az éves beszámolón, az eredménykimutatáson és a mérlegen felül kiegészítő mellékletet is kell készíteni. Azokat a számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat kell beleírni a kiegészítő mellékletbe, amelyeket a törvény előír és továbbá azokat, melyek a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmezőségének és működésének eredményének megbízható és valós bemutatásához szükségesek a tulajdonosok, hitelezők és a befektetők számára is egyaránt. A kiegészítő mellékletbe más jogszabályokban előírt, a sajátos tevékenységgel kapcsolatos információkat is.

A kiegészítő mellékletben biztosítani kell, hogy olyan számszerű és szöveges adatokat tartalmazzon, melyek a tulajdonosok, befektetők és egyéb érdekeltek számára is egyértelmű és használható legyen.

Néhány általános követelmény a kiegészítő melléklettel szemben: (Siklósi et al., 2016)

- A kiegészítő mellékletet magyar nyelven kell elkészíteni
- A kiegészítő mellékletben szereplő adatokat ugyanazon a pénznemben kell elkészíteni, mint amilyen a mérlegben és az eredménykimutatásban is szerepel
- Amennyiben a vállalkozás könyvvizsgálatra kötelezett a könyvvizsgálóknak felül kell vizsgálnia és ellenőriznie kell
- Amennyiben nem ellenőrizte könyvvizsgáló a kiegészítő mellékletet a vállalkozásnak kötelessége feltüntetni benne, hogy „A közzétett adatok könyvvizsgálattal nincsenek alátámasztva”

- Tartalmaznia kell azokat a szöveges információkat, adatokat, melyek a vállalkozó vagyoni és pénzügyi helyzetének valamint a működése eredményének a bemutatásához szükségesek
- A kiegészítő mellékletet a hely és a kelet feltüntetésével a vállalkozás képviselőjére jogosult személynek kötelessége aláírni
- Azoknak a vállalkozásoknak, melyek éves beszámoló készítésére kötelezettek a kiegészítő mellékletüknek tartalmazni kell legalább a Sztv. 7. számú melléklet szerint összeállított cash flow-kimutatást is
- Be kell mutatni az adózott eredmény felhasználására vonatkozó javaslatokat
- A kiegészítő mellékletben fel kell tüntetni a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok ellátásáért, vezetéséért felelős személy nyilvános adatait

Egy vállalkozás elemzésében kiemelt szerepet tölt be a mérleg és az eredménykimutatás mellett az is, hogy tanulmányozzuk a kiegészítő mellékletét, mivel rengeteg olyan hasznos információkat tartalmaz, amely segítségével több információt és pontosabb összképet tudunk alkotni a vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzetéről és működésének sikerességéről. A törvény is előírja, hogy a kiegészítő mellékletben tartalmazni kell azokat a számszerű és szöveges magyarázatokat, melyek segítenek pontosabban megérteni a vállalkozás működését. Nagyon jó kiindulási alapot kaphatunk, ha az átfogó elemzésnél elsőnek is részletesen tanulmányozzuk, átolvassuk az elemezni kívánt vállalkozás kiegészítő mellékletét. Szakdolgozatom megírásában számomra is sokat segített, hogy tanulmányozhattam az elemzett vállalkozásom kiegészítő mellékletét, mivel és is sok olyan hasznos információt találtam bennük, amik nagyban elősegítették a dolgozatom megírását.

A kiegészítő melléklet négy részből áll:

- Általános rész
- Specifikus rész
- Tájékoztató rész
- Cash flow-kimutatás

Az általános rész a vállalkozással kapcsolatos adatokat tartalmazza, mint például a vállalkozás bemutatását, tevékenységi körének a bemutatását, számviteli politikájának a leírását, illetve az általános részben kell feltüntetni a vállalkozásoknak azt is, ha könyvvizsgálatra kötelezettek és a könyvvizsgálójukról is említést kell tenniük.

A specifikus rész tartalmazza a mérleg és az eredménykimutatással kapcsolatos adatokat, illetve a beszámoló összeállításával kapcsolatos szabályrendszert, értékcsökkenés elszámolásának módját, gyakoriságát, értékelési szempontok/eljárásokat.

A tájékoztató rész tartalmával kapcsolatban nincsenek pontos előírások. Itt teljes mértékben a vállalkozástól függ, hogy szeretne-e megosztani még valamilyen információkat a céggel kapcsolatban. Például a környezetvédelemmel kapcsolatos adatokat, mérlegen kívüli tételeket, vezető tisztségviselőkkel kapcsolatos információkat szokás itt bemutatni.

A Cash flow magyarra fordítva azt jelenti, hogy pénzáramlás, melyből adódóan a Cash flow-kimutatás a vállalkozás pénzeszközeivel kapcsolatos mozgásokat tartalmazza, beleértve a növekedéseket és a csökkenéseket is.

Üzleti jelentés

Abban az esetben, ha a vállalkozások az egyszerűsített beszámoló elkészítésének a lehetőségét választja, akkor nem kell elkészítenie az üzleti jelentést és emellett a kiegészítő melléklete is lényegesen kevesebb információt tartalmaz/tartalmazhat.

„Az üzleti jelentés célja, hogy az éves beszámoló adatainak értékelésével úgy mutassa be a vállalkozó vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetét, az üzletmenetet, a vállalkozó tevékenysége során felmerülő főbb kockázatokkal és bizonytalanságokkal együtt, hogy ezekről - a múltbeli tény- és a várható jövőbeni adatok alapján - a tényleges körülményeknek megfelelő, megbízható és valós képet adjon.” (Takács és Márkus, 2020, p. 49)

Az üzleti jelentés e jövőre vonatkozó információkat, elképzeléseket és elemzéseket is tartalmazza a múltbeli adatok mellett. Külön ki kell térni a vállalkozás által folytatott foglalkoztatáspolitikára is, amik kiemelten fontosak a munkavállalók szempontjából.

Az üzleti jelenés ugyan nem része az éves beszámolónak, viszont vele egyidejűleg el kell készíteni. A részvénytársaságoknak minden esetben kötelességük elkészíteni az üzleti jelentést is az éves beszámoló mellett. Az üzleti jelentés tartalmának összhangban kell lenni a vállalkozás által készített mérleggel, eredménykimutatással és a kiegészítő melléklettel. (Bíró, et al., 2001)

Az üzleti jelentésben kötelező ismertetni:

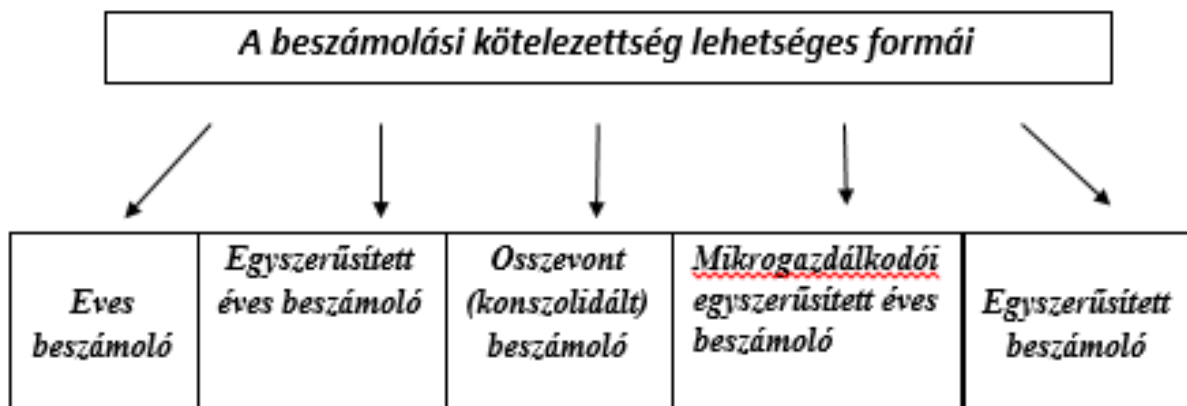
- minden olyan lényeges eseményt, mely az üzleti év zárása után következett be
- az üzleti jelentésben a vállalkozás köteles kitérni a társaságra vonatkozó várható fejlődéseket, saját részvényekre vonatkozó adatokat

- a kutatás és fejlesztés területére is kötelességük kitérni
- a társaság fióktelepének és telephelyeinek bemutatását
- a vállalkozás által alkalmazott politikát a környezetvédelem érdekében
- a megtörtént és a várható fejlődéseket a környezetvédelem területén
- a fedezeti ügylet politikát, kockázatkezelési politikát
- az ár-, likviditás-, hitel-, kamat- és a cash flow kockázatot számszerűsítve
- és a vállalkozó által alkalmazott foglalkoztatáspolitikát is tartalmaznia kell az üzleti tervnek (Bíró, et al., 2001) (Takács és Márkus, 2020)

Az üzleti jelentés formájára és területére nincsenek kötelező előírások. Attól függ a terjedelme, hogy a vállalkozás milyen mennyiségű információt kíván az érdekeltek tudomására adni, viszont arra figyelniük kell, hogy olyan információkat és adatokat ne tartalmazzon amiket, ha a versenytársak megszereznek, akkor ezáltal előnyre tehetnek szert. Viszont nagyon fontos követelmény az üzleti jelentéssel kapcsolatban az, hogy összhangban kell lennie a vállalkozás által elkészített beszámolóval.

2.2.3. A számviteli beszámoló fajtái:

1. ábra: A beszámoló lehetséges formái

Forrás: Saját szerkesztés a 2000. évi C. törvény a számvitelről alapján.

Kettős könyvvitelt vezető vállalkozó köteles éves beszámolót készíteni, ha nem jogosult az egyszerűsített éves beszámoló készítésére. (Bíró, et al., 2001)

Az üzleti évről az éves beszámoló tekinthető a legrészletesebbnek, mivel a mérlege és az eredménykimutatása a leginkább tagolt, a kiegészítő melléklete tartalmazza a legbővebb kötelező tartalmi előírásokat és emellett üzleti jelentés is készül. (Bíró, et al., 2001)

Minden kettős könyvvitelt vezető vállalkozásnak éves beszámolót kell készítenie, amennyiben nem felelnek meg az egyszerűsített éves beszámoló követelményeinek. Mint ahogy dolgozatomban részletesen is kifejtettem az éves beszámoló kötelező tartalmi elemei a mérleg, eredménykimutatás, kiegészítő melléklet és ezekkel egyidejűleg, ugyan nem része a beszámolónak, de a vállalkozásnak el kell készítenie és csatolnia a cash flow-kimutatásukat is.

Minden vállalkozás az üzleti évről köteles beszámolót készíteni, melynek közzétételi határideje az éves, **egyszerűsített éves és a sajátos egyszerűsített éves beszámoló** esetében a mérlegfordulónapot követő 5. hónap utolsó napja. Abban az esetben, ha a mérlegfordulónap december 31, akkor a közzététel határideje **május 31**. Az éves konszolidált beszámoló esetén kissé eltér ez a határidő. **Konszolidált beszámolónál** az üzleti év mérlegfordulónapját követő 6. hónap utolsó napja a beszámolójának közzétételének a határideje, vagyis ha a mérlegfordulónap december 31, akkor ebben az esetben a közzétételi határidő **június 30**. (Elektronikusbeszámoló, 2022)

Éves beszámoló

„Tartalmaznia kell minden eszközt, a saját tőkét, acéltartalékot és minden kötelezettséget (figyelembe véve az időbeli elhatárolások tételeit is), továbbá az időszak bevételeit és ráfordításait, az adózott és a mérleg szerinti eredményt, valamint azokat az adatokat, szöveged indoklásokat, amelyek a vállalkozás valós vagyoni, pénzügyi helyzetének, működése eredményének bemutatásához szükségesek.” (Sztanó, 2013, p.89)

Minden nagyobb gazdasági társaság, vállalkozás köteles éves beszámolót készíteni abban az esetben, ha elér egy bizonyos foglalkoztatási létszámot, nagyságot, éves bevételt. Az éves beszámolót a 2000. évi C. számviteli törvény szerint kell elkészítenie a vállalkozásoknak az üzleti évről, vagyoni helyzetéről, illetve a működéséről.

Megbízható és valós képet kell mutatnia az érdekeltek számára a vállalkozás vagyoni, pénzügyi valamint a jövedelmezőségi helyzetéről is.

Az éves beszámoló részei:

- mérleg
- eredménykimutatás
- kiegészítő melléklet
- üzleti jelentés

Egyszerűsített éves beszámoló készítésének a feltételei:

Azok a vállalkozók készíthetnek egyszerűsített éves beszámolót, akik kettős könyvvitelt vezetnek, valamint két, egymást követő évben a mérlegfodulónapján a következő három értékhatárból kettőt nem haladnak meg a mutatói:

1. Mérlegfőösszeg 1200 millió forintot,
2. Éves nettó árbevétele a nettó 2400 millió forintot,
3. az üzleti évben az átlagosan foglalkoztattak száma nem haladja meg az 50 főt.

(Könyvelősziget, 2022)

Az egyszerűsített éves beszámoló készítésének a feltétele között megtalálható, hogy „egymást követő két év”, mindez azért fontos, hogy a feltételekben történő változások hullámvázása miatt ne kellje, illetve ne is lehessen a beszámoló formáján és a hozzá tartozó könyvvételezés módján évenként változtatni.

Az egyszerűsített éves beszámoló részei a mérleg, eredménykimutatás és a kiegészítő melléklet. Az éves beszámolóval szemben azoknak a vállalkozásoknak, akik egyszerűsített éves beszámolót készítenek, nem kell üzleti jelentést készíteniük.

Az egyszerűsített éves beszámoló két dologban tér el az éves beszámólótól:

1. adattartalmában, mivel kevesebb adatot tartalmaz, mint az éves beszámoló
2. és a vagyonelemek értékelésében, abban az esetben, ha egyszerűsítéseket tesz lehetővé.

(Sztanó, 2013)

Fontos tudnivaló még az egyszerűsített éves beszámolóval kapcsolatban, hogy nem alkalmazhatja nyilvánosan működő részvénytársaság, anyavállalatok és olyan vállalkozók sem, akiknek a kibocsájtott értékpapírjainak engedélyezett a tőzsdei kereskedelme vagy már kérelmezték az engedélyezést. (Sztanó, 2013)

Összevont (konszolidált) beszámoló

Kiss Árpád szerint „A konszolidált éves beszámoló az egy vállalkozói csoporthoz tartozó vállalkozások összesített, halmozódásoktól megtisztított adatait tartalmazza. Elkészítésének kötelezettsége az anyavállalatot terheli.” (Kiss, 2017, p. 27)

Az a célja a konszolidált beszámoló készítésének, hogy a jogilag önálló, viszont egymással gazdaságilag szorosan kapcsolatban lévő vállalkozásoknak az együttes vagyoni, pénzügyi és

jövedelmezőségi viszonyait szemléltesse számunkra, úgy mintha azok egy együttes vállalkozásként működnének.

Az összevont (konszolidált) éves beszámoló célja: „az anyavállalat és a hozzátartozó leányvállalat(ok), közös vezetésű vállalkozás(ok) belső kapcsolataiból eredő halmazódások kiszűrésével a mérlegben az eszközök és a források, az eredménykimutatásban a bevételek és a ráfordítások halmazódásaitól mentesen jelenjenek meg. A konszolidált beszámolónak ezen vállalkozásokat úgy kell bemutatnia, mintha azok egyetlen önálló vállalkozásként működnének” (Reizingerné és Vörös, 2005, p. 63)

Az anyavállalat kötelezett konszolidált, vagyis összevont éves beszámoló készítésére. Az anyavállalat az a vállalat, mely a másik vállalkozásnál (leányvállalat) másik leányvállalaton keresztül, vagy akár közvetlenül meghatározó befolyást képes gyakorolni, abból adódóan, hogy szavazati aránnyal, tulajdoni aránnyal rendelkezik.

A konszolidált (összevont) éves beszámoló részei:

- konszolidált (összevont) mérleg
- konszolidált (összevont) eredménykimutatás
- konszolidált (összevont) kiegészítő melléklet

Egyszerűsített beszámoló

Azon gazdálkodók, melyek egyszeres könyvvitelt vezetnek, azok egyszerűsített beszámolót készítenek. Egyszeres könyvvitelt vezető gazdálkodók az államháztartás és egyéb szervezetek közé tartoznak. Ezen szervezetek beszámolási kötelezettségét a külön kormányrendelet írja elő. Az egyszerűsített beszámoló tartalma az egyszerűsített mérleg és az eredmény levezetés, amelyeket magyar nyelven kell elkészíteni és ezer forintban kell megadni az adatokat. A beszámoló mindkét részében fel kell tüntetni az előző évi adatokat is és ezeket a hely és a kelet megjelölésével köteles a gazdálkodó képviselőjére jogosult személy aláírni. Az egyszerűsített mérleg tartalmát, tételeit leltárral kell alátámasztani. (2000. évi C. törvény a számvitelről, dátum nélk.)

Azok a vállalkozások, melyek könyvvizsgálatra nem kötelezettek dönthetnek úgy, hogy a **mikrogazdálkodói egyszerűsített éves beszámolót** készíti el, viszont ezt csak a kormányrendeletben foglaltak szerint teheti meg. A mikrogazdálkodói éves beszámolót készítő vállalatnak nem kell kiegészítő mellékletet és üzleti jelentést készítenie, viszont a mérlege és eredménykimutatása az előírt tagolástól nem térhet el. A mikrogazdálkodói egyszerűsített éves

beszámolónál is ugyan úgy, mint az egyszerűsített éves beszámolónál egymást követő két évben kettőt nem haladhat meg a következő határértékek közül:

1. Mérlegfőösszeg 100 millió forintot,
2. Éves nettó árbevétele a nettó 200 millió forintot,
3. az üzleti évben az átlagosan foglalkoztattak száma nem haladja meg az 10 főt. (Siklósi, et al., 2021)

A beszámoló fajtáinak összefoglalása érdekében készítettem a 2000. évi C. törvény felhasználásával egy jól átlátható és értelmezhető összefoglaló táblázatot, amiben a legfontosabb jellemzőiket gyűjtöttem össze a beszámolóknak.

1.táblázat: Beszámoló fajtái

Egyedi beszámolók				Összevont beszámoló
Éves beszámoló	Egyszerűsített éves beszámoló	Egyszerűsített beszámoló	Mikrogazd. egyszerűsített éves beszámoló	Konszolidált (összevont) beszámoló
Kettős könyvvitel	Kettős könyvvitel	Egyszeres könyvvitel	Kettős könyvvitel	Kettős könyvvitel
Egyedi vállalkozás beszámolója	Egyedi vállalkozás beszámolója	Egyedi vállalkozás beszámolója	Egyedi vállalkozás beszámolója	Vállalatcsoport beszámolója
<i>Részei:</i> Mérleg Eredménykimutatás Kiegészítő melléklet (Üzleti jelentés)	<i>Részei:</i> Mérleg Eredménykim. Kiegészítő melléklet	<i>Részei:</i> Egyszerűsített mérleg Eredménylevezet és	<i>Részei:</i> Mérleg Eredménykim.	<i>Részei:</i> Konsz. mérleg Konsz. eredménykim. . Konsz. Kiegészítő mell. (Konsz. üzleti jelentés)

Forrás: (2000. évi C. törvény a számvitelről, dátum nélk.) alapján saját szerkesztés, 2023

2.3. Komplex elemzés szükségessége

Elengedhetetlen feltétele a vállalati gazdaság teljesítményének növelése, értékteremtése érdekében a megfelelő tájékozottság. Mint ahogy azt a dolgozatomban már említettem befektetőnek, érdekelteknek, gazdálkodóknak szükségük van arra, hogy hiteles információkhoz jussanak egy vállalkozás pénzügyi, jövedelmezőségi helyzetéről, működéséről, melynek az eszköze a beszámoló. A piacgazdaság rohamos fejlődésével szélesedett a tulajdonosok és piaci szereplők köre, akik információhoz szeretnének jutni, hogy a lehető legjobban átlássák a vállalkozásokat. A gazdasági elemzés feladata, hogy segítse a gazdaságot eredményesebben és hatékonyabban működni.

Egy vállalat komplex elemzését az általuk közzétett beszámolójuk által tudjuk elemezni. Ezek az elemzések történhetnek statikus és dinamikus, vagyis mutatószámok alapján és különböző időpontokban jelen lévő mutatóértékek összehasonlításával is. (Siklósi, et al., 2021)

A gazdasági elemzéseknek az a célja, hogy feltárja, és emellett számszerűen értékelje azokat a körülményeket, melyet a vállalkozás gazdálkodását befolyásolják, megalapozzák a vezetés döntéseit.

A gazdasági elemzés fogalmát Baranyai Zsolt és társai szerint a következőképp fogalmazták meg: „A gazdasági elemzés olyan módszer, amely a gazdasági vezetés részére, az elemzés tárgyát képező vállalat, mint gazdasági rendszer elemeinek módszeres vizsgálatával, nélkülözhetetlen információt nyújt a rendszer működéséről, biztosítja a tájékozottságát. Az elemzés ok-feltáró tudomány, a vállalati vezetés döntés-előkészítő és ellenőrző funkcióját támogatja.” (Baranyai et al, 2013, p. 7)

A gazdasági elemzés folyamata:

1. Meg kell határozni az elemzés célját
2. Információk szerzése az adatbázis kialakítása érdekében
3. Számba kell venni a lehetséges közvetlen okokat
4. Meg kell választani az elemzés módszereit
5. Információk feldolgozása (Baranyai et al, 2013)

3. Mérleg elemzése

3.1. Vagyoni helyzet elemzése

A vállalkozások vagyoni helyzetének vizsgálatával megismerhetjük a vagyonának szerkezetét, valamint az azokban bekövetkezett változásokat is megállapíthatjuk. A vagyonösszetétel vizsgálatával pedig, megtudhatjuk, hogy az egyes eszköz-, illetve forráscsoportok milyen arányban oszlanak meg.

Különböző mutatószámokat alkalmazhatunk a mérleg elemzéséhez, amelyekhez az egyes eszközcsoporthoz és forráscsoportok tételeit használjuk fel. A vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetében bekövetkező változásokra vonatkozóan az elemzés a mérleg tárgyévi és az előző évi adatokra épül.

Az eszközök és a források adatainak felhasználásával történhet az elemzés

- horizontálisan vagy
- vertikálisan.

A mérlegnek a horizontális elemzése tájékoztat minket a vállalat eszközeinek és ezeknek az eszközöknek a forrásainak az időbeli változásairól számokban és emellett megvizsgálja a változás ütemét is.

A horizontális elemzés egy olyan módszer a pénzügyi elemzés terén, amely során, azonos időszakokon egy adott vállalat pénzügyi kimutatásait vagy egyéb gazdasági mutatóit hasonlítja össze egymással. Ennek a módszernek a célja annak megértése, hogy az adott időszakon belül hogyan alakultak az adott mutatók vagy jellemzők, és milyen változások következtek be az idő előrehaladásával (Siklósi, et al., 2021) Horizontális elemzés alkalmával mind eszközoldalról, mind forrásoldalról felhasználjuk az adatokat a mutatószámok számítása közben, más szóval összevetjük a mérleg két oldalának valamennyi tételét vagy csoportját egymással. (Bíró et al, 2012)

A vertikális elemzés alkalmazásánál pedig a mérlegre vonatkozó elemzéseket és a hozzá kapcsolódó számításokat csak az eszköz vagy csak a forrás oldal adatai alapján végezzük el.

A vertikális mutatószámok olyan mutatószámok, melyek egy adott időpontban a vállalkozás állapotát, teljesítményét mutatják meg számunkra, melyek fontos szerepet töltenek be a vállalkozás tulajdonosai számára a döntéshozatalban. A vertikális elemzés az egészhez való

hányadát számolja az egyes elemeknek, majd ezután az egésznek a szerkezetét vizsgálja és elemzi annak a változásit.

2.ábra: Vagyoni helyzet elemzése

Forrás: Saját szerkesztés Bíró T. és társai: Vállalkozások tevékenységének komplex elemzése (2001) alapján.

3.1.1. Eszközszerkezeti mutatók

Az eszközszerkezeti mutatókat a mérlegnek az eszköz oldalán szereplő adatokból tudjuk kiszámolni. A vagyoni helyzet elemzése során leginkább hasznos mutatók a befektetett eszközök aránya mutató, valamint a forgóeszközök aránya mutató, ezért dolgozatomban ebben a részében ezt a két mutatót szeretném bemutatni, kezdve a befektetett eszközök arányával.

$$\text{Befektett eszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Befektett eszközök}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.

A befektetett eszközök aránya mutató, mint ahogy a képletéből már láthatjuk, kifejezi, hogy a vállalkozás összes eszközén belül mekkora részt foglalnak el a befektetett eszközök. A befektetett eszközök, mint tudjuk három részből áll. Az első az immateriális javak, a második a tárgyi eszközök és a legutolsó a befektetett pénzügyi eszközök. Összességében elmondható a vállalkozások vizsgálata közben, ha a befektetett eszközeinek aránya növekszik, abban az esetben, ha az a vállalkozás tevékenységével összhangba van, tevékenységét közvetlen szolgálják.

$$\text{Forgóeszközök aránya (\%)} = \frac{\text{Forgóeszközök értéke}}{\text{Eszközök összesen}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

A forgóeszközök aránya mutató megmutatja, hogy a vállalkozás összes eszközén belül mekkora arányban van jelen a vállalkozást tevékenységét egy évnél rövidebb ideig szolgáló eszközök. Ide tartoznak a készletek, pénzeszközök, követelések és az értékpapírok is.

Erről a képletről elmondható, hogy az is előnyös lehet a vállalkozás számára, ha csökken, és az is, ha növekszik, mivel ebben az esetben a vállalkozásnak nagyobb lehet az alkalmazkodóképessége, rugalmassága.

Abban az esetben, ha az adott vállalkozás kereskedelmi tevékenységet folytat, akkor kedvezőnek mondható a készleteinek a növekedése. (Bíró et al, 2001.)

3.1.2. Tőkeszerkezeti mutatók

A tőkeszerkezeti mutatók adatait az eszközszerkezeti mutatókkal ellentétben a mérlegnek a forrás oldaláról vesszük.

Tőkeerősség:

$$\text{Tőkeellátottság} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

A vállalkozás saját tőkéje a következő elemekből tevődik össze:

- Jegyzett tőke
- Jegyzett, de még be nem fizetett tőke
- Tőketartalék
- Eredménytartalék
- Lekötött tartalék
- Értékesítési tartalék
- Mérleg szerinti eredmény

Annak érdekében, hogy valós legyen a saját tőkénk összege, a még be nem fizetett tőkét negatív előjellel kell szerepeltetni. A tőkeellátottság kifejezi, hogy a vállalkozás saját tőkéjén belül mekkora arányt tesz ki a saját tőke. Kedvezőnek tekinthető a mutató értéke, ha növekedést

mutat, azonban amennyiben nem éri el a mutató értéke a 30%-ot abban az esetben az már kritikusnak mondható. (Mundrák, 2021)

Egy vállalkozás finanszírozási helyzetét, annál pozitívabbnak mondhatjuk, minél nagyobb a saját tőke aránya az összes forráson belül, ugyanis ezzel arra következtethetünk, hogy a vállalkozásnál a saját tulajdonában lévő források szolgálnak a működése forrásául, ezáltal nincs kiszolgáltatva külső hitelezőknek, illetve befektetőknek. (Paár et al, 2021)

• **Tőkearányos jövedelmezőségi mutató I.:**

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (\%)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Jegyzett tőke}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

• **Tőkearányos jövedelmezőségi mutató II.:**

A tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatókkal tudjuk megvizsgálni, hogy a vállalkozás a vizsgált időszakban a saját tőke egységével milyen mértékű eredményt, jövedelmet ér el. Kiszámításuknál a különböző eredménykategóriákat viszonyítjuk a saját tőke értékéhez. (Paár. et al., 2021)

$$\text{Tőkearányos adózott eredmény (\%)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

Saját tőke növekedési mutató

$$\text{Saját tőke növekedési mutató (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Jegyzett tőke}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés a szamvitelegg.hu alapján*

Ezen mutatóval vizsgálhatjuk, hogy milyen változás következett be a Társaság saját tőkéjének az arányában. A mutató értéke a vállalkozás számára kedvező, ha az 1-nél nagyobb, ugyanis az 1-nél kisebb mutató érték tőkevesztésre utal, amely ha tartóssá alakul akkor az problémákhoz vezethet. Fontos szerepet tölt be a vállalkozás jegyzett tőkéjének az alakulásában az eredménytartalék, tőketartalék, értékelési tartalék mértéke is.

Kötelezettségek részarány

$$\text{Kötelezettségek részaránya} = \frac{\text{Kötelezettségek}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

A kötelezettségek három részre bonthatók

1. Hátrasorolt kötelezettségek
2. Hosszú lejáratú kötelezettségek (egy éven túl esedékesek)
3. Rövid lejáratú kötelezettségek (egy éven belül esedékesek)

A kötelezettségek részaránya azt mutatja, hogy mennyire van a vállalat eladósodva vagy milyen mértékű a külső források igénybevétele a vállalat működéséhez. Erről a mutatóról nem mondható el, hogy van optimális vagy kritikus szintje, azonban, ha mégis meg kell határoznunk egy kritikus értéket a mutató értékelésénél, akkor a 70%-ot meghaladó érték lenne az. (Bíró et al, 2001)

Külön-külön is kiszámítható a hosszú, illetve a rövid lejáratú kötelezettségek aránya is.

Céltartalékok aránya

$$\text{Céltartalékok aránya} = \frac{\text{Céltartalékok}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

A céltartalék aránya jellemzi a vállalkozás gazdaságában rejlő kockázatokat.

A vállalkozások a következő években várhatóan bekövetkező kötelezettségekre (biztos és függő kötelezettségekre is egyaránt), emellett a jövőbeni kötelezettségekre képeznek céltartalékot. Ennél a mutatónál az a kedvező, ha az értéke minél kisebb. (Sztanó, 2013)

Tőkefeszültség

$$\text{Tőkefeszültség} = \frac{\text{Idegen tőke}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

Forrás: *Saját szerkesztés Bíró et al, 2012 alapján.*

A tőkefeszültség mutató az idegen tőke értékét viszonyítja a saját tőke értékéhez, mely által megtudjuk, hogy a vállalkozás forrásaiból mennyi az idegen forrás aránya, vagyis mekkora teher terheli a vállalkozásnak a saját tőkéjét, illetve megtudhatjuk, hogy a vállalkozás milyen arányban finanszírozza az eszközeit saját forrásból, illetve milyen arányban idegen forrásból.

Abban az esetben, ha a mutatónak az értéke 1-hez közeli vagy meghaladj az 1-et, akkor az idegen tőke aránya meghaladja a saját tőke arányát, szóval, ha a vállalkozás további hitelfelvételen gondolkodna, akkor a hitelnyújtó már mérlegelni fogja, hogy a vállalkozás képes-e visszafizetni számára a hitelt és emellett a kamatot.

Azonban Paár és Társai a következőképp fogalmazták meg a mutató értelmezését: Annál jobb az értéke, minél alacsonyabb. Ha az értéke 1 alatti, akkor a vállalkozás saját tőkéje meghaladja az idegen tőke értékét. Nem célszerű, ha 30% alá csökken, viszont akkor optimális ha nem éri el a 2 értéket, mivel ezáltal az eladósodottság foka már igen magas. (Paár et al, 2021)

3.1.3. Horizontális mutatók

Horizontális mutatók alkalmazásával az eszközöknek a forrásigényét tudjuk meghatározni, hogy egységnyi eszközállománynak mekkora a tőkeszükséglete, ugyanez fordítva pedig, hogy a forrásoknak mekkora az eszközigenyessége, vagyis egy egységnyi idegen vagy saját tőkével hány egységnyi eszközállományt mozgat a vállalkozás.

Befektetett eszközök fedezete

$$\text{Befektetett eszközök fedezete (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés (Jáki et al, 2017) alapján

A befektetett tőke fedezete mutató kifejezi, hogy a vállalkozás saját tőkéje mekkora arányban tudja fedezni a befektetett eszközeit. Az értéke annál kedvezőbbnek mondható, minél magasabb, ugyanis ebben az esetben a vállalkozásnak nincs szüksége idegen tőke bevonására, ahhoz hogy fedezni tudja a befektetett eszközeit.

Akkor tekinthető a vállalkozás számára a legkedvezőbbnek, ha az értéke meghaladja a 100%-ot, viszont figyelni kell arra, hogy ha a vállalkozás a beruházását idegen tőkéből valósítja meg, akkor az értéke 100% alatti is lehet. (Bíró et al, 2001)

Befektetett eszközök fedezettsége *B (Működésbiztonsági mutató)*

Befektetett eszközök fedezete (%) =

$$\frac{(\text{Saját tőke} + \text{Hátrasorolt köt.} + \text{Hosszú lej. köt.})}{\text{Befektetett eszközök}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés (Jáki et al, 2017) alapján

A működésbiztonsági mutató értéke annál kedvezőbb egy vállalkozás számára, ha értéke 1 vagy annál több, mivel ebben az esetben ez azt jelenti, hogy a vállalkozásnak nem kell rövid lejáratú kötelezettségeket vagy tartós befektetéseket igénybe vennie a befektetett eszközeinek a finanszírozásához. (Bíró et al, 2012)

A horizontális mutatók bemutatását a szállítók fedezettsége mutatóval szeretném folytatni, melynek egynél kisebb értéke azt fejezi ki, hogy a társaságnak a vevőállományát a szállítóállomány finanszírozza, mely a vállalkozás számára kedvező, viszont, abban az esetben, ha a mutató értéke alacsony az a ki nem egyenlített szállító állományra utal, ami fizetési gondokat jelez.

Szállítói fedezettség mutató

$$\text{Szállítók fedezettsége} = \frac{\text{Vevők}}{\text{Szállítók}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Jáki et al, 2017) alapján

A következő két mutatót célszerű együtt megvizsgálni és összehasonlítani ezért az elemzés részben is majd együtt fogom őket megvizsgálni és jobban kifejtteni.

Amennyiben a mutató értéke 1-nél kisebb, abban az esetben ez azt jelenti számunkra, hogy a vállalkozás vevőállományát a szállítóállománya finanszírozza. Viszont arra is utal, ha a mutató értéke alacsony, hogy a vállalkozásnak sok a ki nem egyenlített szállító állománya, ami akár fizetési gondokat is jelenthet.

Vevők átfutási ideje

$$\text{Vevők átfutási ideje} = \frac{\text{Vevőállomány}}{\text{Nettó árbevétel}} \times 360$$

Forrás: Saját szerkesztés a szamvitelegg.hu alapján

Megmutatja, hogy az átlagos vevőállománya a vállalkozásnak hány napi értékesítési nettó árbevételnek felel meg. A mutató értékét célszerű úgy megvizsgálni, hogy vele egy együtt vizsgáljuk a szállítók átfutási idejét is, illetve az előző évek értékéhez is viszonyíthatjuk, mely által megtudhatjuk, hogy a vállalkozás kintlévősége az előző évhez képest növekedett, vagy esetleg csökkent.

Szállítók átfutási ideje

$$\text{Szállítók átfutási ideje} = \frac{\text{Szállítóállomány}}{\text{Anyagjellegű ráfordítások}} \times 360$$

Forrás: Saját szerkesztés a szamvitelegg.hu alapján⁵

Napokban jelzi a szállítónak történő nagyságrendjét.

A következő mutató, amit szeretnék bemutatni a horizontális mutatók között az a tőkemultiplikátor. A tőkemultiplikátor, más néven a mérlegfőösszeg és a saját tőke hányadosa, megmutatja, hogy a vállalkozás 1 egységnyi saját tőkével, hány egységnyi vagyont üzemeltet.

Tőkemultiplikátor

$$\text{Tőkemultiplikátor} = \frac{\text{Eszközök összesen}}{\text{Saját tőke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Jáki et al, 2017) alapján

Az utolsó horizontális mutató, melyet szeretnék a dolgozatomban ismertetni az a tőkemultiplikátor. A tőkemultiplikátor mutató kifejezi számunkra, hogy a saját tőkének hányszorosára lenne szükség ahhoz, hogy az összes eszközt meg tudja vásárolni a vállalkozás.

3.2. Pénzügyi helyzet elemzése

A vállalkozás pénzügyi helyzetének elemzése két területre terjed ki: meg kell vizsgálnunk a vállalkozás fizetőképességét, vagyis a likviditását és a vállalkozás adósságállományát (eladósodottságának mértékét) (Takács és Márkus, 2020)

A pénzügyi helyzet vizsgálatát két részre oszthatjuk. Abban az esetben ha rövid távon szeretnénk vizsgálni, akkor arra a likviditási mutatók alkalmasak, viszont ha hosszú távon szeretnénk vizsgálni a vállalkozás pénzügyi helyzetét, akkor az adósságállományhoz kapcsolódó mutatók lesznek hasznosak számunkra.

3.2.1. Likviditási mutatók

A vállalkozás likviditás vizsgálata során a fizetőképességét vizsgáljuk meg. Arra keressük a választ különböző mutatók segítségével, hogy a vállalkozás mennyire képes eleget tenni a rendelkezésére álló forgóeszközök felhasználásával a rövid lejáratú (egy éven belüli) kötelezettségeinek.

Likviditási mutató

$$\text{Likviditási ráta} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Forrás: Saját szerkesztés Takács és Márkus, 2020. alapján.

Ez a likviditási ráta a legelterjedtebb mutatószám. Az egy éven belül pénzé tehető eszközök és az egy éven belüli kötelezettségek arányát fejezi ki, mely arra ad választ, hogy a vállalkozás rövidtávon fizetőképese-e. (Vasné, 2010.)

Likviditási gyorsráta

$$\text{Likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Forrás: Saját szerkesztés Takács és Márkus, 2020. alapján.

A likviditási gyorsrátát akkor alkalmazzuk az elemzésünk folyamán, amikor arra szeretnénk választ kapni, hogy a vállalkozás a készletei (ide tartoznak a vásárolt és a saját előállítású készletei is) kivételével milyen arányban tudja lefedni a rövid távú kötelezettségeit. (Ulbert et al, 2018)

Készpénz likviditási mutató

$$\text{Készpénz likviditási mutató} = \frac{\text{Pénzeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Forrás: Saját szerkesztés Bíró et al., 2021 alapján.

A készpénz likviditási mutató a vállalkozás leglikvidebb eszközét viszonyítja a rövid lejáratú kötelezettségeihez. A mutató segítségével megtudhatjuk, hogy a vállalkozás az egy éven belül esedékes kötelezettségeit képes-e teljesíteni mindenféle probléma nélkül, úgy, hogy a rendelkezésére álló eszközeit eladná.

Dinamikus likviditási mutató

$$\text{Dinamikus likviditási mutató (\%) = } \frac{\text{Üzleti(üzemi)tevékenység eredménye}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Forrás: Saját szerkesztés Farkas A., 2014 alapján.

A dinamikus likviditási mutató kiszámításával arra kapunk választ, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye milyen mértékben képes fedezni a vállalkozás rövid lejáratú kötelezettségeit. Ez a mutató nem csak a mérleget, hanem az eredménykimutatást is érinti. A mutató értéke abba az esetben mondható biztonságosnak, legalább az 50%-ot eléri.

Az utolsó likviditási mutató, amit be szeretnék mutatni a dolgozatomban a hitelfedezeti (hitelfedezettségi) mutató. Ez a mutató a követelések és a rövid lejáratú kötelezettségek viszonyát szemlélteti, mely alkalmas a pénzügyi helyzet elemzésére.

Hitelfedezeti (hitelfedezettségi) mutató

$$\text{Hitelfedezeti mutató (\%)} = \frac{\text{Követelések}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Forrás: Saját szerkesztés Farkas A., 2014 alapján.

Ennek a mutatónak az értéke akkor biztonságos, ha meghaladja a 100%-ot, ugyanis abban az esetben az adósok nagyobb összeggel tartoznak a vállalkozásnak, mint amennyivel a vállalkozás másoknak tartozik.

3.2.2. Adósságállomány mutatói

Az adósságállomány mutatói a likviditási mutatókkal szemben nem a rövid lejáratú kötelezettségekkel foglalkozik, hanem a hosszú lejáratú, vagyis 1 éven túl esedékes kötelezettségeket vizsgálja. Elemzéseinek célja, hogy megtudjuk, milyen mértékben vannak jelen a vállalkozás finanszírozásában a hosszú lejáratú, idegen forrásból származó tőkék és ezeknek milyen fedezetük van, valamint az eszköz oldalon mely tételeket finanszírozza ezekkel a vállalkozás. Az elemzés történhet horizontális és vertikális mutatókkal is.

Adósságállomány aránya

$$\text{Adósságállomány aránya (\%)} = \frac{\text{Adósságállomány}}{\text{Saját tőke} + \text{Adósságállomány}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés (Paár. et al., 2021) alapján.

Az adósságállomány aránya mutatóval vizsgáljuk az adósságállomány arányát a tartós források, vagyis az adósságállomány és a saját tőkéhez képest. A mutató értékelése során figyelembe kell

vennünk a vállalkozás hosszú lejáratú kötelezettségeinek összetételét és az azokhoz kapcsolódó terheket.

A kapott érték akkor tekinthető elfogadotónak, ha 60% alatti és ennek megfelelően 40% feletti a saját tőke aránya mutató. (Paár. et al., 2021)

Saját tőke/Idegen tőke aránya

$$\text{Saját tőke/Idegen tőke aránya (\%)} = \frac{\text{Adósságállomány}}{\text{Saját tőke}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés (Paár. et al., 2021) alapján.

A saját tőke aránya és az adósságállomány aránya mutatók egymás komplementerei, vagyis kiegészítik egymást. Mindkét mutató valójában a tőkeáttételt méri. A saját tőke/Idegen tőke aránya mutató értéke az eddigiekkel ellentétben annál jobb minél kisebb, legalább 1,5 vagy az alatti a legideálisabb érték. (Paár. et al., 2021)

Saját tőke aránya

$$\text{Saját tőke aránya (\%)} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Saját tőke} + \text{Adósságállomány}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés (Takács, 2009) alapján.

Ez a mutató és az adósságállomány fedezete mutató segítségével a tőkestruktúrán belül is a saját erő illetve az idegen tőkének a részarányát, valamint ezek egymáshoz való viszonyát vizsgálhatjuk. (Takács, 2009)

Eladósodottsági mutató

$$\text{Eladósodottsági mutató (\%)} = \frac{\text{Idegen tőke}}{\text{Források összesen}} \times 100$$

Forrás: Saját szerkesztés Paár et al, 2021 alapján

Az eladósodottsági mutató megmutatja az idegen tőke arányát az összes forráson belül, emellett arra is választ ad, hogy a vállalkozás milyen mértékben fedezi idegen forrásból az eszközeit. Az értéke 30% körül elfogadhatónak tekinthető, azonban figyelni kell arra, hogy a maximálisan elfogadható mértéke 50%. (Paár et al, 2021)

Adósságállomány fedezete

$$\text{Adósságállomány fedezete} = \frac{\text{Saját tőke}}{\text{Adósságállomány}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró. et al., 2001) alapján.

Az adósságállomány fedezete mutató a saját tőke általi fedezettséget mutatja meg számunkra, mely kifejezi a saját tőke és az adósságállomány szinkronját, vagy pont, hogy a hiányát. (Bíró et al., 2001)

3.3. Jövedelmezőségi helyzet elemzése

A vállalkozás jövedelmezőségi helyzetének elemzésénél egyes eredménykategóriákat valamilyen vetítési alapokhoz viszonyítunk.

Jellemzői:

1. lehetőséget nyújt a jövedelmezőség tendenciaszerű elemzéséhez,
2. más vállalkozásokkal, illetve más ágazati átlagokkal való összehasonlításra lehetőséget biztosít,
3. jelez a jövedelemteremtő képesség változásáról a jövedelmezőségi szintjének alakulására vonatkozóan,
4. valamint tájékoztatást ad az érdekelteknek, felhasználóknak a vállalkozás eredményességének változásáról. (Bíró et al., 2001)

A jövedelmezőségi számítás alapképlete:

$$\text{Jövedelmezőségi számítás alapképlete (J)} = \frac{\text{Eredmény}}{\text{Vetítési alap}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Célszerűen választandó a vállalkozásoknak a saját döntésük alapján mind a vetítési alapok, mind pedig az eredménykategóriák is, melyeknek a választási lehetőségeit szeretném dolgozatomban felsorolni.

Vetítési alapok:

1. saját tőke (vagyon) összege,
2. értékesítés nettó árbevétele, emellett további bevételekkel növelt összege,
3. készletek összege,
4. lekötött eszközök nettó értéke

5. összes eszközérték
6. bérköltség
7. személyi jellegű ráfordítások
8. átlagos állományi létszám
9. saját tőke és a kamatköteles idegen forrásoknak az értéke.

Vetítési alapként úgy célszerű felhasználni az értékesítés nettó árbevételét, hogy azt az értékeléskor fizetendő jövedéki vagy fogyasztási adó egyéb ráfordítások között elszámolt összegével csökkentjük.

Eredménykategóriák:

- Az értékesítés bruttó eredménye
- Mérleg szerinti eredmény
- Adózás előtti eredmény
- Adózott eredmény
- Szokásos vállalkozási eredmény
- Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye (Bíró et al., 2001)

Jövedelmezőségi mutatók:

A jövedelmezőségi mutatók segítenek abban a tulajdonosok és a hitelezők, egyéb érdekelték megtudják, hogy milyen hatékonyan tudja a vállalkozások felhasználni a rendelkezésükre álló erőforrásokat. Segítségükkel pontos képet kaphatunk, tömörek, lényegretörőek emellett egyszerűek is, ezáltal mindenki számára könnyen értelmezhetőek.

Átlagos fedezeti hányad (bruttó jövedelmezőség (ROS))

$\text{Átlagos fedezeti hányad (ROS) (\%)} = \frac{\text{Értékesítés bruttó eredménye (Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye)}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele}} \times 100$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A fedezeti hányad kifejezi az értékesítési árbevétel arányát és a fedezeti összeget. Az átlagos fedezeti mutató kifejezi, hogy egyes termékek, szolgáltatások vagy tevékenységek árbevételéből, ha levonjuk a közvetlen költségeit az értékesítésnek mekkora hányad marad. Értéke annál jobb a vállalkozás számára minél magasabb. (Siklósi et al, 2010)

3.3.1. Tőke- (vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók

A tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatókkal tudjuk megvizsgálni, hogy a vállalkozás a vizsgált időszakban a saját tőke egységével milyen mértékű eredményt, jövedelmet ér el. Kiszámításuknál a különböző eredménykategóriákat viszonyítjuk a saját tőke értékéhez. (Paár. et al., 2021)

$$\textbf{Tőkearányos adózott eredmény (ROE)(\%)} = \frac{\textbf{Adózott eredmény}}{\textbf{Saját tőke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Paár. et al., 2021) alapján.

A ROE mutató nem más, mint a saját tőke egységére vetített jövedelmezőség. Megmutatja a befektetők számára, hogy az általuk befektetett tőke milyen jövedelmezőségű. (Bíró et al., 2001)

$$\textbf{Tőkearányos adózás előtti eredmény(\%)} = \frac{\textbf{Adózás előtti eredmény}}{\textbf{Saját tőke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

$$\textbf{Jegyzett tőke arányos adózott eredmény} = \frac{\textbf{Adózott eredmény}}{\textbf{Jegyzett tőke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Ennél a mutatónál az adózott eredményt viszonyítjuk a jegyzett tőke értékéhez.

$$\textbf{Tőkearányos üzemi eredmény} = \frac{\textbf{Üzemi(üzleti)tevékenység eredménye}}{\textbf{Saját tőke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A mutató kiszámításánál ebben az esetben az üzemi(üzleti) tevékenység értékét viszonyítjuk a vállalkozás saját tőkéjének az értékéhez.

3.3.2. Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók

Ezen kategória mutatói a vállalkozás eredményét hasonlítja össze az árbevétellel. Megmutatja, hogy az alkalmazott bevétel kategóriáknak hány százaléka marad eredményként meg a vállalkozásnak. Az árbevétel-arányos mutatók számítására több különböző képletet is használhatunk, melyeket szeretném ismertetni.

► *Árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény*

$\frac{\text{Szokásos váll. eredmény}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele} + \text{Egyéb bev.} + \text{Pü.} - \text{i műv. bev.}} \times 100$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény értékének megkapásához az értékesítés nettó árbevételéhez, az egyéb bevételekhez és a pénzügyi műveletek bevételéhez viszonyítjuk a szokásos vállalkozási eredményt.

► *Árbevétel-arányos adózás előtti eredmény*

$\frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Összes árbevétel} + \text{Összes bevétel}} \times 100$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Árbevétel-arányos adózás előtti eredmény értékének megkapásához, az összes árbevétel és az összes bevétel összegéhez hasonlítjuk az adózás előtti eredményt.

► *Árbevétel-arányos üzemi eredmény mutató*

$\frac{\text{Vállalkozási üzemi (üzleti) tevékenység eredménye}}{\text{Értékesítés nettó árbevétele} + \text{Egyéb bevételek}} \times 100$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Árbevétel-arányos üzemi eredmény mutatónál pedig, hogy megkapjuk az értékét az értékesítés nettó árbevételéhez és az egyéb bevételek összegéhez hasonlítjuk a vállalkozási üzemi (üzleti) tevékenység eredményét.

3.3.3. Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók

Ezen mutatók ismerete akkor fontos a vállalkozás számára, ha az élőmunka, vagyis az emberi erőforrásnak fontos szerepe van a vállalkozás működésében, életében.

• 1 főre jutó fedezeti összeg

$$\text{1 főre jutó fedezeti összeg (Ft/Fő)} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Létszám}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2021) alapján.

Ezen mutató kiszámítása fejezi ki a legjobban a munkaerő-kihasználtságok, mivel kiszámításával megtudhatjuk, hogy 1 fő munkavállaló mennyi árbevételt realizál a vállalkozás számára.

• 1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény

$$\text{1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény (Ft/Fő)} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) eredmény}}{\text{Létszám}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Az 1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény mutatónál az üzemi (üzleti) eredmény és vállalkozás létszámának viszonyát vizsgáljuk, hogy 1 fő munkavállalóra mennyi üzemi eredmény jut.

• 1 főre jutó adózott eredmény

$$\text{Egy főre jutó adózott eredmény (Ft/Fő)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Létszám}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Ennél a mutató kiszámításánál azt vizsgálhatjuk, hogy az értékesítés bruttó eredménye hogyan aránylik a bérköltség összegéhez.

• 1 főre jutó adózatlan eredmény

$$\text{Egy főre jutó adózatlan eredmény (Ft/Fő)} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Létszám}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Ezen mutató értéke akkor a legkedvezőbb a vállalkozás számára, ha minél nagyobb. Itt az adózás előtti eredményt vizsgálhatjuk, hogy hogyan aránylik a vállalkozás munkavállalóinak létszámához.

• **Bérráányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség**

$\text{Bérráányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti)eredmény}}{\text{Bérráadás}}$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A bérráányos üzemi (üzleti) eredménymutató segítségével, megmutatjuk, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye mekkora mértékben fedezi a munkavállalók bérráadását.

• **Élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőség**

$\text{Élőmunkaráfordítás jövedelmezőség} = \frac{\text{Üzemi (üzleti)eredmény}}{\text{Személyi jellegű ráfordítás}}$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

Ennek a mutatónak a kiszámításával pedig arra kaphatjuk meg a választ, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) eredménye milyen mértékben, hány szorosán fedezi a munkavállalókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat.

3.3.4. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók

„E mutatók esetében célszerűen választott eredménykategóriát viszonyítunk az eszközök meghatározott csoportjához, alakulásuk az eszközök jövedelemtermelő képességére ad jelzéseket.” (Bíró et al., 2001)

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókhoz is több mutató tartozik, melyeket ki lehet számolni. Dolgozatomban szeretném ezeknek a mutatóknak a kiszámítási képletét bemutatni, egészen pontosan hat képletet, azonban itt csak két mutatót szeretnék kissé kifejteni. Az eszközarányos adózott eredmény (ROA) mutatót és az eszközarányos adózás előtti eredmény (ROI) mutatót szeretném bemutatni, mivel véleményem szerint ez a két mutató a legmeghatározóbb az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók közül a vállalkozások szempontjából.

• **Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I. (%)**

$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I. (\%)} =$

$$\frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredmény}}{\text{Tárgyi eszközök} + \text{Immateriális javak}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

- **Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. (%)**

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. (\%)} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredmény}}{\text{Tárgyi eszközök} + \text{Immateriális javak} + \text{Készletek összeg}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

- **Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III. (%)**

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III. (\%)} = \frac{\text{Üzemi (üzleti) tevékenység eredmény}}{\text{Készletek összeg}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

- **Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV. (%)**

$$\text{Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV. (\%)} = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Készletek összeg} + \text{Befektetett eszközök összeg}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A következő két mutató, amit részletesebben szeretnék bemutatni az eszközarányos adózott eredmény mutató (ROA) és az eszközarányos adózás előtti eredmény mutató (ROI), melyek a vállalkozás eszközeinek jövedelmezőségét mutatja meg. Segítségük által megtudhatjuk, hogy a vállalkozás nyereséges-e, sőt, ezeket a mutatókat a hitelintézetek is előszeretettel használják hitelnyújtás esetén.

$$\text{Eszközarányos adózott eredmény(ROA)(\%)} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Eszközök könyv szerinti értéke}}$$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A ROA mutató megmutatja számunkra az Társaság eszközarányos nyereségét, vagyis mekkora eredményt ért el a vállalkozás az eszközei segítségével. Ugyanúgy, mint a ROE mutató, a RPA mutató is információt nyújt a befektetők számára, hogy a Társaság mennyire hatékonyan végzi tevékenységét.

Az eszközarányos adózott eredményt befolyásolhatja:

- az eszközök forgási sebességének változása,
- az értékesítés (adózott) jövedelmezőségének alakulása.

$\text{Eszközarányos adózás előtti eredmény(ROI)(\%)} \\ = \frac{\text{Adózás előtti eredmény}}{\text{Eszközök könyv szerinti értéke}}$

Forrás: Saját szerkesztés (Bíró et al., 2001) alapján.

A ROI mutató a ROA és a ROE mutató mellett a legritkábban használt mutató. Ezen mutató esetében a befektetéseknek a megtérülését vizsgáljuk, ami megmutatja számunkra, hogy milyen hatékonyan kezezi a Társaság a befektetéseit.

4. Kutatás és elemzés

Szakdolgozatomban szeretném a **Pásztor Tamás és Társa Kft.** tevékenységének vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét elemezni. Az elemzésemet 2018-2022-es évekre vonatkozóan fogom elkészíteni a cég által közzétett mérleg, eredménykimutatás és a kiegészítő mellékletük segítségével. Elsősorban szeretnék a cég bemutatásával kezdeni, hogy az olvasó egy teljes átfogó képet kaphasson a **Pásztor Tamás és Társa Kft.** (továbbiakban: **Társaság**) helyzetéről, történetéről, tevékenységéről és belátást nyerhessen a vállalkozás eredményességébe, valamint a működésébe is. Azért esett erre a vállalkozásra a választásom, mivel az egy éves könyvvizsgáló gyakornoki munkám során részt vehettem a Társaság 2022. évi könyvvizsgálatában és mivel számomra ez egy nagy lehetőség volt, hogy könyvvizsgáló szemmel is lehetőségem volt betekintést nyerni a vállalkozás működésébe.

4.1. A vállalkozás története, bemutatása:

(Forrás: A Társaság 2022-es kiegészítő melléklete alapján saját készítés)

A társaság neve:	Pásztor Tamás és Társa Kft.
A társaság székhelye:	2012 Veresegyház, Szadai út 8.
A társaság telephelye (i):	1152 Budapest, Szentmihályi út 152-154. 1173 Budapest, Pesti út 2. 1164 Budapest, Iskola utca 34.
Adószáma:	12164095-2-13
Cégjegyzékszám:	13-09-105932
A társaság alakulásának éve:	1996.07.23.
Bejegyzés dátuma:	1997.02.06.
A társaság jegyzett tőkéje 2022.12.31.-én:	3.000.000,- forint
A Társaság 1996-ban alakult, törzstőkéje 3.000.000. Ft. A törzstőke összetétele: 2.500.000 Ft készpénz és 500.000 Ft apport. A Társaság 100%-os tulajdonos Pásztor Tamás János.	

Egyéni vállalkozásként induló cégük 1992 óta foglalkozik **Citroën** típusú gépkocsik javításával. A Citroën Hungária által 1994-ben elindított márkakereskedői hálózat kiépítésébe 1995 júliusában csatlakoztak.

A Pásztor Tamás és Társa Kft. 2000 óta foglalkozik veterán autók beszerzésével és felújításával. Első autójuk az arany színű Citroën DS 23 volt, melyet egy év kitartó munkával újíttak fel. Az azóta eltelt idő alatt számos modell megfordult náluk és az évek során a restaurálás minden területén kiváló eredményeket értek el.

A Társaság 2005-ben már 3 különböző helyszínen volt jelen Magyarország területén. Szalonjaik és szervizeik a 15. és a 17. kerületben, valamint Veresegyházon található. Három telephellyel rendelkező cégük alkalmas a veterán autók újjászületésének minden mozzanatának végigkísérésére. Az autók beszerzésétől a szállításig, az alkatrészek hazai, illetve külföldi beszerzéséig, a teljes felújításig, mindenben igyekeznek megfelelni Ügyfeleik igényeinek. Saját trailerekkel rendelkeznek, melyek megkönnyítik az autók szállítását és mozgatását.

A Citroën Pásztornál a gépjárművek javítása összesen 46 szerelőálláson folyik. A Budapest XV. kerületben (15 autó bemutatására) és emellett Veresegyházon is (6 autó bemutatására), a XVII. kerületi bemutatóteremmel együtt összességében (18 autó bemutatására) egyszerre 39 gépkocsi bemutatása lehetséges számukra. Összesen 400 új gépkocsi tárolását tudják biztosítani az őrzött telephelyeiken.

2006 februárjában megkapták a hivatalos Peugeot márkaszerviz jogot a Pesti úton és Veresegyházán is, így immár mindkét francia márka autóinak teljes körű szervizszolgáltatást nyújtanak. 2009 októberében lett teljes a francia márkák képviselője: a Szentmihályi úti telephelyük megkapták a **Renault** márkaszerviz jogot is.

2008-ban kezdte meg működését legújabb tagvállalatuk, a Shepherd Fleet Autóparkkezelő Kft., megvalósítva ezzel a tartós bérleti (operatív lízing) konstrukcióra támaszkodó, teljeskörű flottakezeléssel járó szolgáltatást. 2022 óta a XV. kerületi telephelyükön Opel és a Peugeot márkaszerviz joggal is rendelkeznek.

A Társaság által biztosított háztól-házig szolgáltatás szintén nagymértékű segítség lehet az autósoknak, mely során a javításra szoruló autót otthonról elszállítják és az elkészült autót haza is viszik a tulajdonosaik számára, persze csak abban az esetben amennyiben az ügyfél erre igényt tart.

Márkaszeruizeik a legmodernebb szerviz számítógépekkel és célszerszámokkal vannak felszerelve. A legfejlettebb számítógépes rendszerre támaszkodó gépjármű-értékesítésünk,

ügyfélszolgálatuk és alkatrészhelyeink, illetve az alkalmazottak képzése a biztosítéka az ügyfeleik elégedettségének.

Forrás: A Társaság weboldala alapján saját készítés.

Szolgáltatásai: *(Forrás: A Társaság weboldala alapján saját készítés)*

1. Veterán autók beszerzése és ügyintézés: a veterán autók külföldről történő behozatalának adminisztrációját, a szállítást és az itthoni ügyintézését valamint vizsgáztatást is lebonyolítják.
2. Alkatrész beszerzése
3. Felújítás: a jármű teljes felújítása is megoldható telephelyeinken. A mechanikus valamint a karosszéria munkák elvégzésétől kezdve a fényezésen át, a kárpitozásig, minden.
4. Versenyre való felkészítés: teljes körű állapot felmérés és felkészítés, valamint a versenyekhez szükséges eszközök beszerzése is megoldható telephelyeinken
5. Tárolás
6. Vizsgáztatás és veterán minősítés: veterán autók vizsgára történő felkészítését és vizsgáztatását is vállalják. Telephelyeinken megoldható továbbá a műszaki vizsga, veterán minősítés és OT rendszám ügyintézése is.

A Társaság főbb tevékenységei: *(Forrás: a társaság 2022.évi kiegészítő melléklete alapján)*

A cég főtevékenysége: 4511'08 Személygépjármű-, könnyűgépjármű kereskedelme

- Elsősorban Citroën és Peugeot gépjárművek kis- és nagykereskedelme, Citroen, Peugeot és Renault alkatrészek kis- és nagykereskedelme.
- Opel alkatrész és szerviz
- Gépjárművek szervizelése és vizsgáztatása.

A Társaság számviteli politikájának főbb vonásai:

▪ Beszámoló formája:	Éves beszámoló
▪ Benyújtás oka:	Általános üzleti évet záró
▪ Könyvvezetés módja:	Kettős könyvvitel
▪ Mérleg formája:	Számviteli törvény szerint „A” változat
▪ Eredménykimutatás formája:	Összköltség eljárással (függőleges tagolás)
▪ Mérlegkészítés napja:	2023. március 31.

- Mérlegkészítés pénzneme: eFt
- Üzleti év: 2022. január 1-től 2022. december 31-ig

A Társaság számviteli politikájának fő célja, hogy megbízható és valós képet adjon a vállalkozásról a számvitelről szóló 2000.évi C. törvényben meghatározott előírások alkalmazásával.

- ▶ A Társaság könyveit magyar nyelven, magyar forintban, a kettős könyvvitel elvei és szabályai szerint vezeti
- ▶ A Társaság a befektetett eszközöket, beszerzési áron tartja nyilván
- ▶ A tárgyi eszközöknél értéket növelő beszerzési költségként vesszük figyelembe a már meglévő eszköz bővítésével, átalakításával, élettartamának növelésével összefüggő költségeket, kivéve a tárgyi eszköz folyamatos, zavartalan üzemeltetését szolgáló javítási, karbantartási munkálatokat.
- ▶ A Társaság a tevékenységéhez közvetlenül kapcsolódó eszközök élettartamát, használatának idejét, értékcsökkenése módját egyedileg állapítja meg, követve a számviteli és az adótörvényben előírt követelményeket.
- ▶ Az immateriális javak – szoftverek – figyelembe véve az állandó változásokat két év alatt kerülnek leírásra.
- ▶ A 200.000 Ft alatti tárgyi eszközöknél, szoftvereknél, vagyoni értékű jogoknál egyösszegű értékcsökkenést számolnak el az üzembe helyezéssel egy időben.
- ▶ Az értékcsökkenés elszámolásának gyakorisága: havi
- ▶ A számviteli politikában meghatározásra került a cég által használt árfolyam, amely az MNB árfolyam.
- ▶ A vállalkozás kutatási-fejlesztési tevékenységet nem végez.
- ▶ Könyvvizsgálati kötelezettség A társaság éves könyvvizsgálatát a Trusted Adviser Kft. (1082 Budapest, Baross u. 66-68., MKVK engedélyszám: 002588) képviseletében Szovics Zsolt (kamarai tag könyvvizsgálói tagszáma: 005784) végzi.

4.2. Vagyoni helyzet elemzése

Dolgozatomnak a Szakirodalom című részében bemutattam azokat a mutatószámokat, melyek segítségével szeretném bemutatni a Társaság vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetét. Elsősorban a mérleg elemzésével szeretnék kezdeni, majd ezt követően a vagyoni helyzetének elemzésével szeretnék foglalkozni. Elemzésem során felhasznált információkat a **Pásztor Tamás és Társa Kft.** által közzétett mérleg, eredménykimutatás a dolgozatom mellékletében megtalálható.

4.2.1. Eszközök elemzése

Az eszközök szükségesek a vállalkozás működéshez és ahhoz, hogy az általuk kitűzött céljaikat el tudják érni. Az eszközök között a befektetett eszközöket, a forgóeszközöket és ezek mellett az aktív időbeli elhatárolásokat mutatjuk ki. Ezeknek az eszközöknek az összetétele vállalkozásonként más és más lehet attól függően, hogy milyen tevékenységet folytatnak, ezáltal általános részarány nem is fogalmazható meg az eszközök összetételéről. Az eszközök besorolása időtartamok alapján történik meg, melyet a vállalkozások saját magunk végeznek el. Azokat az eszközöket, amelyek egy évnél hosszabban, tartósan szolgálják a vállalkozás működését, tevékenységét befektetett eszközöknek nevezzük, míg azokat, melyeket a vállalkozások egy éven belül használnak, forgóeszközöknek nevezzük. Az aktív időbeli elhatárolások a valós és megbízható összkép pontosítására szolgálnak, melyek elsősorban az eredményt módosítják.

A következő táblázatban szeretném bemutatni a Pásztor Tamás és Társa Kft. eszközeinek arányát, melyekhez az adatokat a Társaság beszámolójából nyertem ki.

2.táblázat: Az eszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök	1 969 751	1 991 130	2 013 685	2 180 038	2 146 883
Forgóeszközök	590 370	1 376 765	1 094 040	699 982	875 711
Aktív időbeli elhatárolások	22 370	41 101	32 712	38 230	40 591
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 582 491	3 408 996	3 140 437	2 918 250	3 063 185

A mérlegben szereplő adatok alapján láthatjuk, hogy hogyan alakultak az eszközök összetételei a vizsgált időszakban. A Társaság mérlegfőösszege 2018-hez (továbbiakban bázisév) viszonyítva 2022- december 31.-re 18%-kal, több mint 480 millió Ft-tal növekedett. A befektetett eszközök alakulásáról elmondható, hogy évről évre a vizsgált időszakban folyamatosan növekedett, viszont a forgóeszközök és az aktív időbeli elhatárolások értéke is egyszer növekedést, egyszer pedig csökkenést mutat.

A befektetett eszközök olyan eszközök, melyeknek az a rendeltetése, hogy a vállalkozás működését, tevékenységét legalább egy éven túl, vagyis tartósan szolgálják. A befektetett eszközök közé tartoznak az immateriális javak, a tárgyi eszközök valamint a befektetett pénzügyi eszközök. (Bíró, et al., 2001)

A **befektetett eszközök** értéke a bázisévhez képest 2022-re több mint 177 millió Ft-tal növekedett, mely az immateriális javak és a tárgyi eszközök növekedésével magyarázható. A következő táblázatban a Társaság befektetett eszközeinek az összetétel látható.

3.táblázat: A befektetett eszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Immaterális javak</i>	158	140	1 360	564	1 062
<i>Tárgyi eszközök</i>	1 954 093	1 975 490	1 996 825	2 163 974	2 130 321
<i>Befektetett pénzügyi eszközök</i>	15 500	15 500	15 500	15 500	15 500
Befektetett eszközök	1 969 751	1 991 130	2 013 685	2 180 038	2 146 883

A befektetett eszközökön belüli tőkestruktúra jól mutatja, hogy lényegében a tárgyi eszközök teszik ki a tartós eszközök közel 100%-át.

A tárgyi eszközök azok a rendeltetésszerűen használatba vett, vagyis üzembe helyezett eszközök, melyek tartósan, közvetlenül vagy akár közvetett módon szolgálják a vállalkozás tevékenységét. (Bíró, et al., 2001) A tárgyi eszközök értéke a bázisévhez képest 2022. év végére pedig 4%-kal növekedett.

Az immateriális javak azok a nem anyagi jellegű eszközök, amik szintén tartósan, egy évnél tovább szolgálják a vállalkozás tevékenységét. Az immateriális javak értéke a bázisévhez képest folyamatos növekedett, kivéve egy visszaesés figyelhető meg 2021-ben. A bázisévhez képest 2022. év végére körülbelül 572%-kal növekedett.

Befektetett pénzügyi eszközök azok az eszközök, amelyek a vállalkozás azzal a céllal fektet be egy másik vállalkozásnál, hogy ott befolyásolni, irányítani és ellenőrzési lehetőséget érjen el, valamint ott tartósan jövedelemre tegyen szert. (Csepreginé és Török, 2019) Jellemzően ide tartoznak az értékpapírok, részesedések és az adott kölcsönök. A Társaság a vizsgált időszakban minden évben 15.500eFt befektetett pénzügyi eszközökkel rendelkezik. A Társaságnál befektetett pénzügyi eszközök között a 2008-ban alapított Shepherd-Fleet Autóparkkezelő Kft. (székhelye: 2112 Veresegyház, Szadai út 8.) 15.500 e Ft-os jegyzett tőkéje szerepel.

4.táblázat: A forgóeszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Készletek	439 651	1 016 025	558 361	528 583	678 714
Követelések	81 522	219 360	390 786	81 281	69 067
Értékpapírok	0	0	0	0	0
Pénzeszközök	69 197	141 380	144 893	90 118	127 930
Forgóeszközök összesen	590 370	1 376 765	1 094 040	699 982	875 711

A 4. táblázatban 2018. és 2022. közötti időszakban a Társaság forgóeszközeinek az összetételét láthatjuk. Értékeiről nem mondható el, hogy folyamatosan növekedtek, ugyanis több csökkenést is megfigyelhetünk a bázisévhez képest. A készleteket alkatrészek, anyagok és legnagyobb részét gépjárművek alkotják.

Az átláthatóság érdekében a következő táblázatban százalékos formában is szeretném szemléltetni a befektetett eszközök és a forgóeszközök összetételét.

5.táblázat: Az eszközök összetételének alakulása százalékos formában 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Befektetett eszközök belső szerkezete:					
Immateriális javak	0,01%	0,01%	0,07%	0,03%	0,05%
Tárgyi eszközök	99,21%	99,21%	99,16%	99,26%	99,23%
Befektetett pénzügyi eszközök	0,79%	0,78%	0,77%	0,71%	0,72%
Összesen	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%
Forgóeszközök belső szerkezete:					
Készletek	74,47%	73,80%	51,04%	75,51%	77,50%
Követelések	13,81%	15,93%	35,72%	11,61%	7,89%

Értékpapírok	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Pénzeszközök	11,72%	10,27%	13,24%	12,87%	14,61%
Összesen	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

6.táblázat: Az aktív időbeli elhatárolások összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

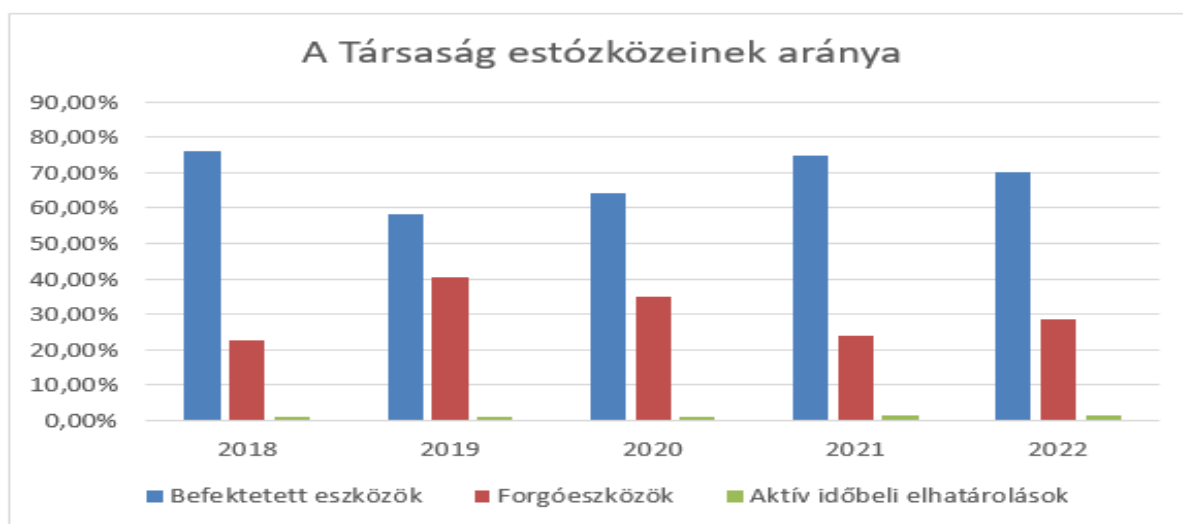
Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	21 130	38 466	30 893	35 153	37 144
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	1 240	2 635	1 819	3 077	3 447
Halasztott ráfordítások	0	0	0	0	0
Aktív időbeli elhatárolások	22 370	41 101	32 712	38 230	40 591

Aktív időbeli elhatárolásként került kimutatásra a tárgyévét érintő, de a következő évben számlázott nyújtott szolgáltatások ellenértéke, gépkocsi értékesítés és vevőszolgálati jutalék.

3.ábra: A Társaság eszközeinek aránya a vizsgált időszakban

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A 3. ábrán is jól látható, a Társaság eszközeinek összetétele. A befektetett eszközök legnagyobb részét az ingatlanok teszik ki, mivel a Társaság élt az értékhelyesbítés eszközével, így az ingatlanok megközelítőleg piaci értéken szerepelnek a könyvekben. A Társaság forgóeszközeinek jelentős részét a készletek teszik ki, értékpapírokkal nem rendelkezik a

Társaság a vizsgált időszakban és a közzétett beszámolójuk alapján a pénzeszközeik 10-15% között mozognak. Aktív időbeli elhatárolásuk elenyésző, 1,5% alatti az értéke az összes eszközök értékéhez képest.

4.2.2. Források elemzése

A vállalkozások forrásai az eszközeinek finanszírozására szolgálnak, megmutatják, hogy miből származnak. A vállalkozás forrásainak vizsgálatával megtudhatjuk, hogy az eszközök működtetését a vállalkozás milyen mértékben fedezi saját forrásból, és milyen mértékben idegen forrásból, vagyis kötelezettségekből. A forrásokat két nagy főcsoportra oszthatjuk, a saját források (más néven **saját tőke**) és idegen források (vagyis **kötelezettségek**), viszont a forrásokhoz soroljuk még a **céltartalékokat** is és a **passzív időbeli elhatárolásokat**, melyek ugyan úgy, mint az aktív időbeli elhatárolások a valós és megbízható összkép pontosítására szolgálnak, melyek elsősorban az eredményt módosítják. A céltartalékokat pedig a vállalkozások az eredményeikből képzik a jövőben várható kötelezettségeik fedezése érdekében. A befektetett eszközök és a forgóeszközök fedezésére egyaránt szolgálhat a saját tőke, melyeket a tulajdonosok adnak a vállalkozás számára és a kötelezettségek is, amelyeket a befektetők és hitelezők bocsájtanak a vállalkozás rendelkezésére.

A következőkben szeretném részletesen is bemutatni, hogy a Társaság forrásainak, hogyan alakulnak az összetételei 2018. és 2022. december 31.-i időszak között.

7.táblázat: A források összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke	1 320 019	1 375 969	1 408 208	1 560 983	1 667 459
Céltartalékok	0	0	0	0	0
Kötelezettségek	1 209 838	1 961 577	1 664 928	1 263 245	1 306 671
Passzív időbeli elhatárolások	52 634	71 450	67 301	94 022	89 055
FORRÁSOK ÖSSZESEN	2 582 491	3 408 996	3 140 437	2 918 250	3 063 185

A mérlegben szereplő adatok alapján láthatjuk, hogy hogyan alakultak a források összetételei a vizsgált időszakban. A Társaság kötelezettségeiben 2019-ben a bázisévhez képest 62%-kal növekedett meg, viszont a következő két évben csökkenést tapasztalhatunk, 2021-ben 2019-hez

képest majdnem 700 millió forinttal csökkent ezután 2022-ben 2021-hez képest növekedést figyelhetünk meg, pontosabban 3,4%-kal emelkedett meg az értéke. A vizsgált időszakban elmondhatjuk, hogy a Társaság (közzétett mérlege alapján) nem képzett céltartalékot a jövőbeli várható kötelezettségeinek a fedezésére és a passzív időbeli elhatárolásainak az összege évről évre folyamatosan növekedett.

8.táblázat: A források összetételének részletes alakulása 2018-tól 2022-ig

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke	1 320 019	1 375 969	1 408 208	1 560 983	1 667 459
<i>Jegyzett tőke</i>	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Ebből: a) visszavásárolt tulajdoni részesezés névértéken					
<i>Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)</i>	0	0	0	0	0
<i>Tőketartalék</i>	0	0	0	0	0
<i>Eredménytartalék</i>	360 211	389 427	445 377	452 616	494 463
<i>Lekötött tartalék</i>	0	0	0	0	0
<i>Értékelési tartalék</i>	927 592	927 592	927 592	1 063 520	1 063 520
Értékhelyesbítés értékelési tartaléka	927 592	927 592	927 592	1 063 520	1 063 520
Valós értékelés értékelési tartaléka					
<i>Adózott eredmény</i>	29 216	55 950	32 239	41 847	106 476
<i>Céltartalékok</i>	0	0	0	0	0
Kötelezettségek	1 209 838	1 961 577	1 664 928	1 263 245	1 306 671
<i>Hátrasorolt kötelezettségek</i>	0	0	0	0	0
<i>Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	517 707	279 035	518 125	418 050	369 136
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	692 131	1 682 542	1 146 803	845 195	937 535
<i>Passzív időbeli elhatárolások</i>	52 634	71 450	67 301	94 022	89 055
FORRÁSOK ÖSSZESEN	2 582 491	3 408 996	3 140 437	2 918 250	3 063 185

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

9.táblázat: A források összetételének részletes alakulása százalékos formában 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Saját tőke	51,11%	40,36%	44,84%	53,49%	54,44%
<i>Jegyzett tőke</i>	0,12%	0,09%	0,10%	0,10%	0,10%
<i>Jegyzett, de még be nem fizetett tőke (-)</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Tőketartalék</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Eredménytartalék</i>	13,95%	11,42%	14,18%	15,51%	16,14%
<i>Lekötött tartalék</i>	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
<i>Értékelési tartalék</i>	35,92%	27,21%	29,54%	36,44%	34,72%
<i>Adózott eredmény</i>	1,13%	1,64%	1,03%	1,43%	3,48%

Céltartalékok	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Kötelezettségek	46,85%	57,54%	53,02%	43,29%	42,66%
Hátrasorolt kötelezettségek	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Hosszú lejáratú kötelezettségek	20,05%	8,19%	16,50%	14,33%	12,05%
Rövid lejáratú kötelezettségek	26,80%	49,36%	36,52%	28,96%	30,61%
Passzív időbeli elhatárolások	2,04%	2,10%	2,14%	3,22%	2,91%
FORRÁSOK ÖSSZESEN	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

A fent szereplő két táblázatban jól látható, hogy a saját tőke évről évre folyamatosan növekszik, mely a vállalkozás számára kedvező, azonban ha megnézzük a százalékos formáját a saját tőke arányát az összes forráshoz képest, akkor láthatjuk, hogy 2019-ben csökkent, amely a kötelezettségek növekedésének köszönhető. Ezt követően a következő három évben megint folyamatos növekedést figyelhetünk meg a saját tőkében.

A saját tőkeét a vállalkozás tulajdonosai bocsájtják a vállalkozás rendelkezésére, mely hosszútávon finanszírozza a vállalkozás tevékenységét. Ezt a tőkét úgy tekintjük, mint egy véglegesen rendelkezésre álló tőke. (Siklósi et al., 2016)

A Társaság **jegyzett tőkéje** 2018. és 2022. között változatlanul 3.000.000 Ft, ami az összes forráson belüli arányát tekintve 0,9%-0,12% között mozog. A Társaság a vizsgált időszakban nem rendelkezett **jegyzett, de még be nem fizetett tőkével** és **tőketartalékkal** ezért annak az értéke 0. A Társaság a vizsgált időszakban nem rendelkezik **lekötött tartalékkal**, ezért annak az értéke szintén minden évben 0.

A Társaság **eredménytartaléka** a vizsgált időszakban, ha az ezer forintban lévő értékes táblázatot nézzük, akkor minden évben folyamatosan növekszik, azonban ha rápillantunk az alatta lévő táblázatba, akkor láthatjuk, hogy az első vizsgált évben az értéke 13,95% majd, 2019-ben lecsökkent az értéke 11,42%-ra. Ez a csökkenés valószínű annak köszönhető, hogy abban az évben a Társaságnak a kötelezettségei is jelentősen megnövekedett és ezután az eredménytartalék értéke a következő években ismét emelkedni kezd, olyan szinten, hogy az utolsó vizsgált évben már 16,14%-os értéket mutat.

A Társaság saját tőkéjének legnagyobb részét, ahogy láthatjuk az **értékelési tartalék** teszi ki. Erről is elmondható, hogy az első évben magasabb részt tett ki a saját tőkéből, szintúgy, mint az eredménytartalék, pontosabban 35,92%-ot. A következő két évben szintén visszaesést láthatunk az értékelési tartalékban, pontosabban a bázisévhez képest 8,7 illetve 6,4%-os

visszaesés figyelhető meg. A z utolsó vizsgált években, ismét növekedni kezd a mértéke, melynek a csúcspontja 2021-ben van, ahol pontosan 36,44%-át tesz ki az saját tőkének az értékelési tartalék.

Az utolsó mérlegcsoport a saját tőkén belül az **adózott eredmény**. Az adózott eredmény értéke a bázisévhez képest növekedni kezd 2019-ben, majd 2020-ban egy visszaesést láthatunk, melynek az az oka, hogy hiába látjuk, hogy 2019-ben is növekedett a Társaság értékesítésének nettó árbevétele, ha a költségek és a ráfordítások értéke is növekedett 2019-hez képest, mely ahhoz vezetett, hogy csökkent a Társaság eredménye. Az adózott eredmény aránya 2022-ben volt a legkedvezőbb az összes forrás tekintetében, mivel ekkor az eddigi évekhez képest kiemelkedően, 3,48% volt az értéke. A Társaság a vizsgált időszakban nem rendelkezik **céltartalékkal**, ezért annak az értéke minden évben 0.

A következő mérlegfőcsoport, amelyet be szeretnék mutatni a **kötelezettségek**. A kötelezettségek arányának vizsgálata közben, ugyanúgy tapasztalhatunk növekedést és csökkenést is az összes vizsgált időszakban. Láthatjuk, hogy a Társaság kötelezettségeinek legnagyobb részét a rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki, és hogy a vizsgált időszakban a Társaság nem rendelkezik hátrasorolt kötelezettségekkel, ezért azoknak az értéke 0.

A **hosszú lejáratú kötelezettségeknél**, láthatjuk, hogy évről évre, hol csökken, hol növekszik az értéke. A Társaság beszámolójából megtudhatjuk, hogy a hosszú lejáratú kötelezettségeinek egésze egyéb hosszú lejáratú hitelekbe tevődik össze, melyek az első vizsgált év kivételével az összes évben 5 évnél hosszabb futamidejűek és ezekre a kötelezettségekre a biztosíték az ingatlanjaikra bejegyzett jelzálog. Az első vizsgált évben, azaz 2018-ban 197.644ezer Ft összegű kötelezettség az, ami 5 évnél rövidebb lejáratú, illetve 2020-ban az összes hosszú lejáratú kötelezettségek részét képezi még 27.770ezer Ft összegben az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek is.

A **rövid lejáratú kötelezettségeinek** összetételét a közzétett beszámolójuk alapján jobban át tudjuk látni, hogy miből is tevődnek össze, melyeket a következő táblázatban szeretnék szemléltetni.

10..táblázat: A rövid lejáratú kötelezettségeknek összetétele 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Adatok ezer Ft-ban					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Rövid lejáratú kölcsönök	360 489	977 512	560 143	451 502	693 698
Rövid lejáratú hitelek	41 028	238 672	20 514	76 955	68 746
Vevőktől kapott előlegek	59 999	202 510	88 325	83 723	27 530
Szállítók	108 012	169 146	325 646	109 842	20 809
Rövid lejáratú kötelezettség kapcsolt vállalkozásokkal szemben	86 869	76 200	94 437	96 356	102 305
Egyéb rövid lejáratú kötelezettség	35 734	18 502	57 738	26 817	24 447
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen	692 131	1 682 542	1 146 803	845 195	937 535

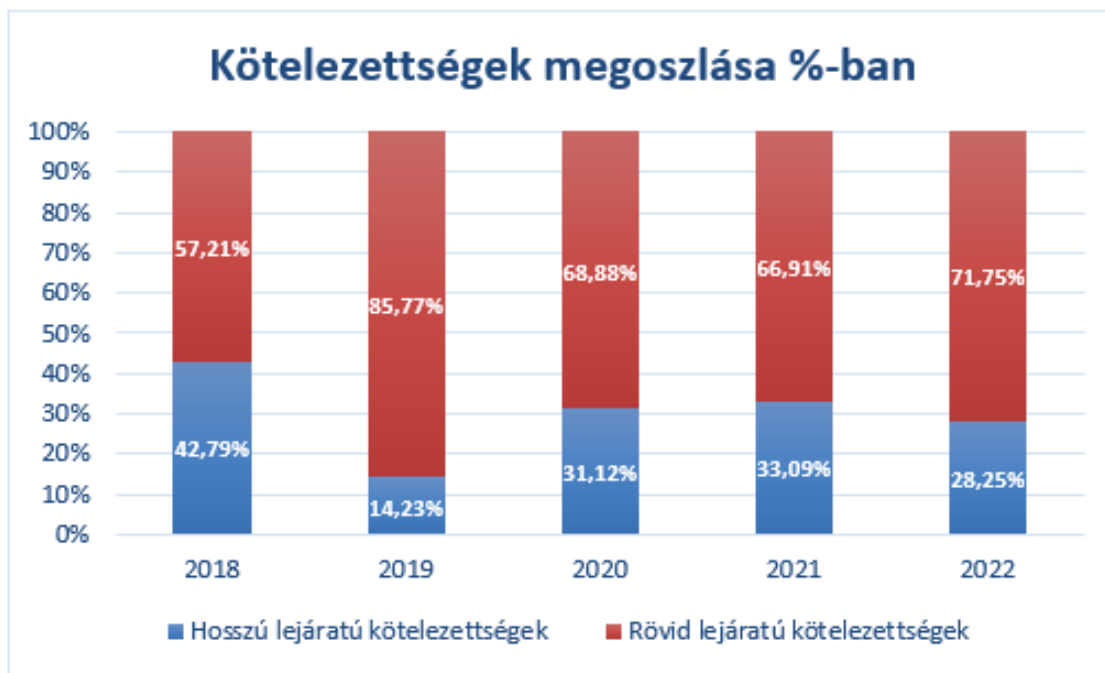
A fenti táblázatból láthatjuk, hogy a Társaság rövid lejáratú kötelezettségeinek minden évben a legnagyobb részét a rövid lejáratú kölcsönök teszik ki. Értékükről elmondható, hogy ingadozik, mivel évről évre hol csökken, hol növekszik. A kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségei áruszállítással és szolgáltatásokkal kapcsolatos költségekből állnak, melynek értéke a 2019 évi visszaesés kivételével folyamatosan növekedett.

A Társaság a vizsgált időszakban egyik évben sem rendelkezett **hátrasorolt kötelezettségekkel**, ennek a mérlegfőcsoportnak minden évben nulla az összege.

A következő ábrával szeretném szemléltetni, a Társaság kötelezettségeinek arányát százalékos formában is, melyből tisztán látható, hogy minden évben a rövid lejáratú kötelezettségek jelentősen nagyobb arányban jelennek meg a vállalkozásnál a hosszú lejáratú kötelezettségekkel szemben.

4.ábra: A Társaság kötelezettségeinek megoszlása %-os formában

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

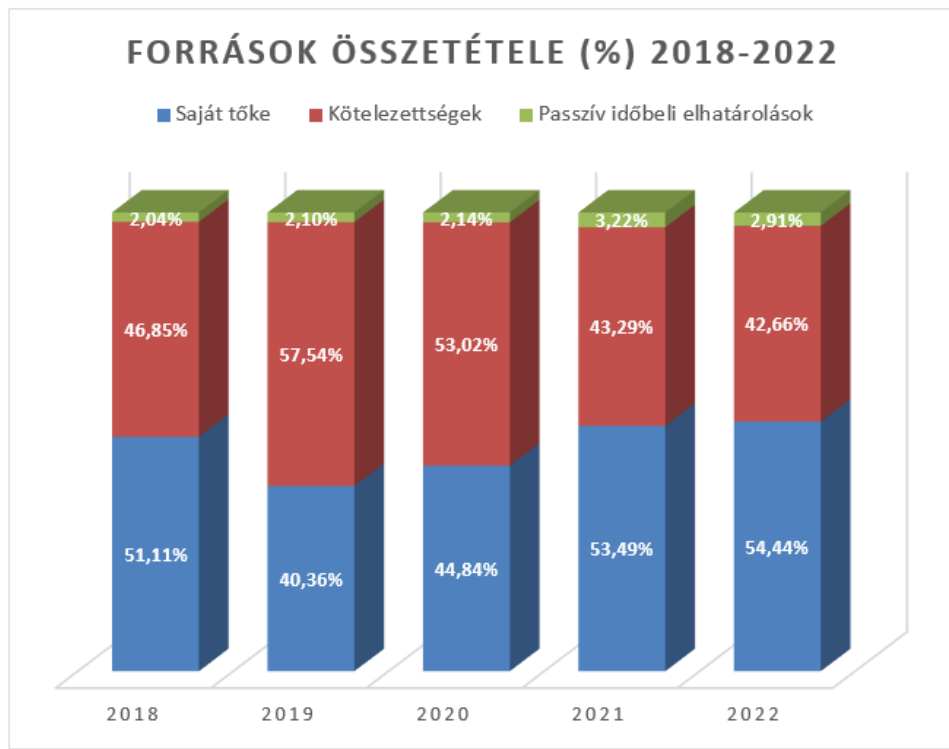

A **Passzív időbeli elhatárolások** csökkentik az üzleti évnek a bevételeit vagy/és növeli annak a költségeit és ráfordításait azáltal, hogy az állományba vétele csökkenti az eredményt. A passzív időbeli elhatárolások tartalmazzák azokat a mérleg fordulónapja előtt befolyt tételeket, melyek a fordulónapot követő időszakra vonatkoznak, és azokat a költségeket, ráfordításokat, amik a fordulónap előtti időszakot terhelik, viszont a fordulónap után merülnek fel. (Csepreginé és Török, 2019) A Társaság passzív időbeli elhatárolásainak összegét a beszámolója alapján legnagyobb részben a „támogatások halasztott bevételeként” teszik ki, de emellett tartalmaz hitel, kamatelhatárolásokat, a könyvvizsgálati díjakat, és nagy részben egyéb szolgáltatásokat is.

A mérleg elemzése után a tőkeszerkezeti mutatók elemzésével szeretném folytatni dolgozatomat.

5.ábra: A Társaság forrásának összetétele %-os formában 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

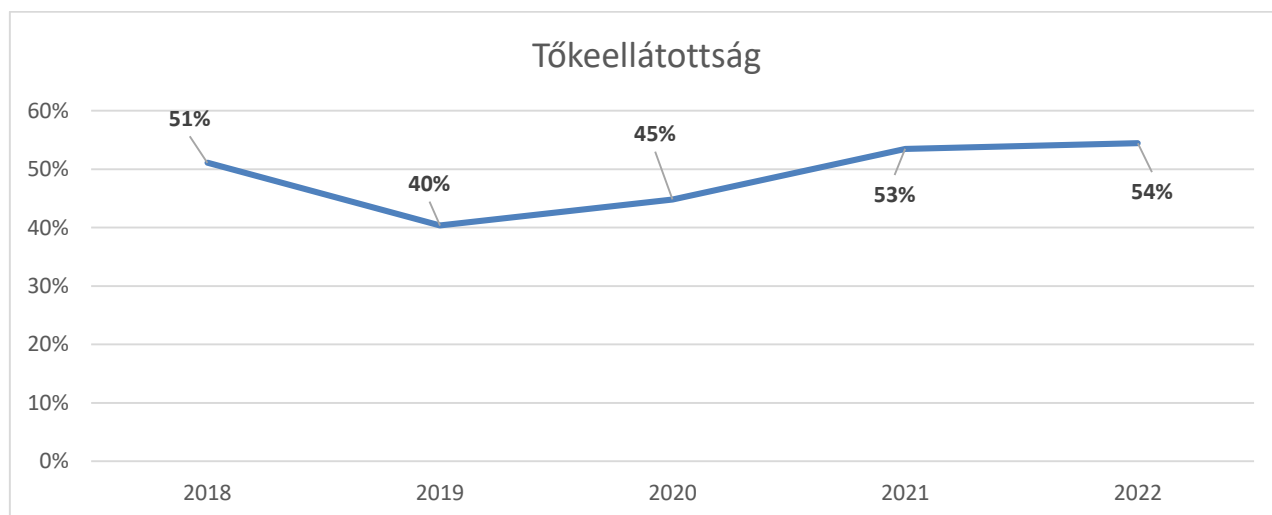
A fenti ábra segítségével könnyen átláthatjuk, hogy a Társaságnak a vizsgált időszakban a saját tőke és a kötelezettségek majdnem egyenlő részben teszik ki a vállalkozás forrásait. A saját tőkére nézve 2019-ben és 2020-ban tapasztalható egy kis visszaesés, mely azzal is magyarázható, hogy a vizsgált időszakban ebben a két évben volt a legmagasabb a mérlegfőösszeg is, viszont ez a következő években ismét megfordul és nagyobb arányt fog kitenni, mint a kötelezettségek. A passzív időbeli elhatárolások viszont 2-04-3,22% között mozognak, mely nagyon kis arányt tesz ki az összes forrásokhoz képest.

4.2.3. Tőkeszerkezeti mutatók

Az első mutató, amit szeretnék bemutatni a tőkeszerkezeti mutatók között a tőkeellátottság. Ennél a mutatónál a saját tőke arányát vizsgáljuk az összes forrásokhoz viszonyítva.

6.ábra: Tőkeellátottság alakulása 2018-2022.

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A Társaság finanszírozási helyzete annál pozitívabb, minél magasabb a saját tőke aránya az összes forráson belül. Ha magas a mutató aránya, akkor az azt jelenti, hogy a vállalkozás működésének forrásául nagymértékben a saját tulajdonukban lévő források szolgálnak. (Paár et al, 2021) A vizsgált években 2019 és 2020 kivételével a mutatók értéke eléri a minimum 50%-ot, ami kedvezőnek mondható. A mutató csúcsértékét 2022-ben éri el, amikor ugyanis az összes források 54%-át a saját tőke teszi ki. Legalacsonyabb értékét 2019-ben tapasztalhatjuk 40%-kal, ami annak köszönhető, hogy 2019-ben az összes források legnagyobb részét a kötelezettségek tették ki.

11.táblázat: Tőkearányos adózott eredmény I. és II. alakulása 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Tőkearányos adózott eredmény I.	974%	1865%	1075%	1395%	3549%
Tőkearányos adózott eredmény II.	2%	4%	2%	3%	6%

A tőkearányos adózott eredményt kétféleképpen is ki tudjuk számolni, attól függően, hogy az adózott eredményt a jegyzett tőkéhez (tőkearányos adózott eredmény I.) vagy a saját tőkéhez (tőkearányos adózott eredmény II.) viszonyítjuk.

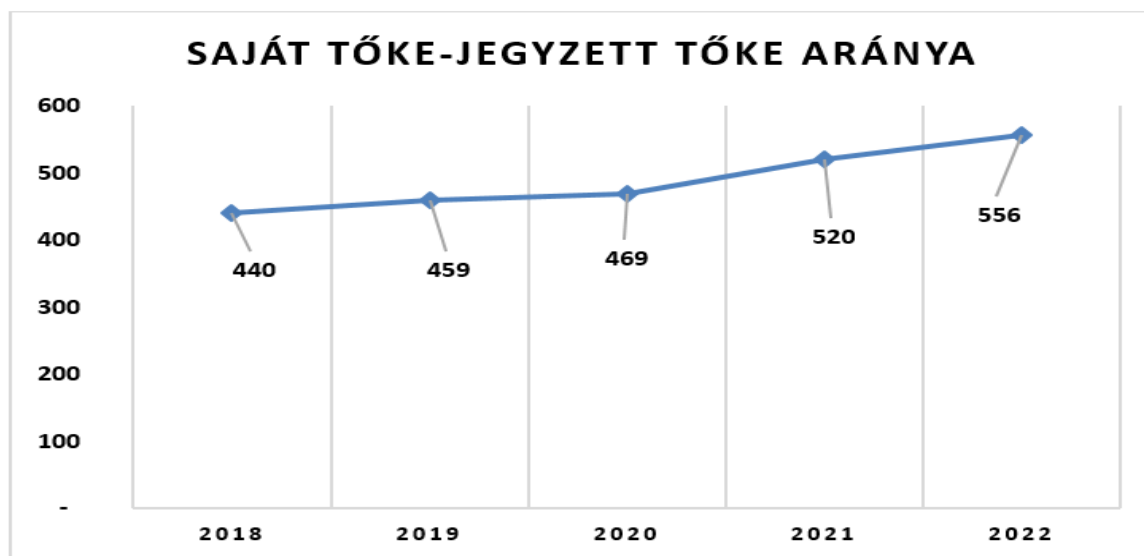
Az **I. mutató** esetében az adózott eredményt a jegyzett tőke értékéhez viszonyítom. Mivel a Társaságnak a jegyzett tőkéje az összes vizsgált évben változatlanul 3.000.000 Ft ezért a mutató értéke az adózott eredmény értékétől függően alakult. Ahogy láthatjuk a mutató legalacsonyabb értéke 2018-ban szerepel, amikor ugyanis 974% és a legmagasabb értéket 2022-ben láthatjuk 3549%-kal. 2022-ben 2018-hoz képest számszerűsítve 77.260.000 Ft-tal növekedett meg a Társaság adózott eredményének az értéke.

A **II. mutató** esetében az adózott eredményt viszonyítjuk a saját tőke értékéhez. Ezt a mutatót ROE mutatónak is szokás nevezni. Ez a mutató által megtudhatják a befektetők, hogy az általuk befektetett tőke milyen jövedelmezőségű. Minél magasabb értéket kapunk a mutató kiszámításával, annál magasabb az egységnyi tőkére jutó adózott eredmény. Minél magasabb a mutató értéke annál kedvezőbb a vállalkozás számára. A fenti táblázatban láthatjuk, hogy a mutató értéke 2-6% között mozog. A legmagasabb értéket 2022-ben láthatjuk, vagyis ekkor sikerült elérnie a vállalkozásnak a legnagyobb eredményt egy egységnyi saját tőkével. Ha abból indulunk ki, hogy a mutató értékei akkor mondható kedvezőnek, ha minél nagyobb, akkor a II. mutató értékei mivel maximum 6%-ot ért el, így nem nevezhető kedvezőnek. A legalacsonyabb értéket 2018-ban és 2020-ban szintén láthatjuk, ugyanis akkor csak 2%-ot ér el az értéke.

A következő mutató, amit szeretnék bemutatni a **saját tőke növekedési mutató**. A mutató számítása során a saját tőkét osztom a jegyzett tőke értékével. A mutató értéke a vállalkozás számára akkor kedvező, ha az 1-nél nagyobb, mivel az 1-nél kisebb mutató érték tőkevesztésre utal, amely ha tartóssá alakul, akkor problémákhoz vezethet.

7.ábra: Sajt tőke növekedési mutató alakulása 2018-2022.

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Ahogy a fenti ábrán láthatjuk a Társaság saját tőke növekedési mutatójának az értéke évről évre folyamatosan növekvő tendenciát mutat. Legalacsonyabb értéke 2018-ban látható, ahol 440 és a legmagasabb értékét 2022-ben tapasztalhatjuk 556-os értékkel, ami azt jelenti, hogy 2018-hoz képest 26%-kal növekedett. Az értékeket vizsgálva a folyamatosan növekvő tendencia a Társaság szempontjából kedvezőnek tekinthető.

A **kötelezettségek részaránya mutató** segítségével megtudhatjuk, hogy milyen mértékben vesz igénybe külső forrásokat a vállalkozás működtetéséhez vagy, hogy milyen mértékben van a vállalkozás eladósodva. A kritikus értékét, ha meg kell határoznunk, akkor a 70%-ot meghaladó értékek nevezhetők kritikusként. (Bíró et al, 2001)

12.táblázat: Kötelezettségek részaránya mutató 2018-tól 2022-ig

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Kötelezettségek részaránya	47%	58%	53%	43%	43%

Ahogy a táblázatból is láthatjuk a mutató legalacsonyabb értékét 2021-ben és 2022-ben kaptuk 43%-kal. A legmagasabb értéket 2019-ben tapasztalhatjuk 58%-kal, ami azt jelenti, hogy 2019-ben a Társaság összes forrásainak a 58%-át teszik ki a kötelezettségeik. Összességében az értékeket vizsgálva elmondhatjuk, hogy a Társaság kötelezettségeinek részaránya a vizsgált években megfelelőnek mondhatók, mivel egyik évben sem érte el a kritikusként mondható 70%-os értéket.

Az utolsó tőkeszerkezeti mutató a **céltartalékok aránya mutató**. A Társaság egyik vizsgált évben sem rendelkezik céltartalékokkal, ezért ennek a mutatónak az összes vizsgált évben 0,00% az értéke.

4.2.4. Horizontális mutatók

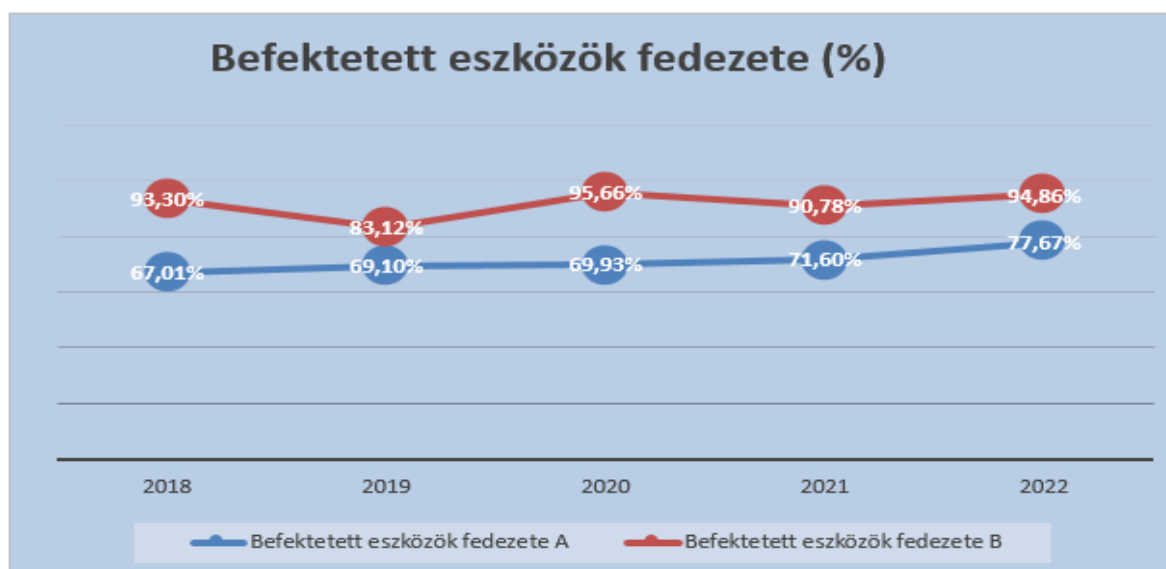
Horizontális elemzés során a mérleg mindkét oldaláról használunk fel adatokat. A szakirodalom részben már kifejtettem, hogy ennél a résznél, mely mutatókat szeretném alkalmazni vizsgálatom során. Legelsőnek a két befektetett eszközök fedezete mutatót szeretném megvizsgálni.

- „A” mutatónál a saját tőkét viszonyítom a befektetett eszközökhöz

- „B” mutatónál pedig a saját tőke és a hosszú lejáratú kötelezettségek összegét viszonyítom a befektetett eszközökhöz

8.ábra: Befektetett eszközök fedezete %-os formában 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A befektetett eszközök mutatóknál általánosságban elmondható, hogy kedvező a vállalkozás számára, ha minél nagyobb az értéke, mivel az azt jelenti, hogy a saját források nagymértékben finanszírozzák a vállalkozás befektetett eszközeit. A Társaság esetében a befektetett eszközök aránya mutatóknál elmondható, hogy legalább 67%-os az értéke, ami azt jelenti, hogy a saját eszközei minimum 67%-ban fedezi a befektetett eszközeit.

A „A” mutató az „A” mutatóval ellentétben folyamatos növekedés látható, csökkenés nélkül. Ennél a mutatónál csak a saját tőkét viszonyítom a befektetett eszközökhöz. A mutató értékeinek növekedésének oka, a Társaságnak évről évre folyamatosan növekedett a saját tőkéje, igaz, hogy a befektetett eszközeinek az értéke is, viszont a saját tőkéjének az értéke nagyobb ütemben változott.

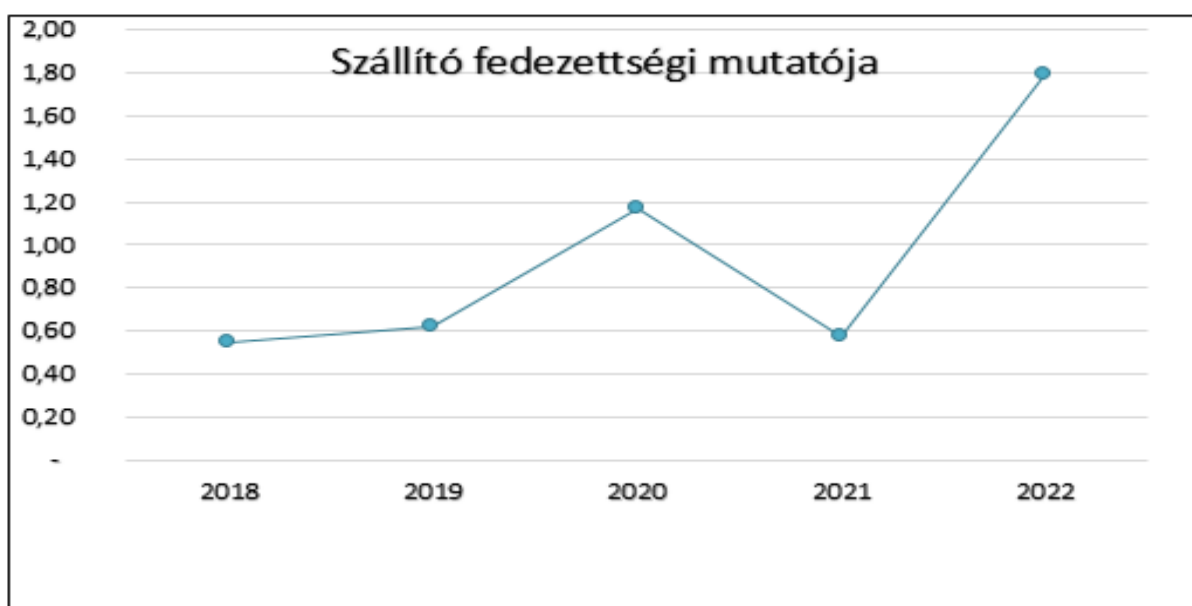
Az „B” mutató esetében az értéke évről évre növekszik és csökken is váltakozva. Az első évben 93% a mutató értéke, ami azt jelenti, hogy a Társaság a saját tőkéjének és a hosszú lejáratú kötelezettségeinek értékéből 93%-ban tudja fedezni a befektetett eszközeit. 2019-ban láthatjuk a mutató legalacsonyabb értékét, ami 83%, viszont még ez is kedvezőnek mondható, hogy a befektetett eszközeinek 4/5 részét tudja a vállalkozás saját tőkéjének és a hosszú lejáratú kötelezettségeinek értékéből fedezni. A mutató csúcserkéke 2020-ban látható ahol pontosan 95,66% volt.

A Társaság befektetett eszközeinek legjelentősebb részét az ingatlanjaik teszik ki, mivel összesen 46 szerelőállomáson folynak a gépjárművek javítása, emiatt ez a mutatók értéke a vállalkozás számára véleményem szerint jónak mondható.

A következő mutató, amit be szeretnék mutatni a szállítói fedezettség mutatója.

9.ábra: Szállítók fedezettségi mutatója 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

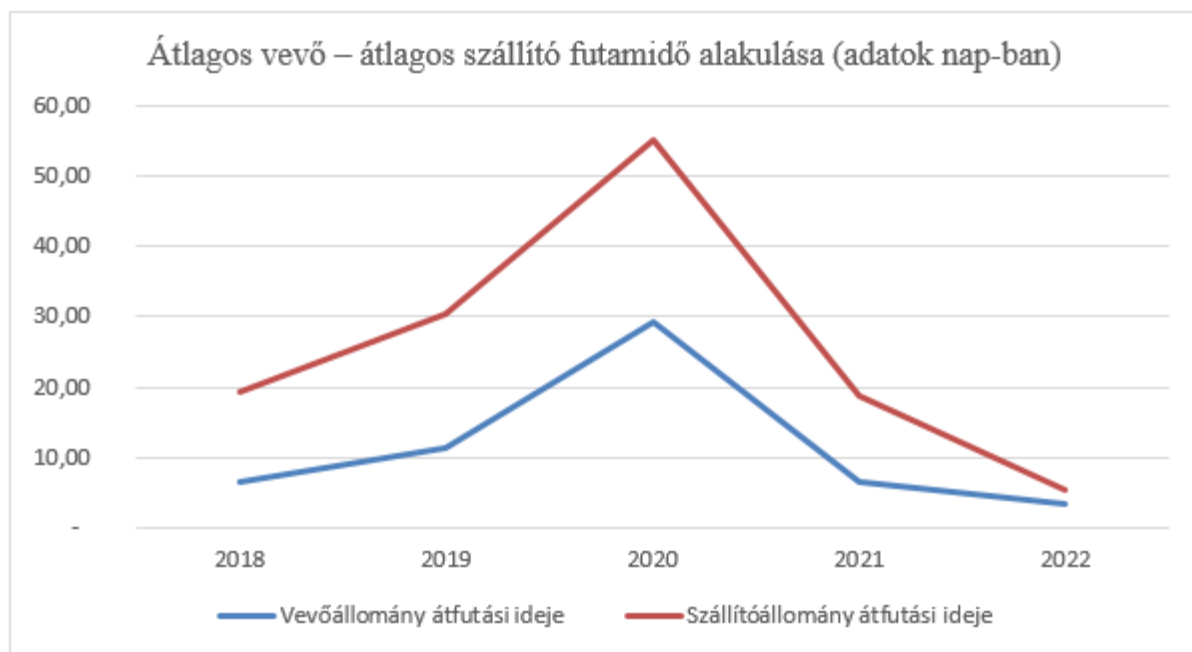
Jól látható hogy a mutató értéke a vizsgált évekből három évben is 1 alatti, ez azt jelenti, hogy a Társaság a szállító állományából finanszírozza a vevőállományát, viszont arra figyelni kell, hogy ha a mutató nagyon alacsony értéket mutat az a ki nem egyenlített szállító állományra utal. 2020-ban az értéke 1 fölé emelkedett és 2022-re az összes többi évhez képest jelentősen megugrott az értéke, pontosabban 1,8-ra, melyből arra következtethetünk, hogy ebben a két évben nem csak a szállító állományából finanszírozta a vevőit a vállalkozás.

Úgy gondolom, hogy ha már a vevők-szállítók arányát vizsgálom, akkor hasznos lehet kitérni arra is, hogy a Társaság milyen gyorsan tudja átlagosan behajtani a kintlévőségeit, illetve milyen gyorsan tud eleget tenni a kötelezettségeinek a szállítóival szemben.

Ennek a vizsgálatára két mutatót használtam, az egyik a vevőállomány átfutási ideje, a másik pedig a szállítóállomány átfutási ideje.

10.ábra: Átlagos vevő – átlagos szállító futamidő alakulása (adatok nap-ban)

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

13.táblázat: Átlagos vevő – átlagos szállító futamidő alakulása (adatok nap-ban)

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Vevőállomány átfutási ideje	6,64	11,37	29,37	6,61	3,37
Szállítóállomány átfutási ideje	12,79	19,03	25,90	12,06	2,02

Ha a két mutatót vizsgáljuk láthatjuk, hogy az értékeik körülbelül együtt mozognak, vagyis amikor emelkedik vagy csökken az egyik mutató, akkor vele együtt a másiknak is emelkedik, illetve csökken az értéke.

A vevőállomány átfutási ideje azt mutatja meg, hogy miután a vállalkozás teljesítette a rá eső kötelezettségek, akkor átlagosan hány nap szokott lenni az az idő amennyi idő alatt megkapja az érte járó ellenértéket. Ennek a mutatónak az értéke annál kedvezőbb a vállalkozásnak, minél

kisebb. A mutató értéke 2018-ban átlagosan körülbelül 6-7 nap volt, ami kedvezőnek mondható, majd elkezdett a következő két évben jelentősen megnövekedni az értéke.

2019-ben elkezdett mindkét mutató értéke az előző évhez képest drasztikusan növekedni és ennek a növekedésnek a csúcspontja 2020-ban látható, amikor a vevőállomány átfutási ideje 29 nap, mely 2018-hoz képest több, mint 4-szeres növekedés és a szállítóállomány átfutási ideje majdnem 26 nap lett, melynek értéke a bázisévhez képest megduplázódott. Erről a változás okáról ugyan nem írt a Társaság semmilyen magyarázatot a közzétett beszámolóiban, viszont úgy gondolom, hogy feltételezhetően mindennek a háttérében a covid19-világjárvány kitörése nagy szerepet játszott.

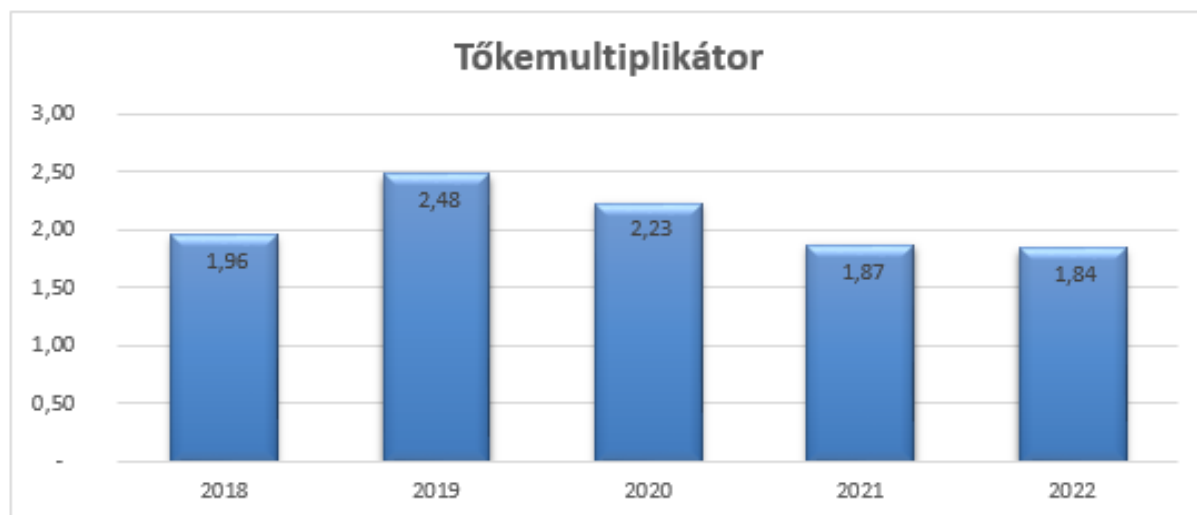
2022-re a Társaságnak mindkét mutató értéke még a bázisévhez képest is jelentősen lecsökkent, a vevőállomány átfutási ideje átlagosan már csak 3 nap, és a szállítóállomány átfutási ideje is csak átlagosan 2 nap.

Ezek az értékek a Társaság számára nagyon kedvező, mivel nem kell sokat várnia, hogy a vevőik kifizessék, és a Társaság is gyorsan tudja rendezni kötelezettségeit a szállítói felé. Úgy gondolom, hogy mindez arra utal, hogy a Társaság likviditási szempontból is jól teljesít, de ezt a következő részben fogom megvizsgálni és megtudjuk, hogy a feltételezésem beigazolódik-e.

Az utolsó mutató, amit szeretnék bemutatni a Társaság horizontális mutatói között az a **tőkemultiplikátor**. A tőkemultiplikátor nem más, mint a mérlegfőösszeg és a saját tőkének a hányadosa és kifejezi, hogy a vállalkozás egy egységnyi saját tőkéje hány egységnyi vagyont üzemeltet.

11.ábra: Tőkemultiplikátor 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A tőkemultiplikátort más néven tőkeáttételi mutatónak is szokták emlegetni. Ennek a mutatónak az értéke mindig 1 fölött van, és amikor a mutatónak az értéke pontosan 1, akkor azt jelenti számunkra, hogy a vállalkozást 100%-ban a saját tőkéjéből finanszírozzák. Abban az esetben, ha az értéke 1 fölötti, akkor már nem csak saját tőkéből finanszírozzák, hanem a vállalkozás egyéb hitelekkel, kötelezettségekkel is rendelkezik, mint ahogy a vizsgált Társaság esetében is látható. Ennél a mutatónál az a kedvező a vállalkozás számára, ha minél nagyobb őrteket mutat.

Fentebb már egy ábrával bemutattam a Társaság kötelezettségeinek az arányát, de annak érdekében, hogy jelen mutatónál szemléltetni tudjam táblázatba összefoglaltam ismét a kötelezettségeinek arányát.

14.táblázat: Kötelezettségek aránya 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	517 707	279 035	518 125	418 050	369 136
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	692 131	1 682 542	1 146 803	845 195	937 535
Összesen:	1 209 838	1 961 577	1 664 928	1 263 245	1 306 671

2019-ben és 2020-ben kiugrás látható a vállalkozás tőkemultiplikátorának értékében. Mivel ennek a mutatónak az értéke nagyban függ a mérlegfőösszegetől érdemes megnézni azt is, hogy a Társaságnak ezekben az években volt a legnagyobb a mérlegfőösszege, ami valószínű a kötelezettségeinek a növekedésével is magyarázható. A 9. ábra alapján nem igazán mondhatjuk, hogy kedvező a mutató alakulása, mivel a nem minden évben éri el a 2-t sem az értéke, viszont 2019-ben és 2020-ban elmondhatjuk, hogy egy egységnyi saját tőke 2,48 egységnyi, illetve 2,23 egységnyi forrást üzemeltet, mely elfogadhatónak értéknek tekinthető.

4.3. Pénzügyi helyzet elemzése

A vállalatok vezetősége számára éppúgy fontos, hogy naprakész legyen a vállalkozása pénzügyi helyzetével, mint a hitelezők, befektetők és a külső piaci szereplőknek.

A Pásztor Tamás és Társa Kft. pénzügyi helyzetének vizsgálata során elsőnek is a vállalkozás likviditását szeretném megvizsgálni, melyen belül szeretném bemutatni a likviditási mutatót, likviditási gyorsrátát, készpénz likviditási mutatót, a dinamikus likviditási mutatót és a legvégén a dinamikus likviditási mutatót szeretném bemutatni. A likviditási mutatók után pedig szeretném elemezni a Társaság adósságállományát is, amit az adósságállomány aránya mutató, saját tőke/idegen tőke aránya mutató, saját tőke aránya mutató, eladósodottsági mutató és az adósságállomány fedezeti mutató segítségével szeretném elvégezni.

A pénzügyi helyzet elemzésével a vállalkozás fizetőképességének bemutatása és értékelése a cél, mivel csak akkor lehet sikeres és hosszú távon eredményes egy vállalkozás, ha az pénzügyileg stabil háttérrel rendelkezik.

4.3.1. Likviditási mutatók

A likviditási mutatók egyik fő előnye, hogy viszonylag pontosak. Ennek oka, hogy a számviteli rendszerekben a rövid távú adatok realisabbak, mint a hosszú távúak. A likviditási mutatók Nem szabad azonban elfelejteni azt sem, hogy a likvid eszközök (azaz a gyorsan és könnyen pénzé tehető eszközök) értéke gyorsan ingadozik, így a mutatók elavulhatnak és, emiatt az ingadozás miatt a likviditás vizsgálata folyamatos nyomon követést igényel. (Vasné,2010.)

15.táblázat: Likviditási mutatók értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Likviditási mutatók értékei 2018-2022					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
<i>Likviditási ráta</i>	0,85	0,82	0,95	0,83	0,94
<i>Likviditási gyorsráta</i>	0,22	0,21	0,47	0,20	0,21
<i>Készpénz likviditási mutató</i>	0,10	0,08	0,13	0,11	0,14
<i>Dinamikus likviditási mutató</i>	7,33%	4,76%	5,25%	7,34%	16,41%
<i>Hitelfedezeti mutató</i>	11,78%	13,04%	34,08%	9,62%	7,37%

A **likviditási ráta** vizsgálatával megtudhatjuk, hogy a vállalkozás forgóeszközeinek az értéke hányszorosát teszi ki az egy éven belüli kötelezettségeknek, vagyis más néven a rövid lejáratú

kötelezettségeknek. A likviditási ráta értéke annál jobb minél magasabb, viszont arra is figyelniünk kell, hogy ne legyen túl magas, mert az azt is jelentheti, hogy a vállalkozás nem fekteti be a pénzét, hanem csak „úgy áll” a pénze, amit akár be is fektethetne.

2 alatti értéke elfogadhatónak mondható, viszont az 1 alatt már veszélyes a vállalkozás számára, mivel a forgóeszközeivel nem tudja egyszer sem lefedni az egy éven belüli kötelezettségeit. Adósminősítéskor a hitelintézetek azt preferálják, ha a likviditási ráta értéke 1,8 vagy több, és nemzetközi viszonylatban a mutatónak az elvárt értéke 2 fölött van. A forgóeszközöknek a pénzé tehető értéke körülbelül hónapokban határozható meg.

A Társaságnak láthatjuk a fenti táblázatból, hogy a 2018-2022-ig terjedő években egyszer sem érte el a likviditási mutatójának az 1-et az értéke, ami nagyon kedvezőtlen és veszélyes a vállalkozás számára. A mutató értéke 2019-ben volt a legalacsonyabb, ugyanis akkor 0,82-es értéket képviselt, illetve a legmagasabb értéke 0,95 volt, ami még szintén a veszélyes zónában van. A legjobb érték az elmúlt 5 évben a vállalkozás szempontjából azt mutatja, hogy 1 Ft rövid lejáratú kötelezettségre 0,95 forgóeszköz jut, mely szintén arról árulkodik, hogy a vállalkozás nem tudja a forgóeszközeivel fedezni az egy éven belüli kötelezettségeit.

A likviditási rátának egy finomított változata a **likviditási gyorsráta**. A likviditási gyorsráta esetében a forgóeszközökből kivonjuk a készletek és az így kapott értéket osztjuk el a rövid lejáratú kötelezettségekkel. Megtudhatjuk ennek a mutatónak a segítségével, a vállalat eszközei között a gyorsabban pénzzé tehetőek milyen mértékben fedik le a vállalkozás egy éven belüli kötelezettségeit. (Vasné, 2010)

1 vagy 1 feletti érték az, ami biztonságosnak mondható egy vállalkozás számára. Vannak olyan esetek is, amikor elfogadható, ha a likviditási gyorsráta értéke 1 alatti, viszont fontos tudni, hogy a hitelintézetek 1,5-1,8 közötti értéket tekintik ideálisnak a hitelnyújtás tekintetében. (Ulbert et al, 2018)

A Társaságnak a vizsgált időtartam alatt egyszer sem sikerült még csak a minimális 1 érték felét sem teljesíteni. A legalacsonyabb érték 2021-ben volt, amikor a mutató értéke 0,21 lett és a legmagasabb értéket 2020-ban tudta megszerezni a vállalkozás, amikor ugyanis a mutató értéke 0,47. Ez azt jelenti, hogy 2020-ban közel a felét tudta lefedni a vállalkozás a készletekkel csökkentett forgóeszközeinek az értéke az egy éven belül esedékes kötelezettségeinek. A mutató által kapott értékek arra vezethetőek vissza, hogy bár az összes eszközökön belül a forgóeszközök nagyrészt tesznek ki a vállalkozásban, viszont emellett a készletek teszik ki az összes vizsgált évben a forgóeszközök legnagyobb részét. A követelések, értékpapírok és a

pénzeszközök összértéke, melyekkel a mutatóban számolunk, nem rendelkeznek olyan magas aránnyal a forgóeszközökön belül, mint a készletek. A Társaság készleteit alkatrészek, anyagok és legnagyobb részét gépjárművek alkotják, melyek elengedhetetlenek a működéséhez.

A következő likviditási mutató, amit szeretnék a dolgozatomba bemutatni az a **készpénz likviditási mutató**. Ez a mutató arra ad választ számunkra, hogy a Társaság leglikvidebb forgóeszköze, a pénzeszközök milyen mértékben képesek lefedni az egy éven belül esedékes kötelezettségeit. Amennyiben a mutató értéke 1-hez közeli vagy esetleg 1-nél nagyobb akkor az azt jelenti, a vállalatnak ideális a fizetőképessége, mivel a leglikvidebb eszközeivel azonnal teljesíteni tudja a rövid lejáratú kötelezettségeit.

Ennél a mutatónál kapott értékek láthatjuk, hogy a likviditási gyorsráta kapott értékektől is jelentősen alacsonyabbak. A legnagyobb értéket 2022-ben láthatjuk, amikor is 0,14 és a legkisebbet 2019-ben, amikor a mutató értéke 0,08, ez azt jelenti, hogy a Társaság pénzeszközei 0,08 (mely pénzben kifejezve 141.380.000Ft-ot tesz ki a forgóeszközökből) részben képes lefedni a rövid lejáratú kötelezettségeit. A mutató legnagyobb értéke 0,14 2022-ben, ami számszerűsítve 127.930.000 Ft, ami kevesebb összeget jelent, mint 2019-ben.

A **dinamikus likviditási mutató** kiszámításával arra kapunk választ, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye milyen mértékben képes fedezni a vállalkozás rövid lejáratú kötelezettségeit. A nemzetközi gyakorlat szerint ennek a mutatónak az értéke egy jól működő vállalkozásnál legalább 50. (Farkas, 2014)

A dinamikus likviditási mutató a számlálóban a vállalat folyamatos működéséből származó pénzeszközöket, a nevezőben pedig a rövid lejáratú kötelezettségek átlagos állományát szerepelteti. A mutató alapján meg tudjuk becsülni, hogy a vállalkozás mennyi idő alatt képes visszafizetni a rövid lejáratú kötelezettségeit. (Musinszki, 2014)

A dinamikus likviditási mutató értékét tekintve megállapíthatjuk, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenység eredménye nem nyújt egyik évben sem kellő fedezetet a rövid lejáratú kötelezettségeinek a teljesítésére. A vizsgált időszakban egyik évben sem érik el a minimum elvárt 50% -ot, legjobban 2022-ben közelít a minimum érték felé, de abban az évben is csak 16,41%. A mutató legkisebb értékét 2019-ben láthatjuk, ahol 4,76%, ami azt jelenti, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) tevékenységének az eredménye 2019-ben csak 4,76%-ban fedi le az egy éven belül esedékes kötelezettségeit.

A legutolsó likviditási mutató, amit szeretnék bemutatni a dolgozatomban a **hitelfedezeti mutató**. A hitelfedezeti mutató kifejezi, hogy a vállalkozásnak milyen mértékben fedi le a rövid lejáratú kötelezettségeit a követeléseinek az értéke. A mutató értéke abban az esetben mondható kedvezőnek, ha eléri a 100%-ot, ami azt jelentené, hogy a vállalkozással szembeni adósok nagyobb összeggel tartoznak a vállalkozásnak, mint amivel a vállalkozás tartozik a hitelezőinek. A mutató az összes vizsgált évben nagyon alacsony értéket vett fel. Legalacsonyabb értéke 2022-ben volt, amikor is 7,37% és a legmagasabb érték 2020-ban figyelhető meg, amikor ugyanis 34,08%. A 34,08% azt jelenti, hogy abban az évben a vállalkozás a követeléseinek az értékével a 34,08%-át fedte le a rövid lejáratú kötelezettségeinek. Viszont még ez az érték is nagyon távol áll a kedvezőnek mondhatótól, így ebben a vállalkozásra nézve a mutató értéke nem tekinthető pozitívnak.

12.ábra: Hitelfedezeti mutató alakulása 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

4.3.2. Adósságállomány mutatói

Fontos megjegyezni azt is, hogy a likviditási helyzet és az adósságállománnyal kapcsolatban arra is kell figyelni, hogy az adósságállomány nagyfokú növekedése és a törlesztési kötelezettség fellépésével az idő előrehaladásával ronthatja a likviditási helyzetét a vállalkozásnak. Az adósságállomány mutatók segítségével megtudhatjuk, hogy milyen mértékben vannak jelen a finanszírozásban a hosszú lejáratú kötelezettségek, és mely tételekkel finanszírozza a vállalkozás. (Paár. et al., 2021)

Adósságállomány = egy éven túli kötelezettségek, azaz a Hosszú lejáratú kötelezettségek + Hátrasorolt kötelezettségek.

16.táblázat: Adósságállomány mutatók értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Adósságállomány aránya	28,17%	16,86%	26,90%	21,12%	18,13%
Saját tőke aránya	71,83%	83,14%	73,10%	78,88%	81,87%
Eladósodottsági mutató	46,85%	57,54%	53,02%	43,29%	42,66%
Adósságállomány fedezete	2,55	4,93	2,72	3,73	4,52

Az adósságállomány mutatók között is több mutatót szeretnék bemutatni, az első ezek közül az **adósságállomány aránya**. Az adósságállomány aránya kifejezi az adósságállomány és az összes forrás viszonyát. Jelen esetben a Társaság egyik vizsgált évben sem rendelkezik hátrasorolt kötelezettségekkel, ezért csak a hosszú lejáratú kötelezettségek alkotják a használt képletekben az adósságállományt. Bíró és társai szerint az adósságállomány aránya mutató abban az esetben tekinthető kritikusnak, ha meghaladja a 60-65%-ot, vagy az adósságállomány fedezeti mutató tartósan 1,3 érték alatti, az 1,3 feletti érték jelent biztonságot. (Bíró, et al., 2001)

Az adósságállomány aránya mutató értékei, ahogy a fenti táblázatban láthatjuk az összes vizsgált évben 60% alatti, mely elfogadhatónak tekinthető. A legmagasabb értéket 2018-ban láthatjuk, amikor 28,17%, ekkor számszerűsítve 517.707.000Ft volt a Társaság hosszú lejáratú kötelezettségeinek az értéke és a legalacsonyabb érték 2019-ben látható, amikor 16,86%. A többi vizsgált évben is 20% körüli értéket mutat a mutató. 2019-ben legalacsonyabb érték annak is köszönhető, hogy a Társaságnak abban az évben jelentősen kevesebb volt a többi vizsgált évhez képest a hosszú lejáratú kötelezettségei, számszerűsítve 279.035.000Ft, melyet egyéb hosszú lejáratú hitelek alkotnak. Abban az esetben, ha Bíró és társai állítása szerint vizsgáljuk a mutatót, akkor a Társaság adósságállomány mutatójával kapott értékek a vizsgált időszakban megfelelőnek mondhatók, mivel nem haladja meg a 60-65%-ot.

A következő mutató, amit szeretnék bemutatni az adósságállomány mutatói között az a **saját tőke aránya** mutató. Ezt a mutatót együtt kell értelmezni az adósságállomány aránya mutatóval, mivel a két képlet nevezőjében megegyező adatok szerepelnek, csak a számlálóban

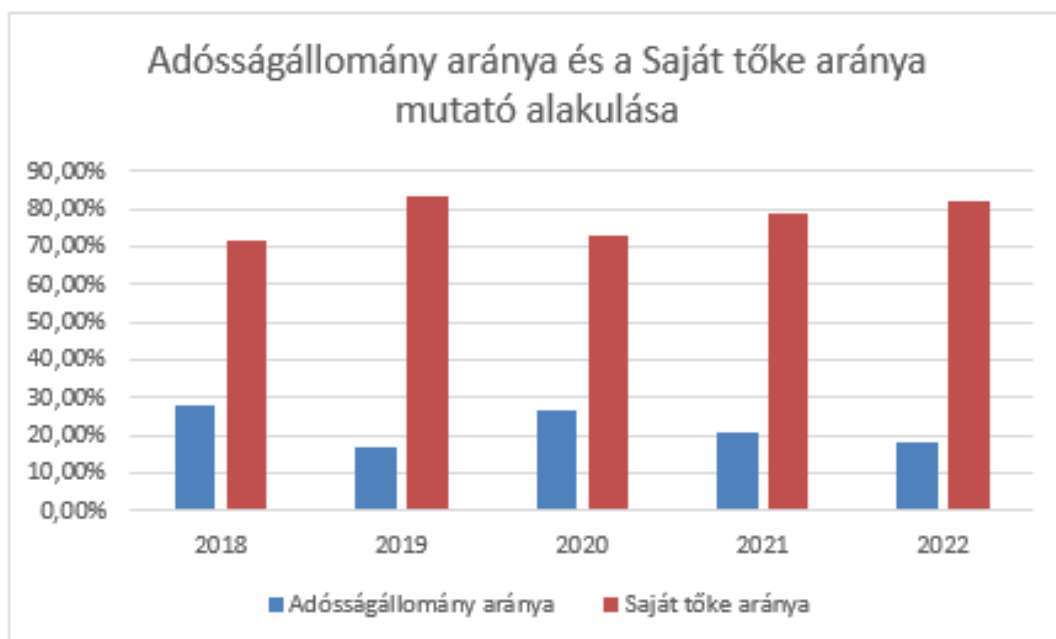
szereplő adatok változott meg a saját tőke aránya mutatóban a saját tőke szerepel az adósságállomány helyett. A vállalkozás helyzete annál kedvezőbb, minél magasabb a saját tőke arány mutatója, mivel ebben a helyzetben ez azt jelentené, hogy új hitelek felvételét illetően lehetnek még tartalékai. Figyelembe kell venni a mutató értékelése közben a vállalkozás épp aktuális piaci helyzetét is, mivel megeshet, hogy egy új, komolyabb volumenű beruházással megnőhet az adósságállománya aránya, ami kedvezőtlen értékhez vezethet a mutató kiszámításakor, viszont indokolt lehet, ha a jövőben várhatóan komoly megtérülés várható a beruházás kapcsán. A mutató értéke annál kedvezőbb egy vállalkozás számára, minél magasabb, ugyanis ebben az esetben ez azt jelenti, hogy a saját tulajdonában lévő források szolgálnak a működése forrásul. Vagyis nincs kiszolgáltatva külső hitelezőknek, illetve befektetőknek. (Paár. et al., 2021)

A vizsgált években a saját tőke aránya mutató kedvezőnek mondható, ugyanis a legkisebb értéke is 71,83% 2018-ben volt. legnagyobb értéket 2019-ban érte el a Társaság, amikor 83,14%, vagyis a Társaság működésének forrásául 83,14%-ban a saját tulajdonában lévő források szolgálnak. A legmagasabb érték annak köszönhető, hogy 2019-ben volt a társaságnak a legalacsonyabb a hosszú lejáratú kötelezettségeinek az értéke. Összességében a mutató kapott értékei kedvezőnek mondhatóak a Társaság számára.

A következő ábrán szeretném szemléltetni a Társaságnak az eddigi két adósságállomány mutató alakulását oszlop diagram formájában.

13.ábra: Adósságállomány aránya és a Saját tőke aránya mutató alakulása 2018-2022

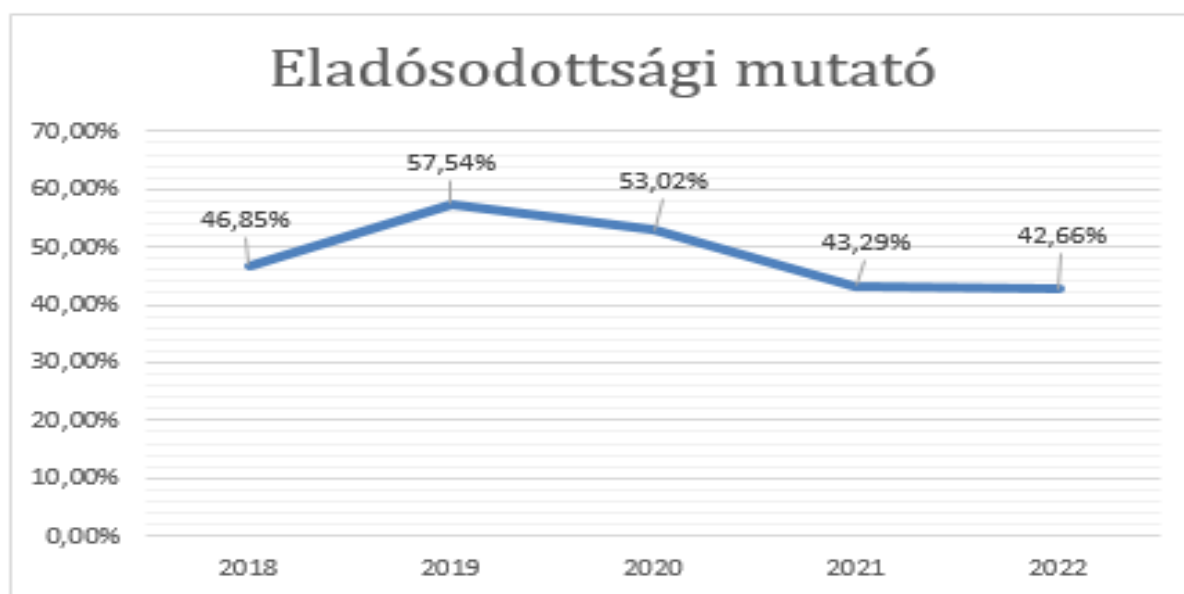
Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A következő adósságállományi mutató az **eladósodottsági mutató**. Az eladósodottsági mutató segítségével megtudhatjuk, hogy milyen mértékben van jelen az idegen tőke aránya az összes forráson belül, és emellett arra is választ kapunk, hogy a vállalkozás milyen mértékben fedezi idegen forrásból az eszközeit. Az értéke 30% körül elfogadhatónak tekinthető, azonban figyelni kell arra, hogy a maximálisan elfogadható mértéke 50%. (Paár et al, 2021)

14.ábra: Az eladósodottsági mutató alakulása 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

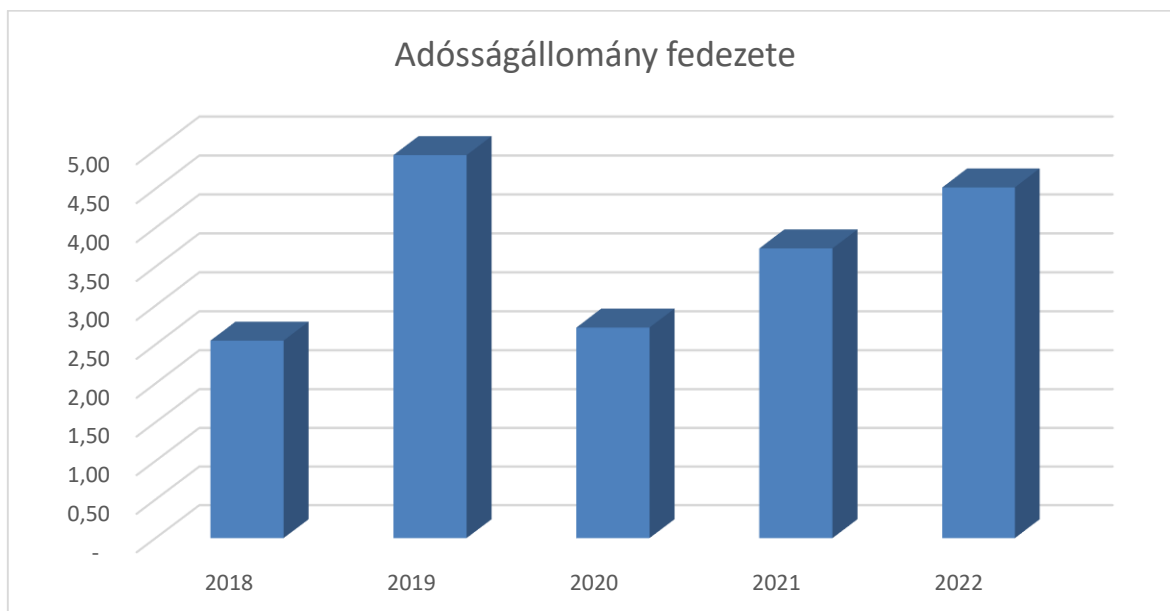

A diagram alapján jól kivehető, hogy az eladósodottsági mutató értékében 2019-ben és 2020-ban történt egy kiugrás a többi vizsgált évhez képest, amikor 57,54% és 53,02% volt az értéke. Ebben a két évben az értéke már meghaladta a maximálisan elfogadhatónak tekinthető értéket, ami annak tudható be, hogy a kötelezettségei ezekben az években számszerűsítve 1.961.577.000 Ft és 1.664.928.000 Ft volt, ami a többi 3 évhez képest, amikor ugyanis 1,2-1,3 milliárd Ft között mozgott. 2018, 2021 és a 2022-ben az eladósodottsági mutató kedvezőnek tekinthető, mivel meghaladta a 30%-ot, de nem érte el az 50%-t.

Az utolsó adósságállományi mutató, amit szeretnék bemutatni az az **adósságállomány fedezeti mutató**. Az adósságállomány mutató esetében a saját tőke értékét osztjuk az adósságállomány, vagyis a Társaság esetében a hosszú lejáratú kötelezettségeivel. Ennek a mutatónak az értéke annál jobb minél magasabb, szóval legalább 0,67 feletti. Lényegében ez a mutató megmutatja, hogy egy forintnyi adósságra hány forintnyi saját tőke jut a vállalkozásnak a forrásain belül. (Paár. et al., 2021)

15.ábra: Az adósságállomány fedezeti mutató alakulása 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A vizsgált években elmondható, hogy a mutató értéke minden évben meghaladta a minimális értéket, vagyis a kapott értékek kedvezőnek tekinthetők. 2018-ban volt a legalacsonyabb, amikor ugyanis 2,55 volt az értéke, és a legmagasabb 4,93 értéket 2019-ben láthatjuk, ami annak köszönhető, hogy abban az évben volt a legkisebb értékű a Társaságnak a hosszú lejáratú kötelezettsége, számszerűsítve 279.035.000 Ft.

4.4. Jövedelmezőségi helyzet elemzése

Az utolsó nagy csoport, amivel szeretnék foglalkozni a dolgozatomban a Társaság jövedelmezőségi helyzetének az elemzése. A vállalkozásoknak célja, hogy minél magasabb jövedelemre tegyen szert, mely nem csak a magasabb profitot biztosítja számukra, hanem a külső megítélésüket is javítja, mely által könnyebben tudnak forrásokat bevonni a vállalkozásukba. A hitelezők szempontjából is nagyon fontosak a jövedelmezőségi mutatók megismerése, mivel ha a vállalkozásnak jók a jövedelmezőségi mutatói, akkor könnyebben vagy akár olcsóbban is juthatnak hitelhez, mivel a hitelezők kisebb kockázatot látnak abban, hogy a befektetésük megtérül-e. Ebben a fejezetben a mutatók számítása érdekében nem csak a mérlegből veszem az adatokat, hanem az eredménykimutatás adatait is felhasználom. Dolgozatomnak ezen fejezetében bemutatom a tőkearányos jövedelmezőségi mutatókat, az

árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatókat, majd az élők-munka-arányos jövedelmezőségi mutatókat és végül az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókat szeretném ismertetni.

4.4.1. Tőke-(vagyon) arányos jövedelmezőségi mutatók

17.táblázat: Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Tőkearányos adózott eredmény (ROE)	2,21%	4,07%	2,29%	2,68%	6,39%
Tőkearányos adózás előtti eredmény	2,40%	4,52%	2,91%	3,10%	7,04%
Jegyzett tőke arányos adózott eredmény	9,74	18,65	10,75	13,95	35,49
Tőkearányos üzemi eredmény	3,84%	5,82%	4,27%	3,98%	9,23%

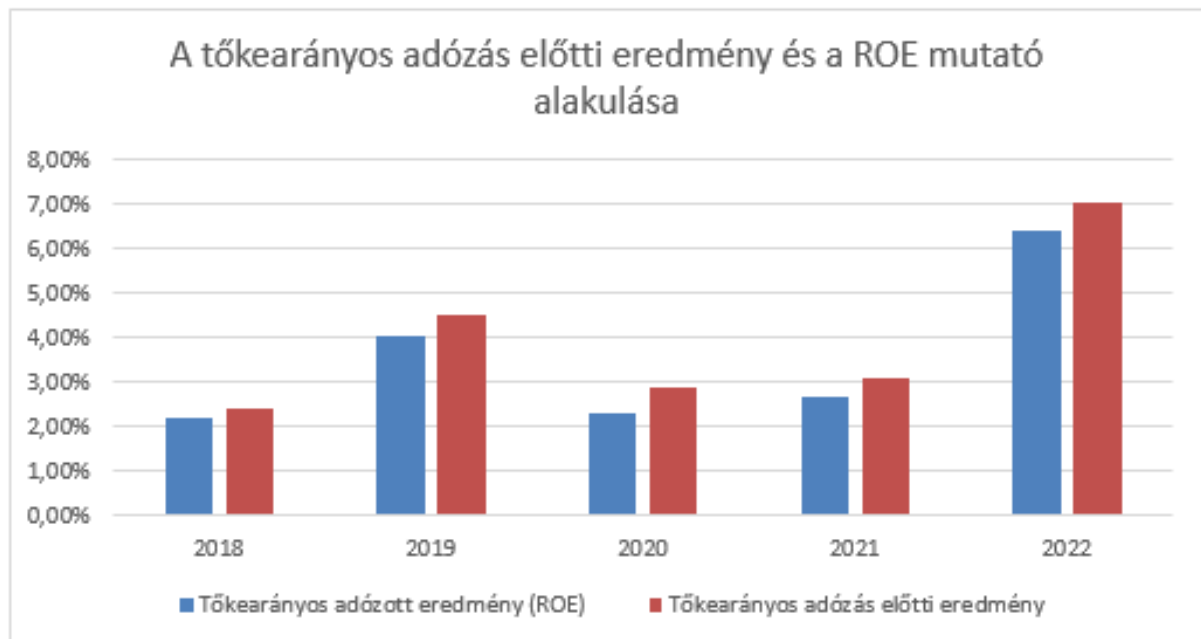
Tőkearányos adózott eredmény (ROE) mutató egy igen elterjedt mutató, melyet a jövedelmezőség mérésére használunk mivel információt ad az osztalékfizetési képességre, illetve a lehető legnagyobb mértékű tőkegyarapodásról. Amennyiben az maximális osztalékfizetési képességét szeretnénk megtudni a vállalkozásnak, abban az esetben a viszonyítási alapként a jegyzett tőkét kell használnunk. (Bíró et al., 2001)

A ROE mutató arra ad választ, hogy mennyire hatékony a tulajdonosok tőkéjének felhasználása. Megtudhatjuk általa, hogy az értékesítés nettó árbevételének hány %-a profit. A Társaság ROE mutatójának eredményei, mint ahogy a 12. táblázatban láthatjuk 2,21% és 6,39% között mozog. Legalacsonyabb értékét 2018-ban tapasztalhatjuk 2,21%-kal, a legmagasabb érték pedig 2022-ben szerepel, amikor ugyanis 2018-hoz képest majdnem háromszorosára emelkedett az értéke, pontosan 6,39%-ra.

A következő mutató a **tőkearányos adózás előtti eredmény**. Ennek a mutatónak a számítása is hasonló módon történik, mint a ROE mutató számítása, annyi változtatással, hogy a nevezőben az adózott eredmény helyett, az adózás előtti eredmény szerepel. Mivel ezeknek a mutatóknak az esetében a saját tőke értéke változatlan így az itt kapott értékek is hasonlóképpen alakultak. A legkisebb értéket szintén 2018-ban láthatjuk 2,40%-kal, és a legmagasabb érték az előző mutatóhoz hasonlóan is 2022-ben szerepel 7,04%-kal.

16.ábra: A tőkearányos adózás előtti eredmény és a ROE mutató alakulása 2018-2022

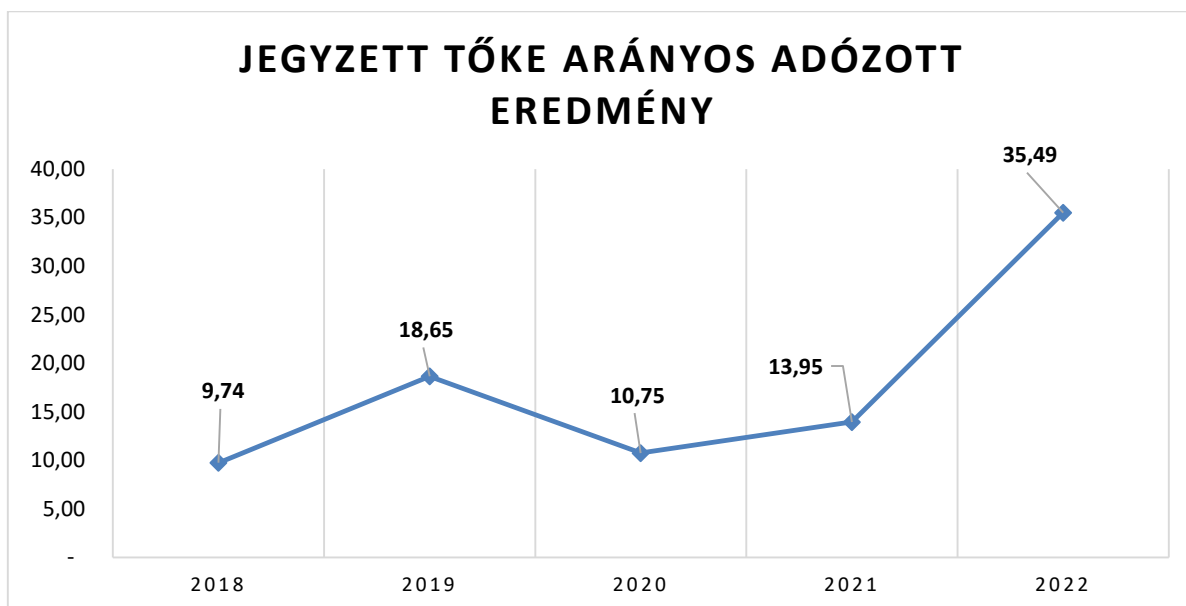
Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A **jegyzett tőke arányos adózott eredmény** mutató esetében az adózott eredmény értékét viszonyítom a jegyzett tőke értékéhez. Mivel a Társaság esetében a jegyzett tőke értéke az összes vizsgált évben 3.000.000 Ft, ezért a mutató értékeit a adózott eredmény összege fogja számunkra meghatározni. A lenti ábrán láthatjuk diagram formájában a mutató értékének az alakulását. A legkisebb érték 2018-ban látható, amikor ugyanis 9,74 a mutató értéke, majd ezután 2019-ben egy jelentős emelkedés látható, amikor a Társaság adózott eredménye 26,7 millió forinttal megnövekedett az előző évhez képest. Ezután 2020-ban a mutató értéke lecsökkent 10,75-re, ami annak tudható be, hogy a Társaság anyagjellegű ráfordításának értéke jelentősen megnövekedett. Mindez után a következő években ismét növekedést tapasztalhatunk és a legnagyobb értéket 2022-ben éri el a Társaság 35,49%-kal.

17.ábra: A jegyzett tőke arányos adózott eredmény mutató alakulása 2018-2022

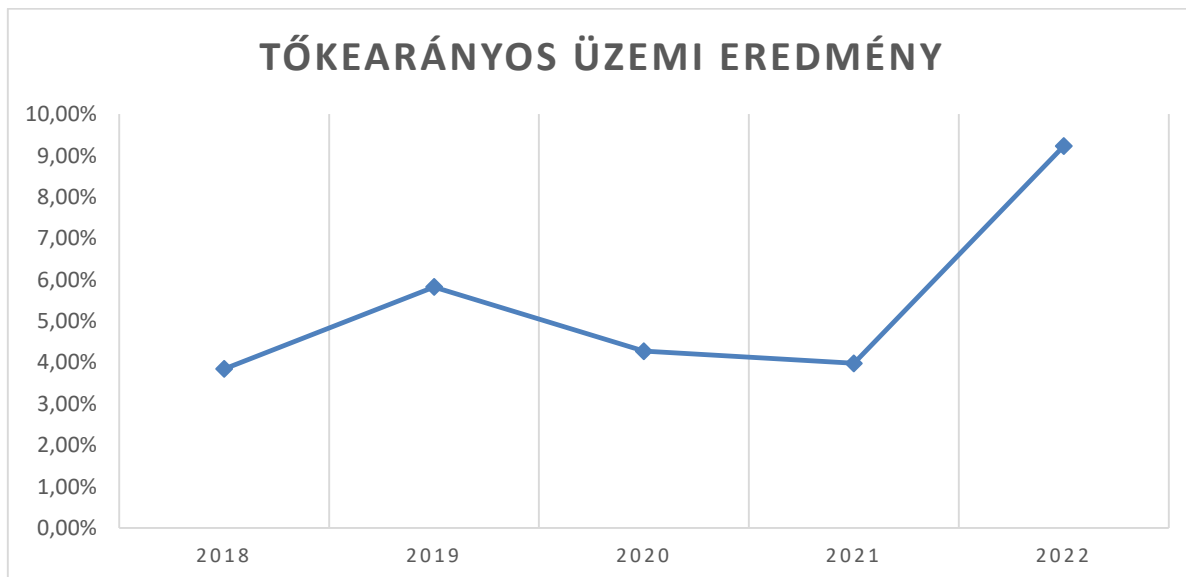
Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

Az utolsó tőkearányos jövedelmezőségi mutató, amit szeretnék bemutatni a **tőkearányos üzemi eredmény** mutató. A mutató kiszámítása során az üzemi (üzleti) tevékenység értékét viszonyítjuk a saját tőke értékéhez.

18. ábra: A tőkearányos üzemi eredmény mutató alakulása 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

A mutató kiszámítása során nem került beszámításra sem a pénzügyi műveletek eredménye, sem az adófizetési kötelezettség sem, melyek csökkentették volna az eredményt. Ahogy a fenti ábrán is láthatjuk 2018-ról 2019-re a mutató értéke megnövekedett, pontosan 1,98%-kal, majd

az ezt követő két évben folyamatosan csökkent egészen 2021-ig, amikor az értéke 3,98%. 2022-ben tapasztalhatjuk a mutató legmagasabb értékét, 9,23%-ot, mely annak köszönhető, hogy a Társaságnak az üzem (üzleti) tevékenység eredménye az előző évhez képest több, mint a duplájára emelkedett, ami annak köszönhető, hogy a Társaság értékesítésének nettó árbevétele nagyobb ütemben növekedett, mint a ráfordításai.

4.4.2. Árbevétel-arányos jövedelmezőségi mutatók

Fontos megjegyeznünk az árbevétel arányos mutatók számításánál, hogy a vetítési alapban csak olyan tényezőket szerepeltessünk, amelyek az adott eredménykategóriára hatással vannak. Ezeket a mutatókat használva következtethetünk a vállalkozás időszakról időszakra való fejlődésére, esetleg alul teljesítésére, valamint használhatjuk egyéb vállalkozásokkal való összehasonlításra, de feltérképezhetjük vele a saját vállalkozásunkban átgondolandó változtatásokat is. Az árbevétel arányos jövedelmet két mutató segítségével fogom értékel, az első az árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény, és a másik az árbevétel arányos üzemi (üzleti) eredmény, melynek értékei a következő táblázatban láthatóak.

18.táblázat: Árbevétel arányos jövedelem mutatók értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

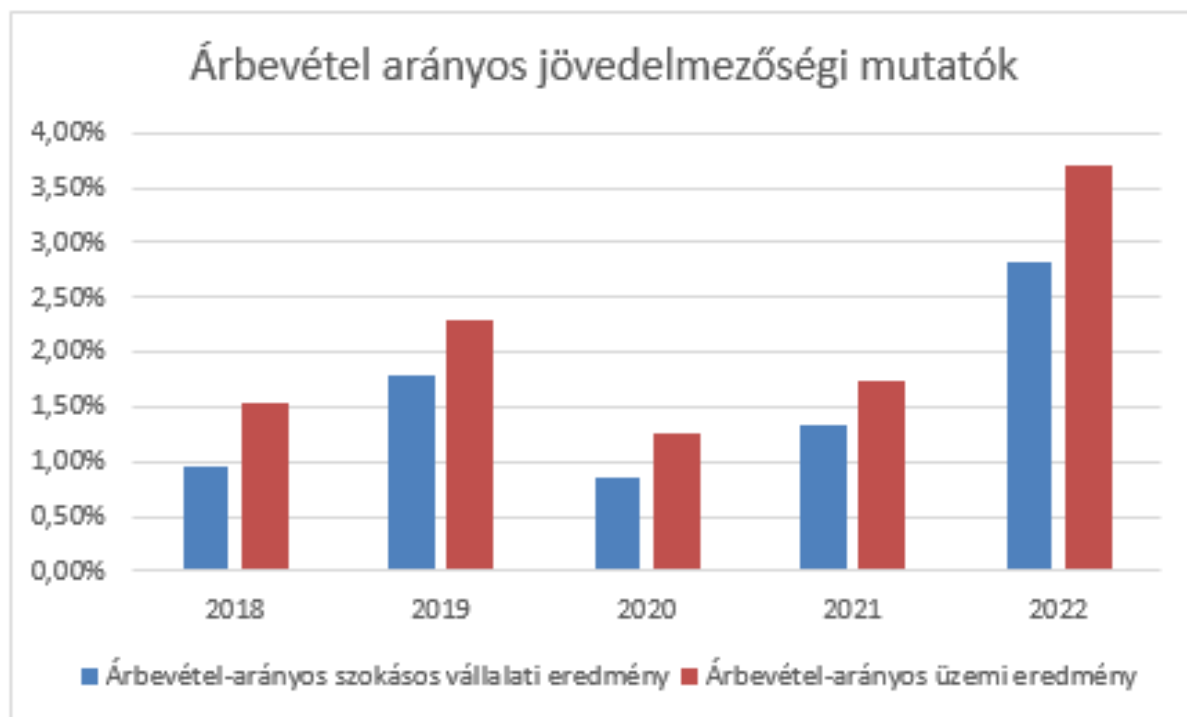
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény	0,95%	1,78%	0,85%	1,34%	2,82%
Árbevétel-arányos üzemi eredmény	1,52%	2,29%	1,25%	1,73%	3,70%

A szokásos vállalkozási eredmény nem más, mint a Társaság üzemi (üzleti) tevékenységének és a pénzügyi műveletek eredményének az összege.

Mint ahogy azt láthatjuk a mutatók értékei követik egymást mind a változások irányában, mind értékben a vizsgált években. 2019-re mindkét mutató értéke megnövekedett, majd 2020-ban szintén mindkét mutatónál csökkenést tapasztalhatunk. A két mutató értékének a csökkenése annak is beszámítható, hogy 2020-ban a Társaságnak az értékesítés nettó árbevétele 2019-hez képest 1,3 milliárd forinttal megnövekedett. A 2020-as zuhanást követően a következő két évben a mutatók értékei folyamatosan növekedtek. 2022-ben az árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény értéke 2,82%, mely 2018-hoz képest 1,86% növekedést jelent, és az árbevétel-arányos üzemi eredmény mutató értéke is megnövekedett 3,70%-ra, ami 2018-hoz képest 2,18% növekedést jelent.

19.ábra: Árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók alakulása

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

4.4.3 Élőmunka arányos jövedelem

A következő nagy csoport, amit a dolgozatomban meg szeretném vizsgálni a Társasággal kapcsolatban az élőmunka arányos jövedelem. Ebben a részben hat mutatót fogok kiszámolni, az egy főre jutó fedezeti összeget, az egy főre jutó üzemi (üzleti) eredményt, az egy főre jutó adózott és adózatlan eredményt, és a végén a bérarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőséget és az élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőséget szeretném vizsgálni. Ezen mutató ismerete abban az esetben fontos a vállalkozások számára, ha az élőmunkának, vagyis az emberi erőforrásnak fontos szerepe van a vállalkozás mindennapi életében, működésében.

19.táblázat: Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
1 főre jutó fedezeti összeg (eFt/fő)	78 029	81 314	111 277	77 739	94 909
1 főre jutó üzemi (üzleti) eredmény (eFt/fő)	1 237	1 953	1 433	1 411	3 663

1 főre jutó adózott eredmény (eFt/fő)	713	1 365	768	951	2 535
1 főre jutó adózatlan eredmény (eFt/fő)	772	1 519	974	1 098	2 794
Bélarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőség (%)	52,05%	68,84%	46,14%	44,53%	91,60%
Élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőség	0,39	0,55	0,37	0,37	0,79

A következő táblázatban a Társaság által teljes munkaidőben foglalkoztatott munkavállalók átlagos létszámát szeretném szemléltetni, mivel a mutatók kiszámításához elengedhetetlen, hogy tudjuk ezeket, az adatokat a kiegészítő mellékletekből nyerek ki.

20.táblázat: Teljes munkaidőben foglalkoztatottak 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

Teljes munkaidős foglalkoztatottak átlagos létszáma					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Létszám adatok (fő)	41	41	42	44	42

Az **1 főre jutó fedezeti összeg** mutató az, amely leginkább alkalmas arra, hogy kifejezze a munkaerő-kihasználtságot. Megmutatja, hogy mennyi árbevételt realizál 1 munkavállaló a vállalkozás számára. A mutató értékében 2020-ig folyamatos növekedést figyelhetünk meg, majd ezután 2021-ben visszaesik az értéke majdnem annyira, mint amennyi 2018-ban is tapasztalható volt. A csökkenés oka annak köszönhető, hogy 2020-ról 2021-re körülbelül 1,2 milliárd forinttal csökkent a Társaság értékesítés nettó árbevétele és emellett 2021-ben az átlagos foglalkoztatottak létszáma is megnövekedett. 2022-re az előző évhez képest csökkent a Társaság foglalkoztatottjainak átlagos létszáma és körülbelül 566 millió forinttal emelkedett az értékesítés nettó árbevétele, melyek eredménye, hogy a mutató értékén is növekedést tapasztalhatunk.

Az **egy főre jutó üzemi (üzleti) eredmény** értéke is hasonlóképpen alakult, mint az előző mutató értékei, csak ebben az esetben 2021-ban tapasztalhatunk csökkenést az előző évhez képest. Habár 2020-ban volt a Társaságnak a legtöbb az értékesítés nettó árbevétele, számszerűsítve 4.673.643.000Ft, ugyanakkor ebben az évben jelentősen megnövekedett a Társaság ráfordításainak is az értéke, amiből bekövetkezhetett a mutató értékének csökkenése. 2020-tól 2022-ig jelentős növekedés figyelhető meg a mutató értékében, pontosabban 2022 évre 2018-hoz képest 196%-kal növekedett.

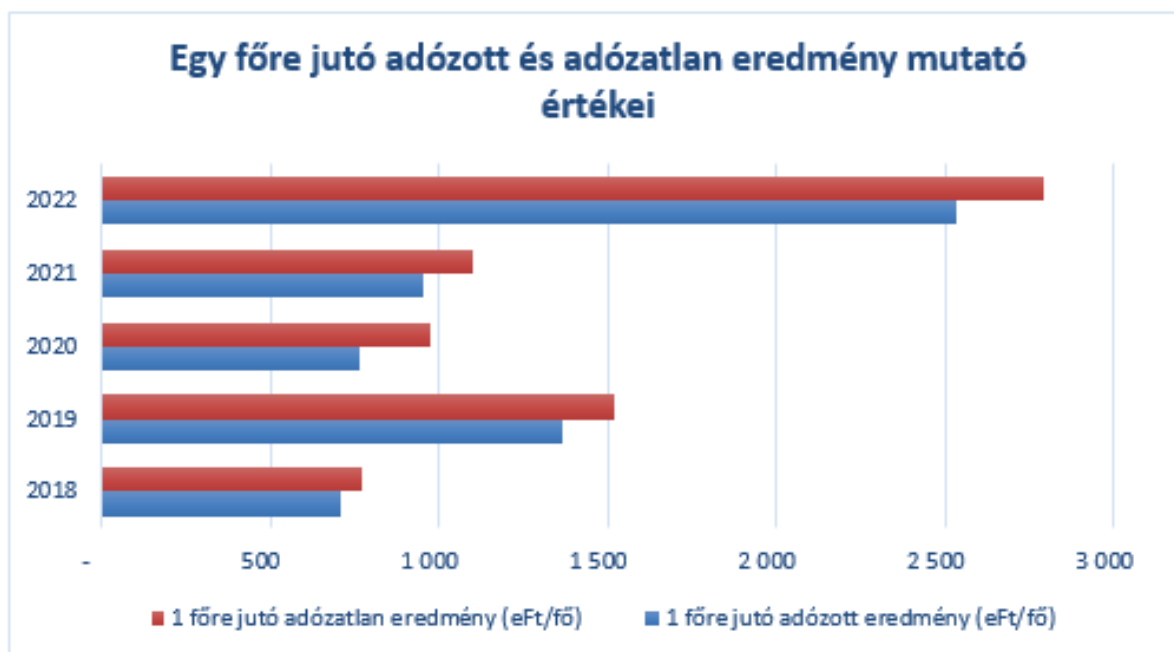
A következő mutató, amit be szeretnék mutatni az **egy főre jutó adózott eredmény** mutató. A mutató alkalmazása folyamán az adózott eredmény és a munkavállalók átlagos létszámának a kapcsolatát vizsgálom. 2020-ban visszaesést tapasztalhatunk, ahhoz képest, hogy az előző években növekedett a mutató értéke. 2020-ban megnövekedett a Társaság ráfordításai, illetve pénzügyi műveleteinek ráfordítása, emellett az alkalmazotti létszám is növekedett eggyel, melyeknek köszönhető lehet a mutató értékének a csökkenése. A mutató 2022-ben éri el a maximum értékét, amikor 2018-hoz képest 256%-kal emelkedett.

Az utolsó mutató, amelyben a nevezőben az foglalkoztatottak átlagos létszáma szerepen az **egy főre jutó adózatlan eredmény** mutató, aminek az alkalmazása során az adózás előtti eredmény és a munkavállalók átlagos létszámát vizsgálom. Ezen mutató értéke akkor a legkedvezőbb a vállalkozás számára, ha minél nagyobb. Itt az adózás előtti eredményt vizsgálhatjuk, hogy hogyan aránylik a vállalkozás munkavállalóinak létszámához. (Bíró et al., 2001) A mutató érték ugyanabban az időszakban, vagyis 2020-ban csökkent, mint az egy főre jutó adózott eredmény mutató. A következő években a mutató értékének az emelkedése kedvezőnek mondható a Társaság számára. A maximális értékét a mutató szintén 2022-ben éri el, amikor 2018-hoz képest több, mint a háromszorosára növekedett. Ugyan 2018-hoz képest növekedett a Társaság alkalmazotti létszáma, de ezzel együtt az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye is 2018-hoz képest körülbelül a háromszorosára emelkedett, ami megmagyarázza a mutató értékének az emelkedését.

A következő ábrán szeretném szemléltetni a már említett egy főre jutó adózott és adózatlan eredmény mutatók értékeit, hogy a változásaik jól láthatóak legyenek.

20.ábra: 1 főre jutó adózott és adózatlan eredmény mutató értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

További mutatókkal is tudjuk elemezni a Társaság élőmunka arányos jövedelmezőségét még hozzá olyan módon, hogy az eredménykategóriákat a bérköltséggel vagy a személyi jellegű ráfordításokkal vizsgáljuk meg. Ennél a résznél a bérarányos üzemi (üzleti) jövedelmezőséget és az élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőséget tervezem vizsgálni.

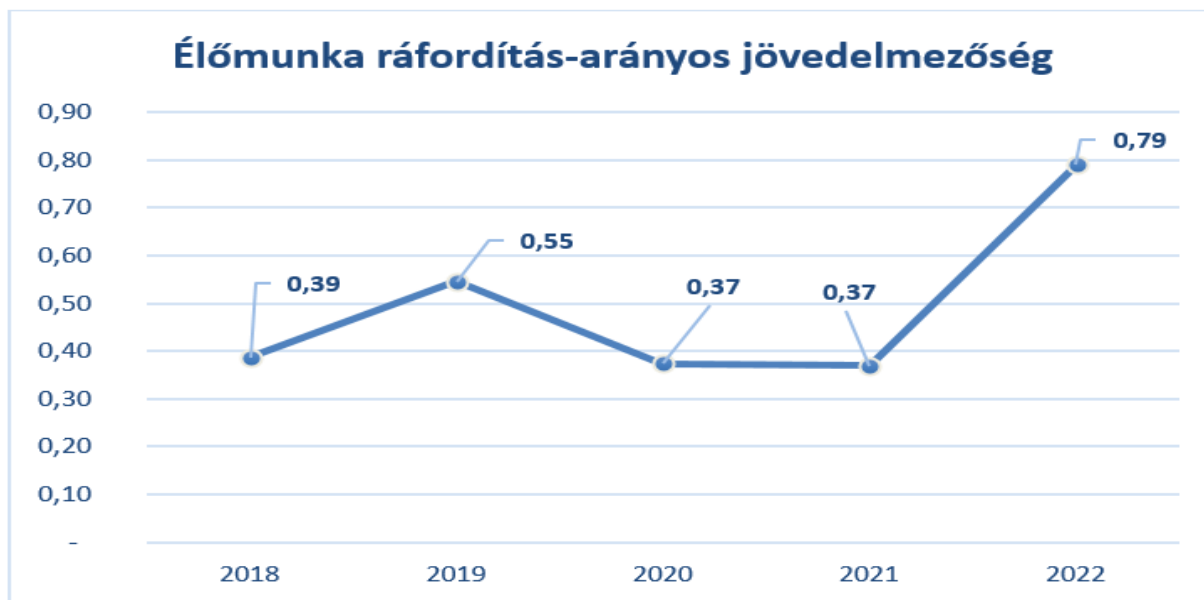
A **bérrányos üzemi (üzleti) eredménymutató** segítségével, megmutatjuk, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye mekkora mértékben fedezi a munkavállalók bérköltségét. A mutató eredményeiben 2020-ban és 2021-ben csökkenést tapasztalhatunk az előző évekhez és 2022-hez képest, ami annak köszönhető, hogy a Társaságnak ebben a két évben jelentősen csökkent az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye és emellett megnövekedett a bérköltsége. A 2022-es emelkedés annak köszönhető, hogy igaz, hogy megnövekedett a bérköltsége is, de emellett 2021-hez képest a Társaságnak több, mint kétszeresére (148%-kal) emelkedett az üzemi (üzleti) tevékenységének az eredménye, és ez az eredmény kedvező növekedésnek mondható a Társaság számára.

Az utolsó élőmunka arányos jövedelmezőségi mutató, amit szeretnék bemutatni a dolgozatomban az **élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőség**. Ennek a mutatónak a kiszámításával pedig arra kaphatjuk meg a választ, hogy a vállalkozás üzemi (üzleti) eredménye

milyen mértékben, hány szorosan fedezi a munkavállalókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat.

21. ábra: Élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőségi mutató értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

A fenti ábrán látható, hogy a Társaság számára ennek a mutatónak az értékei nem alakultak túlságosan kedvezően, mivel egyszer sem tudja fedezni az üzemi (üzleti) eredménye a munkavállalókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat. A visszaesés annak köszönhető, hogy évről évre megnövekedett a Társaság bérköltségének az értéke, ezáltal a személyi jellegű ráfordítások összege is. A maximuma a mutatónak 2022-ben látható, melyre az a magyarázat, hogy az üzemi (üzleti) eredmény értéke kiemelkedő módon megnövekedett az adott évben, de még ez az eredmény is kevés ahhoz, hogy fedezni tudja belőle a munkavállalókkal kapcsolatos személyi jellegű ráfordításokat, így nem mondható kedvezőnek a mutató csúcserőke sem.

4.4.4. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók

„E mutatók esetében célszerűen választott eredménykategóriát viszonyítunk az eszközök meghatározott csoportjához, alakulásuk az eszközök jövedelemtermelő képességére ad jelzéseket, remélhetően növekedést mutatva” (Bíró et al., 2001, p. 94)

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókhoz is több mutató tartozik, melyeket ki lehet számolni. Dolgozatomban szeretném ezeknek a mutatóknak az eredményeit bemutatni. Elsősorban az eszközarányos adózott eredmény (ROA) mutatót és az eszközarányos adózás előtti eredmény (ROI) mutatót szeretném bemutatni, mivel véleményem szerint ez a két mutató

a legmeghatározóbb az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók közül a vállalkozások szempontjából.

21.táblázat: ROI és ROA mutató értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

A Társaság ROA és ROI mutatók értékei					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközarányos adózás előtti eredmény (ROI) %	1,23%	1,83%	1,30%	1,66%	3,83%
Eszközarányos adózott eredmény (ROA) %	1,13%	1,64%	1,03%	1,43%	3,48%

A ROI mutatót a befektetés arányos megtérülési néven szokás emlegetni, mivel ez a mutató egy egységnyi befektetésnek a megtérüléséről nyújt információkat számunkra. Segítségével megtudhatjuk, hogy a vállalkozások a befektetett eszközeikkel milyen hatékonyak. A ROI mutatónál a Társaság adózott eredményének az összegét osztjuk az átlagos eszközállománnyal, vagyis az eszközöknek az összes értékével.

A ROA mutató a leggyakrabban használt a megtérülési mutatók között. Lényege, hogy információkat nyújt arról, hogy a vállalkozás milyen hatékonyan végzi a rendelkezésükre bocsájtott erőforrásokkal a tevékenységét. Segítségével megtudhatjuk, hogy a Társaság teljes eszközállománya mekkora hozamot biztosított átlagosan. A kapott értékek akkor mondhatóak megfelelőnek, ha évről évre növekednek, mivel ez azt jelenti, hogy a vállalkozás egyre nagyobb hozamot ér el az eszközeinek működtetésével.

Fontos figyelni az eredménykategória és a vetítési alapon szereplő eszközérték megválasztásánál, mivel az adott eszközcsoport szerepeltetésekor minősíteniünk szükséges, hogy az adott eredménykategória keletkezéséhez hozzájárul-e vagy sem. (Bíró et al., 2001)

Mint, ahogy az eddigiekben is tapasztalhattunk ennél a két mutatónál is az értékek eleinte növekedést mutatnak, majd 2020-ban csökkennek és ezután 2022-ig szintén emelkednek a mutatók értékei. A ROI mutató esetében 2020-ban a legkisebb érték 1,30% -ot vett fel, és a ROA mutató értéke 2020-ban, ami szintén a legalacsonyabb értéke a vizsgált évekhez képest 1,03%. Mindkét mutató legmagasabb értékét 2022-ben tapasztalhatjuk, amikor ugyanis 2018-hoz képest a ROI mutató értéke 271%-kal növekedett meg, és a ROA mutató értéke 2018-hoz képest 261%-kal emelkedett. A növekedés annak köszönhető, hogy a Társaságnak az értékesítés nettó árbevétele 2021-hez képest 2022-re körülbelül 566 millió forinttal megnövekedett.

A következőkben szeretném bemutatni a négy eszközarányos jövedelmezőségi mutatót.

22.táblázat: Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

A négy eszközarányos jövedelmezőségi mutató alakulása 2018-2022					
Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató I. (%)	2,59%	4,05%	3,01%	2,87%	7,22%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. (%)	2,12%	2,68%	2,35%	2,30%	5,47%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató III. (%)	11,53%	7,88%	10,78%	11,74%	22,67%
Eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV. (%)	1,31%	2,07%	1,59%	1,78%	4,15%

Az **eszközarányos jövedelmezőségi mutató I.** kiszámításánál a Társaság üzemi (üzleti) tevékenységének eredményét viszonyítom a tárgyi eszközök és az immateriális javaknak az együttes összegéhez. A mutató 2022-ben éri el a csúcsertékét, amikor 7,22%, mely annak köszönhető, hogy 2018-hoz képest a Társaság üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye majdnem háromszorosára növekedett.

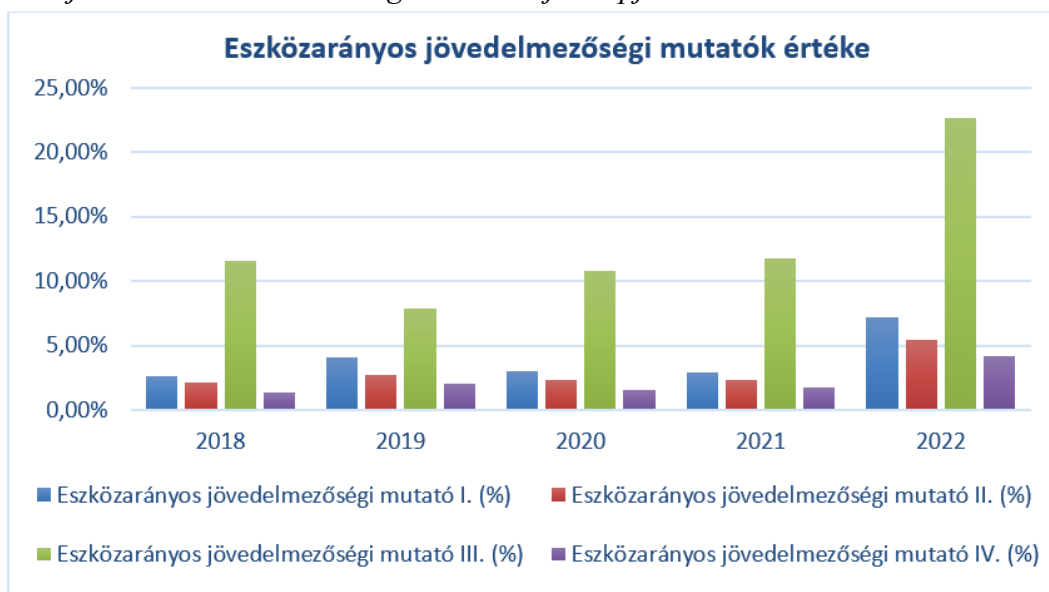
Az **eszközarányos jövedelmezőségi mutató II.** esetében a számlálóban változatlanul a Társaság üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye szerepel, a nevezőben pedig az immateriális javak és a tárgyi eszközök összegéhez hozzáadjuk a készletek értékét is. A legmagasabb értékét a mutatónak szintén 2022-ben tapasztalhatjuk, amikor 5,47%. A legalacsonyabb mutató értéket 2018-ban láthatjuk, 2,12%, ami annak köszönhető, hogy 2018-ban volt a Társaságnak a legalacsonyabb az üzemi (üzleti) tevékenységének eredménye.

Az **eszközarányos jövedelmezőségi mutató III.** számításánál az üzemi (üzleti) tevékenységének eredményét viszonyítom a készletek összegéhez. Ennek a mutatónak az értékei jelentősen megnövekedtek az előző két mutató értékeihez képest. A mutató legalacsonyabb értéke 7,88%, ami abból ered, hogy abban az évben kiemelkedően magas volt a Társaság készletinek az értéke, számszerűsítve 1.016.025.000 Ft, ami a 2018-hoz képest, amikor a legalacsonyabb volt a készletek értéke, 576 millió Ft növekedést jelent. A legmagasabb értéket 2022-ben láthatjuk ezen mutató értékeinél is, amikor a Társaság készlete 22,67%-kal járult hozzá az üzemi (üzleti) tevékenységének eredményéhez.

Az **eszközarányos jövedelmezőségi mutató IV.** esetében az előző mutatóktól eltérően az adózás előtti eredmény szerepel a számlálóban, a nevezőben pedig a befektetett eszközöknek és a készleteknek az összege. A mutató értékei kis mértékben térnek el az első és a második mutató értékétől. A Társaság minden évben azonosan 15.500.000 Ft befektetett pénzügyi eszközökkel rendelkezik. A legnagyobb érték az utolsó mutató esetében is 2022-ben látható, ami annak köszönhető, hogy 2022-ben a legmagasabb a Társaság adózás előtti eredménye.

22.ábra: Eszközarányos jövedelmezőségi mutató értékei 2018-2022

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján

A fenti ábrán a négy eszközarányos jövedelmezőségi mutató alakulását láthatjuk. Mind az öt vizsgált évben láthatjuk, hogy a mutatók nagyságának értéke ugyanúgy alakultak. Vagyis a vizsgált években a Társaságnak a III. mutató értéke volt minden évben a legmagasabb, ezt az értéket a I. mutató értékei követték, majd a II. mutató értékei és a legalacsonyabb értékeket pedig 2018-tól 2022-ig a IV. mutató értékei teszi ki, vagyis amikor az adózás előtti eredményt viszonyítjuk a befektetett eszközök és a készletek összegéhez. Mind a négy mutató esetében a Társaság 2022-ben érte el a legkiemelkedőbb eredményeket.

5. Következtetések és javaslatok:

A **Pásztor Tamás és Társa Kft.** elemzésének befejezésével, a mutatók kiszámításával kapott értékek, eredmények értékelésével lehetőségem van következtetéseket levonni a Társaság működésével kapcsolatba, illetve szeretnék ezekre a következtetésekre némely esetben javaslatokat is tenni, melyekkel úgy vélem, hogy a Társaságnak sikeresebb lehetne a működése. Emellett ebben a fejezetben szeretném megvizsgálni a hipotéziseimet is.

A Társaság vagyoni helyzetének elemzésén belül legelsőnek az eszközöket elemezésével kezdtem. Az eszközök összetételének elemzése már az elemzésem legelején felfedte számomra, hogy a vizsgált évek során hogyan alakult a Társaság portfóliója. A Társaság tevékenységével egyezően az eszközökön belül a befektetett eszközök teszik ki a legnagyobb részt az összes vizsgált évben. A befektetett eszközökön belüli tőkestruktúra megmutatja számunkra, hogy a Társaság tartós eszközeinek közel 100%-át tárgyi eszközök teszik ki. A tárgyi eszközök ingatlanokból, tárgyi eszközöknek az értékhelyesbítéséből és műszaki gépek, berendezések és egyéb berendezések teszik ki nagyrészt, mely illeszkedik a Társaság tevékenységébe, hiszen összesen 46 szerelőállomáson folyik jelen pillanatban is a gépjárművek javítása. A vagyoni helyzet elemzést a Társaság forrásainak elemzésével folytattam. A források összetételén jól látható a COVID-19 hatása, ugyanis 2019-ben a kötelezettségei 2018-hoz képest jelentős kiugrást mutat számunkra és ez a kiugrás még 2020-ban is tapasztalható. 2021-ben kezdett visszaállni a COVID előtti időszakhoz hasonló kötelezettségek értékéhez. A Társaság kötelezettségeinek legnagyobb részét az összes vizsgált évben a rövid lejáratú kötelezettségek teszik ki. A rövid lejáratú kötelezettségei főleg rövid lejáratú kölcsönök, hitelek alkotják. Megjelennek a hosszú lejáratú kötelezettségek is a Társaságnál, amit egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek alkotnak. A vizsgált években a Társaság összes forrásának 40-54% között saját tőke teszi ki, melynek értéke évről évre folyamatosan növekedett, ami kedvezőnek mondható a Társaság számára.

A Társaság vagyoni helyzetének vizsgálatát összegezve különösen a 2019 és a 2020 évi adatokat tekintve azt javasolnám, hogy csökkentse kölcsöneinek és rövid lejáratú hiteleinek összegét.

A Társaság pénzügyi helyzetének elemzését a likviditási mutatók vizsgálatával kezdtem. Likviditás szempontjából a Társaság az összes mutató vizsgálatára során egyik évben sem tudta

elérni a minimumot, vagyis azt az értéket, amit elfogadhatónak tekinthetünk. Likviditási rátájának és gyorsrátájának az értékei még csak az 1-et sem érik el, ami azt jelenti, hogy még csak 1%-át sem tudja fedezni a Társaság forgóeszközei az egy éven belüli kötelezettségeit. A legnagyobb értékeket a likviditási mutatókkal a hitelfedezeti mutatók számításával kaptuk. A hitelfedezeti mutató 2020-ban volt a legmagasabb értékű, pontosan 34,08%, ami azt jelenti, hogy 2020-ban a Társaság követelése 34,08%-ban fedte le az egy éven belüli kötelezettségeit. Azt javasolnám a Társaság számára, hogy növelje a likvid eszközzeit, mint például a pénzeszközöket, hogy ezáltal javulni tudjon a fizetőképessége. A pénzügyi helyzet vizsgálatot az adósságállomány vizsgálatával folytattam. A Társaság adósságállomány aránya mutató és a saját tőke aránya mutató kiszámításával kapott értékek az összes vizsgált évben kedvezőnek mondható. Az eladósodottsági mutató szintén az elfogadható intervallum között alakult a vizsgált években, kivéve 2019-ben és 2020-ban. Ahhoz, hogy a Társaság csökkenteni tudja az eladósodottsági mutató értékeit csökkenteni kellene az idegen forrásainak az értékét, ezen belül is a rövid lejáratú kötelezettségeit. Az adósságállomány fedezeti mutatóval kapott értékek is kedvezőnek mondhatóak a vállalkozás számára.

Az utolsó nagy csoport, amit a dolgozatomban elemeztem a Társasággal kapcsolatban az a jövedelmezőségi helyzete és azon belül is elsősorban a tőkearányos jövedelmezőségi mutatókkal kezdtem. 2020-ban jelentősen megnövekedett a Társaságnak az anyagijellegű ráfordításai, illetve 2021-ben visszaesés tapasztalható az értékesítés nettó árbevételében is. Annak érdekében, hogy a mutatói értékét meg tudja növelni a Társaság szükséges lenne vagy az árakat megnövelni, vagy csökkenteni kellene a költségeiket és a ráfordításaikat. Az árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók értékeinek alakulásánál is hasonló tendenciát tapasztalhatunk, mint a tőkearányos jövedelmezőségi mutatók esetében. Amennyiben csökkentené a Társaság a ráfordításait, költségeit akkor a mutatók eredményében ebben az esetben is növekedést eredményezne. A következő részben az élőmunka arányos jövedelem mutatókat számoltam ki. Ezen mutatók esetében a nevezőben az átlagosan foglalkoztatottak létszáma szerepel nagyrészt, és a munkavállalókkal kapcsolatos bérköltség összege, illetve a személyi jellegű ráfordításoknak az összege. A mutatók értékében az eddigiekhez hasonlóan 2020-ban és 2021-ben szintén visszaesést tapasztalhatunk, majd 2022-re az összes mutató eléri a csúcspontját a többi vizsgált évhez képest. Legvégül az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókat elemeztem. Kimagasló eredményekkel az összes vizsgált évben a III. mutató érte el a legmagasabb értéket, amikor a Társaság üzemi (üzleti) eredményét viszonyítottam a készleteinek az összegéhez. Összességében elmondhatjuk, hogy a Társaság jövedelmezőségi

mutatóival kapott eredmények szerint átfogóan elmondhatjuk, hogy 2020-ban és 2021-ben csökkenő eredményeket ért el a Társaság az előző évi eredményekhez képest, ami valószínűleg betudható a COVID hatásának. Mutatóinak az értékét jelentősen javítaná, ha a továbbiakban a Társaság növelné az értékesítéseiket, illetve ha a költségeiket, ráfordításaikat sikerülne lecsökkentenie.

Dolgozatomban két hipotézist állítottam, melyet az elemzés elvégzésével szeretnék alátámasztani vagy elvetni.

Az első hipotézisem: *„A Társaság likviditási mutatói a vizsgált években (2018-2022) kedvező értékeket mutat.”* Miután megvizsgáltam a Társaság pénzügyi helyzetét bebizonyosodott, hogy ez a hipotézisem hamis. Mivel likviditás szempontjából a Társaság az összes mutató vizsgálatán során egyik évben sem tudta elérni a minimumot, vagyis azt az értéket, amit elfogadhatónak tekinthetünk

A második hipotézisem: *„A Társaság adósságállománya 2022-re 2021-hez képest javuló tendenciát mutat.”* Ezen hipotézisem a pénzügyi helyzet vizsgálatával beigazolódott, vagyis igaz. 2022-re 2021-hez képest a Társaságnak csökkent az adósságállomány aránya, vagyis az összes forrásainak az összetételét kisebb részben teszi ki az adósságállománya és a saját tőke aránya is megnövekedett.

6. Összefoglalás

Szakdolgozatom célja a Pásztor Tamás és Társa Kft. (Társaság) vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzetének az elemzése a legfontosabb pénzügyi mutatók alkalmazásával. Az elemzett időtartam alatt kapott eredmények változatosak voltak, mivel érezhető volt az eredményeken a járvány hatása is. A Pásztor Tamás és Társa Kft-t 2018-2022. éves beszámolójuk alapján vizsgáltam, melyhez szakirodalmakból, folyóiratokból és internetes forrásokból nyertem segítséget.

Szakdolgozatom megírásával egyértelművé vált számomra, hogy mennyire fontos szerepet tölt be a beszámoló elkészítése egy vállalkozás számára, mivel a beszámoló rendkívül fontos információkat nyújt mind a tulajdonosoknak, mind a befektetőknek egyaránt.

Dolgozatom legelső részében a szakirodalmi háttérrel mutatom be, melyben ismertetem maga a számvitel célját, a számviteli beszámolót, a beszámoló részeit és fontosnak tartottam, hogy dolgozatomban külön-külön is kitérjek a beszámoló fajtáinak bemutatására is. A szakirodalmi rész után a mérleg elemzéssel kapcsolatban fejtettem ki a Társaság vagyoni helyzetével, pénzügyi helyzetével és végül a jövedelmezőségi helyzetével kapcsolatos mutatókat.

A mutatók ismertetése után megkezdtem kutatásomat a Pásztor Tamás és Társa Kft. bemutatásával, ahol kifejtettem a tevékenységét és pár fontos információt a vállalkozással kapcsolatban. Ezek után vizsgálatomat a Társaság vagyoni helyzetének a vizsgálatával folytattam, melyen belül az eszközök és források elemzését mutattam be. Az eszközök vizsgálatával kiderült számomra, hogy a vizsgált években legnagyobb arányban befektetett eszközöket tartalmaz a Társaság eszköz oldala. A befektetett eszközökön belül is a tárgyi eszközök teszik ki ennek majdnem a 100%-át. A források legnagyobb részét hasonló arányban alkotja a saját tőke és a kötelezettségek. A kötelezettségeket főként rövid lejáratú kötelezettségek alkotnak a Társaságnál, amik nagyrészt rövid lejáratú kölcsönök, hitelek tesznek ki. Elemzésem folyamán megvizsgáltam a Társaság saját tőke-jegyzett tőke arányát is, aminek az eredménye kedvező lett a Társaság számára, mivel minden vizsgált évben folyamatosan növekedett a saját tőkéjének az aránya.

A következő részben a Társaságnak a pénzügyi helyzetét elemeztem és azon belül is a likviditásának vizsgálatával kezdtem. A vizsgált időszakban a Társaságnak a likviditása kissé sem mondható kedvezőnek. A likviditási mutatójának értékei nem érik el az 1-et sem, illetve a készpénz likviditási mutatóinak a legmagasabb értékét 2022-ben tapasztalhatjuk, amikor 0,14.

A készpénz likviditási mutató arra ad választ számunkra, hogy a Társaság leglikvidebb forgóeszköze, a pénzeszközök milyen mértékben képesek lefedni az egy éven belül esedékes kötelezettségeit. A likviditási mutatók után ad adósságállomány mutatóit vizsgáltam meg a Társaságnak a pénzügyi helyzetének elemzésén belül. A likviditási mutatókkal ellentétben a Társaság adósságállomány mutatói értékei nagyrészt elfogadhatóak. A Társaság a vizsgált években 2018-2022-ig nem rendelkezett hátrasorolt kötelezettségekkel. Az adósságállomány aránya 2018-ban volt a legmagasabb, ebben az évben 517.707.000 Ft hosszú lejáratú kötelezettséggel rendelkezett a Társaság. Viszont 2022-re 10%-os csökkenést tapasztalhatunk a mutató értékében, mivel 148.571.000 Ft-tal csökkent a hosszú lejáratú kötelezettségeinek az értéke feltehetően a törlesztéseknek köszönhetően. 2018-hoz képest a saját tőke arányában körülbelül 10%-os növekedést láthatunk, ami összességében pozitív a Társaságra nézve, mivel ez arra enged következtetni, hogy egyre nagyobb mértékben szolgál a működése forrásul a saját tőke. Az eladósodottsági mutató értékében 2019-ben és 2020-ban egy kiugrást tapasztalhatunk, ami a rövid lejáratú kölcsönök növekedésének az eredménye. Adósságállomány fedezete értékében is javulást figyelhetünk meg 2022-ben 2018-hoz képest.

A pénzügyi helyzet elemzését követően a Társaság jövedelmezőségi helyzetének elemzése következett, melyet több mutatócsoport segítségével vizsgáltam. Elemzésem során vizsgáltam a Társaság tőkearányos jövedelmezőségi mutatóit, árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatóit, élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatóit és az eszközarányos jövedelmezőségi mutatókat. A Társaság adózott eredménye növekedő tendenciával indult, majd 2020-ban csökkenés volt tapasztalható és ezután újbóli növekedést figyelhettünk meg. Az első három mutatócsoport vizsgálatának elvégzésével azt tapasztalhatjuk, hogy minden mutató értéke ennek a három mutatócsoportban visszaesett 2020-ban és 2021-ben majd 2022-re emelkedni kezdtek az értékek. A ROE mutató vizsgálatának eredménye, hogy a legkedvezőbb eredményt 2022-ben kapta a Társaság, amikor az értékesítés nettó árbevételének 6,39%-a volt profit. A Társaság jegyzett tőkéjének az értéke az összes vizsgált évben 3.000.000 Ft volt. Az árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók között az árbevétel-arányos szokásos vállalati eredmény és az árbevétel-arányos üzemi eredmény vizsgálatára került sor. A mutatók értékeinek alakulásában hasonló tendenciát tapasztaltam és az összes vizsgált évben magasabb értéket ért el az árbevétel-arányos üzemi eredmény. Az élőmunka arányos jövedelmet is jött mutató segítségével vizsgáltam. A vizsgált években a Társaság által átlagosan foglalkoztatottak létszáma 41 és 44 fő között mozgott. Az 1 főre jutó jövedelmezőségi mutató a legalkalmasabb arra, hogy meg tudjuk, mennyi árbevételt realizál egy munkavállaló a vállalkozás számára,

vagyis kifejezi a munkaerő-kihasználtságot. A mutató csúcserőjét 2020-ban érte el, amikor 1 munkavállaló 111.277.000 Ft árbevételt realizált a Társaságnak. A mutató legkisebb értéke 2021-ben tapasztalható (77.739.000Ft árbevétel realizálás / fő). A csökkenés oka annak volt köszönhető, hogy 2020-ról 2021-re körülbelül 1,2 milliárd forinttal csökkent a Társaság értékesítés nettó árbevétele és emellett 2021-ben az átlagos foglalkoztatottak létszáma is megnövekedett. A Társaság ROI és ROA mutatójának értékei 1,03% és 3,38% között mozogtak a vizsgált években. Mindkét mutató csúcserője 2022-ben figyelhető meg, illetve legalacsonyabb értékét a ROI mutató 2018-ban érte el, a ROA mutató 2020-ban érte el a legkisebb értékét. Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók elemzésénél kiszámoltam a négy eszközarányos jövedelmezőségi mutatóját is a Társaságnak. Mind az öt vizsgált évben láthattuk, hogy a mutatók nagyságának értéke ugyanúgy alakultak. Vagyis a vizsgált években a Társaságnak a III. mutató értéke volt minden évben a legmagasabb, ezt az értéket a I. mutató értékei követték, majd a II. mutató értékei és a legalacsonyabb értékeket pedig 2018-tól 2022-ig a IV. mutató értékei teszi ki, vagyis amikor az adózás előtti eredményt viszonyítjuk a befektetett eszközök és a készletek összegéhez. Mind a négy mutató esetében a Társaság 2022-ben érte el a legkiemelkedőbb eredményeket.

Összefoglalva elmondható a Pásztor Tamás és Társa Kft-ről, hogy vagyoni helyzete kedvezőnek mondható. Pénzügyi helyzetét tekintve likviditási mutató gyenge eredményei kifogásolhatók, viszont az adósságállománya évről évre pozitív eredményeket ért el. Jövedelmezőségi helyzetére tekintve pedig ingadozó értékeket tapasztalhattunk a mutatók értékeiben, főleg a 2020, 2021-es években, meg nem feltétlen minősül pozitív megítélésűnek a Társaság számára.

Irodalomjegyzék

1. 2000. évi C. törvény a számvitelről (dátum nélk.)
2. Baranyai Zs., Fenyves V., Pupos T., Takács I., Tarnóczy T., 2013. Gazdasági elemzés. Debreceni Egyetem, AGTC. ISBN: 978-615-5183-69-0
3. Baranyai Zs., Fenyves V., Pupos T., Takács I., Tarnóczy T., 2013. Gazdasági elemzés. Debreceni Egyetem, AGTC. ISBN: 978-615-5183-69-0
4. Bíró, T., Pucsek, J., Sztanó, I., 2001. Vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Budapest: Perfekt, ISBN 963-394-426-0
5. Csepreginé G., Török T., 2019. Számviteli alapismeretek, Ludovika Egyetemi Kiadó Nonprofit Kft., ISBN 978-963-531-103-3
6. Elektronikusbeszámoló, 2022. Elektronikusbeszámoló. [Online]
Available at: <https://elektronikusbeszamolo.hu/informaciok/leirasok/hataridok/>
[Hozzáférés dátuma: 30 augusztus 2023]
7. Jáki E., Walter Gy., Kádár B., 2017. Üzleti terv pénzügyi vonatkozásai. Befektetések és Vállalati Pénzügy Tanszék Alapítványa, Budapesti Corvinus Egyetem. 132. p. ISBN: 978-615-80642-2-4
8. Katonáné Erdélyi E., 2015., Számvitel alapjai, Líceum Kiadó, ISBN:978-615-5509-62-9
9. Kiss Á., Számvitel I. A gazdasági információk menedzselésének alapjai, 2017
10. Könyvelősziget, 2022. Mit kell tudni az éves beszámolóról?
Available at: /konyvelosziget.hu/eves-beszamolo/
[Hozzáférés dátuma: 30. augusztus 2023]
11. Miklósyne Ács K., Siklósi Á., Sztanó I., 2007. Könyvviteli ismeretek, SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. ISBN:978-963-638-218-6
12. Paár D., Ambrus R., Szóka K., 2021. Gazdasági elemzés a beszámolók információi alapján. Soproni Egyetem Kiadó. ISBN: 978-963-334-401-9
13. Reizingerné Ducsai Anita, Vörös Miklós, 2005., Könyvviteli alapismeretek, Kiadja a Perfekt Gazdasági Tanácsadó, ISBN:963-394-616-6
14. Siklósi Á., Veress A., 2010. Könyvviteli és beszámolóképzés. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.
15. Siklósi Á., Veress A., 2016. Könyvviteli és beszámolóképzés. SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. ISBN: 978-963-638-508-8

16. Siklósi, Á. & Veress, A., 2011. Pénzügyi számvitel II.. Budapest: Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt.
17. Siklósi, Á., Sisa, K. & Veress, A., 2021. Könyvvezetés és beszámolóképzés. Budapest: SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt. ISBN:338-000-008-449-9
18. Sztanó I., 2013. A számvitel alapjai. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ISBN: 978-963-394-821-7
19. Sztanó, I., 2019. A számvitel alapjai, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt., ISBN:978-963-394-865-1
20. Takács A., 2009. Vállalat-értékelés magyar számviteli környezetben. Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó Zrt. ISBN: 978-963-394-839-2
21. Takács A., Márkus G., 2019. Számviteli alapismeretek. Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar. 125. p. ISBN: 978-963-429-345-3
22. Takács A., Márkus G., Beszámolóképzés és –elemzés, 2020., Kiadja: Pécsi Tudományegyetem Közgazdaságtudományi Kar, ISBN: 978-963-429-589-1
23. Ulbert J., Mohácsi B., Kuti M., Csapi V., Pintér É., 2018. Vállalati pénzügyek kézikönyv. Második, bővített kiadás. Pécsi Tudományegyetem. ISBN: 978-963-342-923-19
24. Vasné Botár Á., 2010. Finanszírozás, pénzforgalom, likviditás. Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet.

Szakcikk (Folyóiratcikk):

1. Musinszki Zoltán (2014): Mit mutat a mérleg? A hányadoselemzés alapjai és buktatói, Controller Info, I. évfolyam, 2013/12.- 20-26. o., II. évfolyam, 2014/1. 42-53. o., ISSN 2063 93099, Teljes dokumentum: <http://gtk.unimiskolc.hu/files/6971/Mit+mutat+a+m%C3%A9rleg+-+P%C3%A9nz%C3%BCgyi+kimutat%C3%A1sok+elemz%C3%A9se.pdf>

Internetes források:

1. Farkas A., 2014. A pénzügyi helyzet vizsgálata a Likviditás és Cash-flow elemzés tükrében a Shoptec Fémárugyártó Kft-nél [Online]
Elérhető: http://dolgozattar.repozitorium.unibge.hu/17618/1/11114_farkas_anita_2014jan_publikus.pdf

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.02.]

2. Kocsisné Szakmári Zs., 2015. A Devecseri Agrokémia Kft. vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetének vizsgálata a beszámolók alapján. [online]

Elérhető: [http://dolgozattar.repozitorium.uni-](http://dolgozattar.repozitorium.uni-bge.hu/1424/1/kocsisn%C3%A9_szakm%C3%A1ri_zsuzsanna_2015jan.pdf)

[bge.hu/1424/1/kocsisn%C3%A9_szakm%C3%A1ri_zsuzsanna_2015jan.pdf](http://dolgozattar.repozitorium.uni-bge.hu/1424/1/kocsisn%C3%A9_szakm%C3%A1ri_zsuzsanna_2015jan.pdf)

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.27.]

3. Mundrák A., 2021. A tőkeszerkezeti mutatók – a vállalkozás stabilitásának mérésére [online]

Elérhető: <https://silvermoon.hu/vallalkozasok/penzugyi-elemzes/tokeszerkezeti-mutatok/>

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.26.]

4. Számvitelegg.hu : pénzügyi mutatószámok

Elérhetőség: <http://szamvitelegg.hu/pont.hu/51/penzugyi-mutato-szamok>

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.28.]

5. Tudásbázis: Finanszírozási struktúrák elemzése

Elérhetőség: <https://tudasbazis.sulinet.hu/hu/szakkepzes/kozgazdasagtan/szamviteli-ismeretek-12-evfolyam/a-vallalkozoi-vagyon-elemzese/finanszirozasi-struktura-elemzese>

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.28.]

Egyéb források:

1. Pásztor Tamás és Társa Kft. weboldala

Elérhetőség: <https://pasztorclassic.hu/szolgalatasaink/>

[Hozzáférés dátuma: 2023.09.27.]

2. „Pásztor Tamás és Társa” Kft. kiegészítő melléklete (2018)
3. „Pásztor Tamás és Társa” Kft. kiegészítő melléklete (2019)
4. „Pásztor Tamás és Társa” Kft. kiegészítő melléklete (2020)
5. „Pásztor Tamás és Társa” Kft. kiegészítő melléklete (2021)
6. „Pásztor Tamás és Társa” Kft. kiegészítő melléklete (2022)

Ábrák jegyzéke:

1. A beszámoló lehetséges formái	17
2. Vagyoni helyzet elemzése	24
3. A Társaság eszközeinek aránya a vizsgált időszakban.....	49
4. A Társaság kötelezettségeinek megoszlása %-os formában.....	55
5. A Társaság forrásának összetétele %-os formában 2018-2022	56
6. Tőkeellátottság alakulása 2018-2022.	57
7. Sajt tőke növekedési mutató alakulása 2018-2022.....	58
8. Befektetett eszközök fedezete %-os formában 2018-2022	60
9. Szállítók fedezettségi mutatója 2018-2022	61
10. Átlagos vevő – átlagos szállító futamidő alakulása (adatok nap-ban)	62
11. Tőkemultiplikátor 2018-2022.....	63
12. Hitelfedezeti mutató alakulása 2018-2022	68
13. Adósságállomány aránya és a Saját tőke aránya mutató alakulása 2018-2022.....	70
14. Az eladósodottsági mutató alakulása 2018-2022	71
15. Az adósság állomány fedezeti mutató alakulása 2018-2022.....	72
16. A tőkearányos adózás előtti eredmény és a ROE mutató alakulása 2018-2022.....	73
17. A jegyzett tőke arányos adózott eredmény mutató alakulása 2018-2022	74
18. A tőkearányos üzemi eredmény mutató alakulása 2018-2022	74
19. Árbevétel arányos jövedelmezőségi mutatók alakulása	77
20. 1 főre jutó adózott és adózatlan eredmény mutató értékei 2018-2022.....	80
21. Élőmunka ráfordítás-arányos jövedelmezőségi mutató értékei 2018-2022	81
22. Eszközarányos jövedelmezőségi mutató értékei 2018-2022.....	83

Táblázatok jegyzéke:

1. A beszámoló fajtái	21
2. Az eszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig	46
3. A befektetett eszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig.....	47
4. A forgó eszközök összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig.....	48
5. Az eszközök összetételének alakulása százalékos formában 2018-tól 2022-ig.....	48
6. Az aktív időbeli elhatárolások összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig	49
7. A források összetételének alakulása 2018-tól 2022-ig.....	50
8. A források összetételének részletes alakulása 2018-tól 2022-ig	51
9. A források összetételének részletes alakulása százalékos formában 2018-tól 2022-ig....	51
10. A rövid lejáratú kötelezettségeknek összetétele 2018-tól 2022-ig	54
11. Tőkearányos adózott eredmény I. és II. alakulása 2018-tól 2022-ig.....	57
12. Kötelezettségek részaránya mutató 2018-tól 2022-ig	59
13. Átlagos vevő – átlagos szállító futamidő alakulása (adatok nap-ban)	62
14. Kötelezettségek aránya 2018-2022	64
15. Likviditási mutatók értékei 2018-2022	65
16. Adósságállomány mutatók értékei 2018-2022	69
17. Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók értékei 2018-2022	73
18. Árbevétel arányos jövedelem mutatók értékei 2018-2022.....	76
19. Élőmunka arányos jövedelmezőségi mutatók 2018-2022.....	77
20. Teljes munkaidőben foglalkoztatottak 2018-2022	78
21. ROI és ROA mutató értékei 2018-2022	82
22. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók értékei 2018-2022	83

Mellékletek

1. sz. melléklet: Mérleg eszköz oldala (Adatok E Ft-ban)

Sor.	Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
A/	BBEFEKTETETT ESZKÖZÖK	1 969 751	1 991 130	2 013 685	2 180 038	2 146 883
I.	IMMATERIÁLIS JAVAK	158	140	1 360	564	1 062
1.	Alapítás átszervezés aktivált értéke					
2.	Kísérleti fejlesztés aktivált értéke					
3.	Vagyoni értékű jogok					
4.	Szellemi termékek	158	140	1 360	564	1 062
5.	Üzleti vagy cégérték					
6.	Immateriális javakra adott előlegek					
7.	Immateriális javak értékhelyesbítése					
II.	TÁRGYI ESZKÖZÖK	1 954 093	1 975 490	1 996 825	2 163 974	2 130 321
1.	Ingatlanok és a kapcsolódó vagyoni értékű jogok	953 729	943 754	932 341	946 696	927 753
2.	Műszaki berendezések, gépek, járművek	18 207	28 802	27 225	40 787	39 930
3.	Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	25 813	46 590	79 416	112 971	99 118
4.	Tenyészállatok					
5.	Beruházások, felújítások	28 752	28 752	30 251		
6.	Beruházásokra adott előlegek					
7.	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése	927 592	927 592	927 592	1 063 520	1 063 520
III.	BEFEKTETETT PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK	15 500	15 500	15 500	15 500	15 500
1.	Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	15 500	15 500	15 500	15 500	15 500
2.	Tartósan adott kölcsön kapcsolt vállalkozásban					
3.	Egyéb tartós részesedés					
4.	Tartósan adott kölcsön egyéb részesedési viszonyban álló vállalkozásban					
5.	Egyéb tartósan adott kölcsön					
6.	Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapír					
7.	Befektetett pénzügyi eszközök értékhelyesbítése					
B/	FORGÓESZKÖZÖK	590 370	1 376 765	1 094 040	699 982	875 711
I.	KÉSZLETEK	439 651	1 016 025	558 361	528 583	678 714
1.	Anyagok	78 640	90 796	93 261	88 736	97 104
2.	Befejezetlen és félkész termékek					
3.	Növendék-, hízó- és egyéb állatok					
4.	Késztermékek					
5.	Áruk	361 011	925 229	465 100	439 847	581 610
6.	Készletekre adott előlegek					
II.	KÖVETELÉSEK	81 522	219 360	390 786	81 281	69 067
1.	Követelések áruszállításból és szolgáltatásból (vevők)	58 977	105 310	381 351	62 850	37 364
2.	Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	1 262	4 143	25	821	4 379
3.	Követelések jelentős tulajdoni részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
4.	Követelések egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
5.	Váltókövetelések					
6.	Egyéb követelések	21 283	109 907	9 410	17 610	27 324
III.	ÉRTÉKPAPÍROK	0	0	0	0	0
1.	Részesedés kapcsolt vállalkozásban					
3.	Egyéb részesedés					
4.	Saját részvények, saját üzletrészek					

5.	Forgatási célú hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok					
6.	Értékpapírok értékelési különbözete					
IV/	PÉNZESZKÖZÖK	69 197	141 380	114 893	90 118	127 930
1.	Pénztár, csekkek	5 471	10 078	9 367	5 050	8 791
2.	Bankbetétek	63 726	131 302	135 526	85 068	119 139
C/	AKTÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	22 370	41 101	32 712	38 230	40 591
1.	Bevételek aktív időbeli elhatárolása	21 130	38 466	30 893	35 153	37 144
2.	Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	1 240	2 635	1 819	3 077	3 447
3.	Halasztott ráfordítások	0	0	0	0	0
	ESZKÖZÖK ÖSSZESEN	2 582 491	3 408 996	3 140 437	2 918 250	3 063 185

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

2. sz. melléklet: Mérleg forrás oldala (Adatok E Ft-ban)

Sor.	Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
D/	SAJÁT TŐKE	1 320 019	1 375 969	1 408 208	1 560 983	1 667 459
I.	JEGYZETT TŐKE	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
II.	JEGYZETT, DE BE NEM FIZETETT TŐKE	0	0	0	0	0
III.	TŐKETARTALÉK	0	0	0	0	0
IV.	EREDMÉNYTARTALÉK	360 211	389 427	445 377	452 616	494 463
V.	LEKÖTÖTT TARTALÉK	0	0	0	0	0
VI.	ÉRTÉKELESI TARTALÉK	927 592	927 592	927 592	1 063 520	1 063 520
VII.	ADÓZOTT EREDMÉNY	29 216	55 950	32 239	41 847	106 476
E/	CÉLTARTALÉKOK	0	0	0	0	0
1.	Céltartalék a várható kötelezettségekre					
2.	Céltartalék a jövőbeni költségekre					
3.	Egyéb céltartalék					
F/	KÖTELEZETTSÉGEK	1 209 838	1 961 577	1 664 928	1 263 245	1 306 671
I.	HÁTRASOROLT KÖTELEZETTSÉGEK	0	0	0	0	0
1.	Hátrasorolt kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
2.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
3.	Hátrasorolt kötelezettségek egyéb gazdálkodóval szemben					
II.	HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	517 707	279 035	518 125	418 050	369 136
1.	Hosszú lejáratra kapott kölcsönök					
2.	Átváltoztatható kötvények					
3.	Tartozások kötvénykibocsátásból					
4.	Beruházási és fejlesztési hitelek					
5.	Egyéb hosszú lejáratú hitelek	517 707	279 035	490 355	418 050	369 136
6.	Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben					
8.	Tartós kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
9.	Egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek			27 770		
III.	RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK	692 131	1 682 542	1 146 803	845 195	937 535
1.	Rövid lejáratú kölcsönök	360 489	977 512	560 143	451 502	693 698

2.	Rövid lejáratú hitelek	41 028	238 672	20 514	76 955	68 746
3.	Vevőktől kapott előlegek	59 999	202 510	88 325	83 723	27 530
4.	Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	108 012	169 146	325 646	109 842	20 809
5.	Váltótartozások					
6.	Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	86 869	76 200	94 437		
7.	Rövid lejáratú kötelezettségek jelentős tulajdoni viszonyban lévő vállalkozásokkal szemben					
8.	Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben					
9.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	35 734	18 502	57 738	26 817	24 447
10.	Kötelezettségek értékelési különbözete					
11.	Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete					
G/	PASSZÍV IDŐBELI ELHATÁROLÁSOK	52 634	71 450	67 301	94 022	89 055
1.	Bevételek passzív időbeli elhatárolása		15 621			
2.	Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	22 643	20 274	33 292	37 893	39 248
3.	Halasztott bevételek	29 991	35 555	34 009	56 129	49 807
	FORRÁSOK ÖSSZESEN	2 582 491	3 408 996	3 140 437	2 918 250	3 063 185

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

3. sz. melléklet: Eredménykimutatás (Adatok E Ft-ban)

Sor.	Megnevezés	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Belföldi értékesítés nettó árbevétele	3 197 252	3 332 898	4 672 586	3 420 025	3 984 112
2.	Export értékesítés nettó árbevétele	1 948	965	1 057	492	2 079
I.	Értékesítés nettó árbevétele	3 199 200	3 333 863	4 673 643	3 420 517	3 986 191
3.	Saját termelésű készletek állományváltozása	-				
4.	Saját előállítású eszközök aktivált értéke	-				
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke	-	0	0	0	0
III.	Egyéb bevételek	125 968	169 727	149 386	173 423	169 858
5.	Anyagköltség	71 033	69 470	84 994	81 424	94 635
6.	Igénybe vett szolgáltatások értéke	230 890	254 974	298 349	303 855	292 007
7.	Egyéb szolgáltatások értéke	26 674	30 856	30 555	33 104	54 027
8.	Eladott áruk beszerzési értéke	2 672 127	2 797 093	4 028 450	2 797 768	3 209 089
9.	Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	40 573	46 865	84 115	61 514	56 550
IV.	Anyagjellegű ráfordítások	3 041 297	3 199 258	4 526 463	3 277 665	3 706 308
10.	Béreköltség	97 415	116 353	130 402	139 358	167 949
11.	Személyi jellegű egyéb kifizetések	11 267	5 834	6 147	7 107	9 609
12.	Bérráulékok	22 440	24 657	24 281	21 379	17 093
V.	Személyi jellegű ráfordítások	131 122	146 844	160 830	167 844	194 651
VI.	Értécsökkenési leírás	33 672	34 978	39 070	52 426	52 608
VII.	Egyéb ráfordítások	68 375	42 417	36 499	33 942	48 649
A.	Üzemi (üzleti) tevékenység eredménye	50 702	80 093	60 167	62 063	153 833

13.	Kapott (járó) osztalék és részesedés					
14.	Részesedésekből származó bevételek, árfolyamnyereségek					
15.	Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó bevételek, árfolyamnyereségek					
16.	Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	65	1 181	2 785	6 424	9 007
17.	Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	106	30	84	166	1 028
	Ebből: értékelési különbözet					
VII I.	Pénzügyi műveletek bevételei	171	1 211	2 869	6 590	10 035
18.	Részesedésekből származó ráfordítások, árfolyamveszteségek					
19.	Befektetett pénzügyi eszközökből (értékpapírokból, kölcsönökből) származó ráfordítások, árfolyamveszteségek					
20.	Fizetendő (fizetett) kamatok és kamatjellegű ráfordítások	18 780	18 883	21 976	20 210	46 417
	Ebből: kapcsolt vállalkozásnak adott	204				
21.	Részesedések, értékpapírok, bankbetétek értékvesztése					
22.	Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	438	162	134	115	119
	Ebből: értékelési különbözet					
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai (18+19+20± 21+22)	19 218	19 045	22 110	20 325	46 536
B.	Pénzügyi műveletek eredménye (VIII-IX)	- 19 047	- 17 834	- 19 241	- 13 735	- 36 501
C.	Adózás előtti eredmény (±A±B)	31 655	62 259	40 926	48 328	117 332
X.	Adófizetési kötelezettség	2 439	6 309	8 687	6 481	10 856
D.	Adózott eredmény (±C-X)	29 216	55 950	32 239	41 847	106 476

Forrás: Saját szerkesztés a Társaság beszámolója alapján.

NYILATKOZAT

a szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: **Kovács Bernadett**

A Hallgató Neptun kódja: **D5CZPF**

A dolgozat címe: **A „Pásztor Tamás és Társa” Kft. tevékenységének értékelése a beszámoló adatai alapján**

A megjelenés éve: **2023**

A konzulens intézetének a neve: MATE, Vidékfejlesztési és Fenntartható Gazdaság Intézet

A konzulens tanszék neve: Befektetési, Pénzügyi és Számviteli Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, s az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a Záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkor szellemi tulajdon-kezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár és Élettudományi Egyetem könyvtári repozitori rendszerébe.

Kelt: Nagybőcsényes, 2023 év 10 hó 30 nap

Kovács Bernadett

Hallgató aláírása

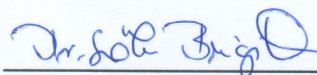
NYILATKOZAT

Kovács Bernadett (hallgató Neptun azonosítója: D5CZPF) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót¹ áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot/portfóliót a záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom².

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem³

Kelt: Gyöngyös 2023 év 10 hó 31 nap

Dr. Szőke Brigitta
belső konzulens

¹ A megfelelő dolgozattípus meghagyása mellett a többi típus törlendő.

² A megfelelő aláhúzendő.

³ A megfelelő aláhúzendő.